

ביבליוגרפיה של מחזורים וסידורים כמנהג בני רומא

אנג'לו מרדכי פיאטלי

הרישום המדעי של התפילות כמנהג בני רומא החל בביבליוגרפיה של יצחק יוסף כהן, לשעבר עובד בכיר בבית הספרים הלאומי והאוניברסיטאי בירושלים.¹ כהן רשם 112 יחידות, בהן 44 מחזורים ו-68 סידורי תפילה שנדפסו בין שנת רמ"ו (1485–1486) לשנת תשכ"ג (1962) בערים שונות באיטליה ומחוצה לה. הביבליוגרפיה של כהן הביאה בעקבותיה מאמר קצרצר של נתן פריד, שהוסיף מעט פרטים.² לאחר 45 שנים נראה לי שנחוצה עבודה מעודכנת ומסכמת.

ראשיתה של הביבליוגרפיה הזאת נרקמה במסגרת עבודתי במפעל הביבליוגרפיה העברית בירושלים בין השנים תשנ"ד–תשס"א,³ כאשר עסקתי, בין היתר, בתיאורם של סידורים כמנהג בני רומא, ובמהלכה נהגתי להעיר הערות ולציין תיקונים בשולי מאמרו של כהן. לאחרונה לקחתי שוב את הרשימה לידי וערכתי מחדש. בעת העבודה היו לנגד עיני כללי הרישום הנהוגים במפעל הביבליוגרפיה העברית.⁴

על פי דרכו של כהן, הקדשתי את תשומת לבי לסידורי תפילה ולמחזורים בלבד, ולכן ספרי תפילה מסוגים שונים אחרים טרם נרשמו באופן מסודר ושיטתי.⁵ ברשימה הנוכחית

1 שמואל דוד לוצאטו, מבוא למחזור בני רומא, בצירוף ביאורים וסקירה על המנהג מאת דניאל גולדשמידט וביבליוגרפיה של מחזורים וסידורי תפילה איטליאני מאת י' יוסף כהן, תל-אביב תשכ"ו, עמ' 111–137 ולוחות בסוף הספר.

2 'הערות לביבליוגרפיה של מחזורים וסידורי תפילה לפי מנהג בני רומא מאת י' יוסף כהן', ארשת ה (תשל"ב), עמ' 494–499.

3 מפעל הביבליוגרפיה העברית נוסד בשנת 1959, באחריותם המנהלית של האוניברסיטה העברית, מוסד ביאליק, משרד החינוך והתרבות של ממשלת ישראל ומוסד הרב קוק (שפרש אחרי שנתיים). בעת היווסדו נקבעה מועצת מערכת בראשותו של פרופ' בנציון דינור ומערכת בהנהלת פרופ' גרשם שלום. תפקידו של מפעל הביבליוגרפיה העברית הוא לתאר את כל סוגי הספרות שנדפסה בשפה העברית ובשאר הלשונות הכתובות באות העברית (יידיש, לאדינו וכו') מראשית הדפוס העברי (בשנת ר"ל, 1470 לערך) ועד שנת תש"ך (1960). מאגר המידע של המפעל פתוח עתה לציבור הרחב באתר הספרייה הלאומית: http://aleph.nli.org.il/F?func=find-b-0&local_base=mbi01.

4 רוב התיאורים של סידורי תפילה ושל מחזורים כמנהג בני רומא המופיעים ברשימה דלהלן (עד שנת תש"ך) כמעט זהים לאלו המתפרסמים במאגר המקוון.

5 האוניברסיטה העברית – מוסד ביאליק – משרד החינוך והתרבות, מפעל הביבליוגרפיה העברית, חוברת לדוגמא, ירושלים תשכ"ד, עמ' 9–10. לעתים רחוקות סטייתי מכללים אלו והכנסתי מעט שינויים מחויבים לצורך פרסום זה.

6 בין היחידות הליטורגיות הנוספות אזכיר את אלה: (א) 'סדור מברכה' ('סדור ברכה', 'סדר ברכות' או 'מאה ברכות'), הכולל בדרך כלל פרקי תהילים הנאמרים בכל יום אחרי הסעודה, נוסח ברכת המזון, קידוש והבדלה לשבת ומועדים, פזמונים ותהילים לשבת, למוצאי שבת ולמועדים, ברכת הלבנה, סדר

תוקנו טעויות ושיבושים,⁶ נוספו מהדורות רבות וצורפו שישה מפתחות: מפתח מקומות הדפוס וההוצאה לאור, מפתח השמות (כולל את שמות המדפיסים, המוציאים לאור, העורכים ועוד), מפתח התרגומים, מפתח מנהגים ונוסחים מיוחדים, מפתח האוספים ומפתח התאמה לרשימתו של כהן. כמו כן צירפתי תצלומים של שערי ספרים וכדומה, שאינם מופיעים אצל כהן. בסך הכול נרשמו 214 ספרי תפילה שיצאו לאור משחר ימי הדפוס העברי עד ימינו אנו כ-26 מקומות דפוס שונים, בהם 153 מהדורות החופפות את התקופה הנידונה אצל כהן. טבעם של ספרי תפילה, וכל שכן של סידורים זעירים, הוא להתבלות במהירות רבה בגלל השימוש התדיר בהם. בדומה לכך, ספרי תפילות פרי יצירתם של בני קהילות קטנות או חוגים מסוימים, שנדפסו במספר מצומצם של טפסים – סופם לחמוק מעינו של הביבליוגרף. לכן לא אשלה את עצמי ואומר עתה שרשימתי זו אינה בבחינת סוף פסוק. ייתכן שלאחר חיפוש יסודי באוספים פרטיים ובספריות ציבוריות (אולי לא המפורסמות שבהן) תגלנה מהדורות בלתי ידועות או כאלה שנעלמו מעיני.⁷

בביבליוגרפיה זו רשמתי מחזורים וסידורים שנדפסו בעברית (כולל מהדורות שצורף להן תרגום לאיטלקית, או הוראות למתפלל באיטלקית) וכאלה שנדפסו באיטלקית באותיות עבריות

חנוכה ופורים, הגדה של פסח, סדר ברית מילה ופידיון הבן, סדר חתנים, צידוק הדין, הטבת חלום, קריאת שמע על המיטה, סדר תפילת הדרך וברכות הנהיגן. המהדורה הראשונה שעלה בידי לאתר יצאה לאור במנטובה בשנת של"ח (1578). עם זאת, בשער המהדורה כתוב: 'נדפס שלישי'. במאגר המקוון של מפעל הביבליוגרפיה העברית כ-20 מהדורות נוספות (האחרונה יצאה לאור בשנת תר"ח, 1858). (ב) הגדה של פסח. ראו: מפעל הביבליוגרפיה העברית, אוצר ההגדות. ביבליוגרפיה של הגדות של פסח, מראשית הדפוס העברי עד שנת תש"ך, בעריכת יצחק יודלוב, ירושלים תשנ"ז, לפי המפתח (עמ' 367). (ג) 'סדר תחנונים' (סליחות לחודש אלול ולעשרת ימי התשובה). נדפס לראשונה בעיר שונוצינו בשנת רמ"ז (1487). ראו: פרץ תשבי, 'דפוסי ערש (אינקונבולים) עבריים', קרית ספר סד (תשנ"ב-תשנ"ג), עמ' 709-714, מס' 40. (ד) תפילות לערב ראש חודש ('סדר תפלת מנחה של ערב ראש חודש' בעריכת הרב יהודה אריה ממודינא, ויניציאה שצ"ד ועוד). (ה) תפילות להושענא רבה וסדר הקפות לשמחת תורה (מנטובה תק"ם ויניציאה תקנ"ד ועוד). (ו) סליחות לתעניות ציבור. (ז) תיקונים שונים (תיקון שובבים, תיקון שבת, תיקון ליל שמיני קודם המילה ועוד). (ח) קובצי פיוטים ופזמונים (כגון 'שירים ותשבחות ברכות והודאות', פירנצה תקט"ו). (ט) תפילות לחולים ומתים ('צדוק הדין', סדר ההשכבה ועוד). (י) תפילות לאשמורת הבוקר ('שומרים לבקר', מנטובה תכ"ט ועוד). (יא) סדר ברכת המזון.

6 להלן אציין רק את הבולטים ביותר: (א) ערך מס' 2 ברשימתו של כהן לא היה ולא נברא. כהן, בעקבות אהרן פריימאן ואברהם מאיר הברמן, תיאר קטע של המהדורה השנייה של המחזור (פאנו, רס"ד-רס"ה), שבה התערבבו קונטרסים מן הדפוס הראשון. ראו: יצחק יודלוב, 'המחזורים הראשונים כמנהג בני רומא, שונוצינו רמ"ו – פאנו רס"ד', קרית ספר סד (תשנ"ב-תשנ"ג), עמ' 1435-1448 ולהלן מס' 5 ברשימתי. (ב) ערכים מס' 11-13 ומס' 15 אצל כהן הם למעשה ואריאנטים טיפוגרפיים של אותה מהדורה, וראו על כך: ספר גנוי ישראל: ספרים, חוברות ועלונים מאוסף ד"ר ישראל מהלמן אשר בבית הספרים הלאומי והאוניברסיטאי [...] נרשמו [...] בידי יצחק יודלוב, ירושלים תשמ"ד, עמ' 69, מס' 316. (ג) ערך מס' 24 בביבליוגרפיה של כהן, 'מחזור שער בת רבים', הוא כידוע מחזור כמנהג האשכנזים ולא כמנהג רומא. (ד) את ערך מס' 38 ('נוסח תפלות במועדים והוספות למחזור') לא רשמתי, כי הוא ראה אור בשכפול וגם אינו אלא חוברת עם תוספות שונות למחזור, ליוורנו תרט"ז, ואין לכנותו מחזור בפני עצמו. (ה) ערכים מס' 55 ו-56 זהים והם מהדורה אחת. ערך מס' 65 אינו סידור אלא 'ספר אלה הדברים', מנטובה תכ"ב (תפילות לערב ראש חודש, כמנהג איטליאני לפי נוסח בית הכנסת הגדולה במנטובה). (ז) בריושם שני ערכים נפלו טעויות בחישוב פרטי השנה: ערך מס' 71 נדפס בשנת תקכ"ה (ולא בשנת תקט"ו) וערך מס' 94 ראה אור בשנת תרכ"א (ולא בשנת תרכ"ו).

7 יש עדויות רבות על ספרים ומהדורות שאבדו ולא הגיעו אלינו, ובפרט חומשים, ספרי תהילים, סידורים

(איטלקית-יהודית)⁸ ובאותיות לטיניות בלבד.⁹ כמו כן רשמתי סידורים ומחזורים בודדים שיצאו לאור בעברית, אך בתעתיק לאותיות לטיניות.¹⁰ רובם ככולם לפי הנוסח המסורתי, למעט סידור בנוסח רפורמי שראה אור לאחרונה (ראו בנספח).

בניגוד לשיטתו של כהן, המחזורים והסידורים מוינו על ידי ברצף, לפי שנת הדפסתם, בשל שתי סיבות: ראשית, כי ההבדלים בין שתי היחידות הליטורגיות במאות ה"ו–ה"ז אינם ברורים די הצורך (יש סידורים המכילים פיוטים רבים לכל השנה), ושנית כי ספרי תפילות יחידאים בעולם, שנשמרו רק בעותקים בלתי שלמים, לא תמיד ניתן להגדירם חד-משמעית. הביבליוגרפיה הנוכחית מבוססת בעיקר על הספרים שבאוסף הספרייה הלאומית של ישראל (לשעבר בית הספרים הלאומי והאוניברסיטאי, ירושלים). כל מהדורה שלא צוין מקום הימצאה ראיתי באוסף הספרייה הלאומית. לעומת זאת, המהדורות שבדקתי בספריות אחרות ובאוספים פרטיים שונים, צוין במפורש בסוף רישומיהן המקום שבו הן שמורות. בדרך כלל השתדלתי לבדוק את גוף הטפסים בעצמי – הן במקור, הן בצילום או במיקרופילם, כפי שצוין בהערות. כאשר נעזרתי בבדיקה של עמיתים או של קטלוגים, הערתי על כך בתיאורים. ברישום העתקתי את נוסח השער (כאשר השמטתי משפטים או מילים, הוספתי במקומם כמקובל שלוש נקודות). הדפוסת הובאה בצורה סטראטיפית ובהמשך הובא התיאור הפיזי של הספרים. הוספתי הערות תוכן באותיות קטנות ולבסוף – את מראי המקומות באותיות זעירות יותר; בעיקר מספר ברשימתו של כהן ומספרי הרישומות שבמאגר מפעל הביבליוגרפיה (לספרים שנדפסו עד שנת תש"ך). ציונים ביבליוגרפים נוספים הובאו רק אם היה הכרח בדבר, כי ראיתי לנכון לא להכביד על המעין יתר על המידה עם אפרט שאינו תורם מידע חיוני. גם קיצרתי את רישום ספרי התפילה שנדפסו לאחר שנת תש"ך (1960), והוא הדין בדפוסים סטראטיפיים ובדפוסים צילום. על פי רוב, הסידורים והמחזורים שנדפסו בשכפול או במכונת כתיבה לא נכללו ברשימתי, לפי הנהוג בשיטת רישום מפעל הביבליוגרפיה העברית.

חובתי הנעימה היא להזכיר בהוקרה את הרב יצחק יודלוב, מנהל מפעל הביבליוגרפיה. בשנים שבהן שקדתי על עבודתי בין כותלי בית הספרים הלאומי, ערך הרב יודלוב את כל הרישומים והואיל בטובו לעיין ברשימתי זו טרם הבאתה לדפוס. אזכיר בתודה את כל עובדי הספריות, האספנים ומוכרי ספרים עתיקים, ובראש ובראשונה ידידי הרב דוד שונאק ממילאנו, אשר נענו בחפץ לב לפנייתי והרשו לי לעיין בספריהם.

ומחזורים. ראו: צפורה [שפרה] ברוכסון, 'בעקבות הספרים האבודים של המאות ה"ו–ט"ז', עלי ספר טז (תש"ן). עמ' 37–58. ברוכסון מזכירה הדפסות רבות של סידורים ומחזורים בלתי נודעים (גם כמנהג בני רומא).

8 ראו במפתח התרגומים בסוף המאמר. על ספרי התפילה באיטלקית-יהודית ראו: Umberto Cassuto, 'Les traductions judéo-italiennes du rituel', *REJ* 89 (1930), pp. 260–281; מיכאל ריז'יק, 'הקווים הלשוניים בתרגום הסידור האיטלקית היהודית, לפי דפוס פאנו רס"ו: עיון ראשוני', איטליה יז (תשס"ו), עמ' ז–יז; ריז'יק, 'הלשון והנוסח בתרגומי הסידור באיטליה', איטליה כ (תש"ע), עמ' ז–כח.

9 ראו להלן ערך 80. בניגוד לכללי הרישום של מפעל הביבליוגרפיה העברית, הוספתי תיאור למהדורה זו כדי לצייר תמונה כוללת של ספרות זו.

10 כוונתי לקבוצה קטנה של סידורים ומחזורים בעריכתו של הרב יצחק דוד פאנצ'ירי מרומא (ראו במפתח התרגומים).

קיצורים

- אוצר = א' פריימן ומ' מארכס, אוצר למלאכת הדפוס העברי הראשונה במאה החמש עשרה, ברלין 1931–1924 (ירושלים 1968).
- אופנברג = A.K. Offenberger, *Hebrew Incunabula in Public Collections*, Nieuwkoop 1990
- אופנברג, הספרייה הבריטית = A.K. Offenberger, *Catalogue of the Books printed in the XVth Century now in the British Library*, London 2004
- אוצר השירה והפיוט = י' דוידסון, אוצר השירה והפיוט, ניו-יורק 1933–1924, 4 כר' [עם הקדמתו של ח' שירמן: ניו-יורק 1970].
- ברוכסון = צ' ברוכסון, בעקבות הספרים האבודים של המאות הט"ו–ט"ז, עלי ספר טז (תשנ"ז), עמ' 37–57: 48, 47, 45.
- גנזי ישראל = ספר גנזי ישראל: ספרים, חוברות ועלונים מאוסף ד"ר ישראל מהלמן אשר בבית הספרים הלאומי והאוניברסיטאי... נרשמו... בידי יצחק יודלוב, ירושלים, הוצאת בית הספרים הלאומי והאוניברסיטאי, תשמ"ד.
- די גארה = א"מ הברמן - י. יודלוב, המדפיס זואן די גארה, לוד תשמ"ב.
- ד"ס = דפוס סטראוטפי.
- חש"מ = חסר שם מדפיס.
- יקרסון = Sh. Iakerson, *Catalogue of Hebrew Incunabula from Collection of the Library of the Jewish Theological Seminary of America*, New York 2004, 2 vols
- כהן = י"י כהן, ביבליוגרפיה של מחזורים וסידורי תפילה לפי מנהג בני רומא, ש"ד לוצאטו, מבוא למחזור בני רומא (מהדורת ד' גולשמידט), תל אביב תשכ"ו.
- מב"ע = מפעל הביבליוגרפיה העברית: הביבליוגרפיה של הספר העברי (מאגר מידע מקוון).
- פריד = נ' פריד, הערות לביבליוגרפיה של מחזורים וסידורי תפילה, ארשת ה (תשל"ב), עמ' 494–499.
- CB = M. Steinschneider, *Catalogus librorum hebraeorum in Bibliotheca Bodleiana*, Berolini 1852–1860 (Reprint: Hildesheim 1964)
- ZfHB = *Zeitschrift für Hebräische Bibliographie*

* * *

- [1] ((מחזור) כפי מנהג לקהל... רומה... שונצין-קזאל מירי, דפוס בני שונצין, רמ"ו [1486–1485]).²
- בשני חלקים. עם תיבות-פתיחה מקושטות רבות. בהגדה של פסח ציור של מצה עגולה (חלק א, דף [72,ב]). אין כותרת-עמוד. ההלכות המרובות שבמחזור זה לוקטו ברובן מתוך ספר התדיר, לר' משה ב"ר יקותיאל מן האדומים (יצא לאור על ידי מ"י בלוי, שיטת הקדמונים, ניו יורק תשנ"ב, עמ' קצט-שיח ועיין במאמרו של י' יודלוב בספר זה). בטפסים רבים של מחזור זה מעורבים קונטרסים של המחזור כמנהג בני רומא [פאנו רס"ד]. עיין על כך אצל יודלוב (להלן מס' 5).
- חלק א: תפילות חול, שבת וראש-חודש וכל התפילות והסליחות מחנוכה עד שבת נחמו; הגדה של פסח; שמונה פרקים להרמב"ם, אבות עם הקדמת הרמב"ם ופירושו לפרקים א-ה ופירוש המיוחס לרש"י לפרק השישי; מי כמוך לשבת שלפני פורים לר' יהודה הלוי; אזהרות ר' שלמה אבן-גבירול ור' אליהו הזקן.
- כב קונטרסים. א-טו⁸, יז², יז-כא⁸, כב⁴ [166] דף. הדף הראשון והעמוד האחרון חלקים. הטקסט פותח: יתברך שם הבורא אשר ברא את העולם בחכמתו...

ביבליוגרפיה של מחזורים וסידורים

[חלק ב]: סליחות ותפילות מחודש אלול עד אחר שמחת תורה, סליחות לתענית-ציבור ולצרות אחרות; סדר שינוי השם; ענין ברית מילה, ענין פדיון הבן, סדר חתנים, הלכות נידה, צידוק הדין, תקון צצית ועטיפתו, ניקור הבשר לרבינו שלמה זצ"ל [רש"י], סדר פרשיות של תורה, סדר הפטרות של כל השנה, סדר הברכות. יט קונטרסים. א-יח⁸, יט¹⁰. [154] דף. חלק ב פותח: "יש מקומות שנוהגין לתקוע בשופר בליל ראש חדש אלול..."

קולופון (בסוף חלק ב): "עלינו לשבח לאדון הכל אשר נתן לנו כח ואמץ את ידינו לזכות את הרבים ולהשלים הספר המקודש הזה נתקבצו בו... מהדברים הטובים והתפלות תחינות ובקשות הטובות נעשו על ידי גדולי עמינו... מלבד הדינין והפסקים הרבים... שנכתבו בו, שאין ראוי לבית כשר מבני עמינו להיות זולתם, עם היותו כולל כל צרכי הבית... מראש השנה ועד סופה... נעשה ונסדר על ידי יודעי ספר ומביני מדע ודיוק... כפי הנהוג לקהל... רומה והנטפלים אליהם מבני עמינו... היתה התחלת בנין הספר הזה על ידינו בני שונצין בעיר שונצין בחדש תשרי שנת רמ"ו... והשלמנוהו פה קזאל מיורי... בעשרים יום לחדש אלול שנת חמשת אלפים ומאתים וששה וארבעים לבריאת עולם..." מחבר הקולופון הוא ר' ישראל נתן איש שונצין, "אבוהון דכל בני שונצין", כאמור בקולופון של ההוצאה השלישית של מחזור זה, ארימינו [רפ"א]. ישנם טפסים שבהם שינויים טיפוגרפיים בדפים אחדים שבחלק א. דף [18] נסדר פעמיים, בשינויים מרובים. לדוגמה: שלוש השורות הראשונות של עמ' א מסתיימות בטפסים אחדים בתיבה או באותיות: מזה; רשות; מו. בטופס אחר מסתיימות השורות באותיות: ל; ש; מו. דף [21] נסדר פעמיים בשינויים מרובים. לדוגמה: הקטעים "ויש אומרים..." ו"ממלאין כוס של יין..." שבעמ' א נדפסו ברוב הטפסים באותיות רש"י ובטופס השונה הנ"ל באותיות מרובעות. בדף [31א] מסודרות שתי העמודות של "אשרי תמימי דרך" בשתי צורות, בטפסים שונים. בדף [92ב], תרגום ההפטרות לשביעי של פסח, בטפסים אחדים התרגום מנוקד ובאחר נסדר כל העמוד בצורה שונה והתרגום אינו מנוקד. ישנם טפסים שנדפסו על קלף.

לתיאור מפורט של הספר ולנסיבות הדפסתו עיין: פרץ תשבי, 'דפוסי ערש' (אינקובולים), קרית ספר סד (תשנ"ב-תשנ"ג), עמ' 698-709, מס' 39, יצחק יודלוב, 'המחזורים הראשונים כמנהג בני רומא, שונצין רמ"רפאנו רס"ד', שם, עמ' 1435-1448 ובמאמרו בספר זה. אופנברג 83; אופנברג, הספריה הבריטית, עמ' 42-44; אוצר A 37; יקרטון, כך א, 30; כהן I; מב"ע 0172337. פקסימיל באתר הספריה הלאומית של ישראל (ספרים סרוקים).

[2] (תפילת יחיד, הנהוגה לבני... קהל קדוש רומה... הנקרא ללועזית סידורילו. שונצין, [דפוס יהושע שלמה בן ישראל נתן שונצין], רמ"ו [1486]). [168] דף. 8°.

[כא] קונטרסים, בני 8 דפים, בלא מיספור קונטרסים וגליונות ובלא כותרת-עמוד. כולל: תפילות לחול, שבת, ראש חודש, ראש חודש שחל בשבת, חנוכה, פורים, עמידות לפסח, שבועות, ראש השנה, כיפור וסוכות, הושענות ליום הושענא רבה ויודי של יום הכיפורים. קולופון (דף 168ב): "ובכאן נשלמה... תפילת יחיד הנהוגה לבני עמינו קהל קדוש רומה כפי הסדר וכאשר נהגו לכתוב בחיבור הנקרא ללועזית סידורילו... נסדרו התפלות האלה על ידי רגיל ויודע הסדר הניאות והראוי... והיתה השלמת חקיקתם פה שונצין, שני ימים לחדש אייר שנת מאתים וששה וארבעים..."

בטופס שבספריה הבריטית נדפסו בטעות בדף 160ב חמש שורות (המופיעות כבר בדף 142ב), המתחילות: "ועל ישראל אמן". בטופס שבספריית בית המדרש לרבנים בניו יורק השורות הללו אינן נמצאות. עיין: פ' תשבי, דפוסי ערש (אינקובולים) עבריים (ה) איטליה: שונצין (ד), קרית ספר סד

(תשנ"ב-תשנ"ג), עמ' 689–694, מס' 37. בשני הטפסים חסרים הדפים הראשונים: בטופס הספרייה הבריטית (נדפס על קלף) חסרים בו הדף הראשון ודף נוסף. בעותק ספריית בית המדרש לרבנים בניו יורק חסרים 11 דף בראשו ו-11 דף נוספים.

נרשם על פי צילומי טפסי הספרייה הבריטית ובית המדרש לרבנים בניו יורק.
אוצר A 35; אופנברג 138; אופנברג, הספרייה הבריטית, עמ' 41–42; יקסון, כרך א, עמ' 132–135, מס' 28; כהן 45; מב"ע 0306777.

[3] (תפלות כל השנה [כמנהג בני רומא]). [איטליה], חש"מ, [ר"ס, 1500, בערך]. 16°. עם סימון קונטרסים וגליונות. הסימון כפול: באותיות עבריות ובמספרים. אותיות רבות בטקסט (אותיות 'רש"י') מאורכות. עם קישוט: עלה תלתן. פריימאן מעיר שקישוט זה מופיע בדפוסים שאלוניקי וקושטא. הטקסט באותיות 'רש"י', בלתי מנוקד. 16 שורות בעמוד, בפורמט זעיר. "דבורי המתחיל" של תפילות וכן כותרות של תפילות נדפסו באותיות מרובעות גדולות, יחסית. עם כותרת-עמוד: "תפלות". האות הלטינית D מופיעה כאן לעיתים קרובות, כנראה לצורך הדגשה של קטעים או של התחלות קטעים. בסוף: "תמו תפלות כל השנה...".

לדעתו של פריימאן הסידור הוא אינקונבולה ונדפס באיטליה. גולדשמיט חולק על שתי הקביעות הללו. בטופס שתיאר פריימאן (מהספרייה העירונית בפרנקפורט) היו 184 דפים. חסרו בראשו 17 דפים ודפים אחדים בסוף. נרשם על פי צילום של עמודים אחדים.
ראו: A. Freimann, ZfHB, 1905, p. 150; L. Goldschmidt, *Hebrew Incunables*, Oxford 1948, p. 61; אוצר A 95; מב"ע 0330878.

[4] אלו מאה ברכות שחייב אדם לאומרם בכל יום והאומרם בכל יום מובטח לו שהוא בן העולם הבא... (פאנו, [גרשם] שונצינו, חדש שבט רס"ג [= 8 ינואר–5 פברואר 1503]). א"י, כ"ט, ט"ז, א"א = [186] דף. 24°. (סימון הקונטרסים, ט, י, כ: "טית", "יוד", "כף". סימון הקונטרס האחרון באות זעירה).

העמ' הראשון והאחרון חלקים. אין כותרת-עמוד. מלות פתיחה מנוקדות לתחילת התפילות. עם ליגטורה א-ל. צורת שם הוי'ה: "י". צורת שם אלקים: "אלדים".

סידור כמנהג בני רומא, כנראה על פי תפילת יחיד (סידוריל), שונצינו רמ"ו.
"מאה ברכות" פירושו "ברכות השחר" ועיין על כך: נפתלי וידר, התגבשות נוסח התפילה במזרח ובמערב, ירושלים תשנ"ח, כרך א, עמ' 281–284.

התוכן: תפילות לחול (פותחות בתפילת "רבון כל העולמים... שתתן חלקי בבתי כנסיות": אוצר השירה והפיוט, ג, עמ' 370, בין מס' 383 למס' 384 ועמ' 102, מס' 738, ברכת נטילת ידיים וברכת אשר יצר), תפילות לשבת (בסוף מוסף, שיר של יום גם לשאר ימי השבוע), למוצ"ש, ברכת הלכנה, הוספות לר"ח ולשבת ור"ח (עם הפיוט "תיאמת אור בקדש"), הוספות לחנוכה, לתענית ולפורים, הוספות לעמידה לפסח ושבעות, לימים נוראים ולסוכות, הושענות, ודוי של יום הכפורים (פותח: "רבנו של עולם קודם כל דבר אין לי פה להשיב") וכן שאר ודוים ליום כפור. דף 186: "בעיר פאנו, על יד צעיר המחוקקי" אשר מבני שונצינו, בחדש שבט רס"ג לפ"ק, תחת ממשלת הדוכס צ'זאר בוריי"ס ירום הודו". Cesare di Valenza או Cesare Borgia המכונה הדוכס של וואלנטינו (רומא, 13 בספטמבר 1475–וויאנה, 12 במרץ 1507) כבש את העיר פאנו ביום 9 באוקטובר 1502. המדפיס גרשם שונצינו הקדיש לו את הוצאת חיבורי פטרארקה (פאנו, 7 ביולי 1503).

CB, p. 305, col. 2062. שטיינשניידר רושם אותו כ"הושענות", על פי הקטלוג של למבאכר, 1750, עמ' 286

ביבליוגרפיה של מחזורים וסידורים

המבוסס על פי הטופס היחיד בעולם שבספריה הלאומית בווינה. שט' כותב שהספר מכיל 24 קונטרסים בני 8 דף (אמנם בקונטרסים אחרונים טעות במיספורם). ראו גם: G. Manzoni, *Annali tipografici dei Soncino*, Bologna 1883–1885 (Reprint: Bologna 1979), vol. 2, pp. 38–41 (גם מאנצוני רושם אותו כסדר הושענות); א"מ הברמן, פרקים בתולדות המדפיסים העבריים ועניני ספרים, ירושלים תשל"ח, עמ' 55, מס' 14.

[5] [מחזור כמנהג בני רומה. חלק א"ב. פאנו, דפוס גרשם שונצינו, רס"ד–רס"ה, 1504–1505].
[150 ; 161] דף. 4°.

נדפס ללא שערים על-פי ההוצאה הראשונה, שונציין-קזאל מיוירי רמ"ו. רוב הטפסים מעורבבים עם קונטרסים של ההוצאה הראשונה.
לדיון בתאריך ההדפסה (ביבליוגרפים אחדים סברו שמחזור זה נדפס במאה ה"ו) ולשינויים בין המהדורה הנוכחית ובין המהדורה הקודמת, עיין: יצחק יורלוב, 'המחזורים הראשונים כמנהג בני רומה, שונצינו רמ"ו-פאנו רס"ד', קרית ספר סד (תשנ"ב–תשנ"ג), עמ' 1435–1448. ראו גם: J. Prijs, 'Eine undatierte hebräische Inkunabel der Basler Universitätsbibliothek', *Schweizerisches Gutenbergmuseum*, XXVIII, 1942, p. 149–158; כהן 2–3; מב"ע 0172338.

[6] (סידור די טוטו לאנו. פאנו, דפוס [גרשם] שונצינו, רס"ו [1505]). [184] דף. 8°.
כג קונטרסים בני 8 דף. הדף הראשון חלק.
תפילות לחול, שבת, ראש חודש (ושבת שחל בראש חודש) עם הוספות לסידור לחגים ולמועדים, כמנהג האיטאליאנים. הכל רק בתרגום לאיטלקית-יהודית.
הטקסט פותח: "קוויסטי סונו לי סיטאנטה דואיי פסוקים" (אלה הם שבעים ושנים פסוקים).
קולופון: "פיניטו איל סידור די טוטו לאנו טרלטאטו [!] פיר מאן די רבי יעקב ישראל אי סטאנפאטו פיר מאנו דיל שונצינו אין פאנו, אדי סיטי די מרחשון רס"ו" ("נשלם סידור כל השנה, מתורגם בידי ר' יעקב ישראל ונדפס על ידי שונצינו בפאנו, היום ז מרחשון רס"ו"). ראה: מיכאל ריז'יק, הקווים הלשוניים בתרגום הסידור לאיטלקית-יהודית לפי דפוס פאנו רס"ו, איטליה, יז (תשס"ז), עמ' ז–יז.
הטופס שבספריה הלאומית חסר בהתחלתו ובסופו והרישום נשלם על פי מיקרופילם מטופס הספריה אסטנסה במודינה ועל פי מיקרופילם נוסף מטופס הבודליאנה (חסר בראשו). בטופס זה הקולופון קצר, וזה לשונו: "סטאנפאטו אין פאנו, אדי סיטי די מרחשון רס"ו".
כהן 46; מב"ע 0202687.

[7] [סידור לכל השנה כמנהג בני רומה. איטליה, דפוס גרשם שונצינו?, ר"ע, 1510, בערך].
[208] דף. 8°. קונטרסים א–כו. כל קונטרס בן 8 דף.
כולל: "תפלות של חול", "סדר הטבת חלום", "תפלת של שבת", "ענין ראש חדש" וראש חודש שחל בשבת (עם היוצר), ברכות נוספות לעמידות של חנוכה, תענית, פורים ומוצאי שבת, עמידות לפסח, שבועות, ראש השנה, "תפלת יום הכפורים" (וידוי ועמידה), "לסוכות", הושענות לסוכות ולהושענא רבה, וידוי ליום הכפורים (המיוחס לר' ניסים), "וידוי אחר ליום הכפורים", תפילת "כל נדרים", "שבחות [לימים אחרונים] לפסח ולשבועות ולסוכות". הפיוט הראשון פותח: אין כמוך באלדים ה' ואין כמעשיך. עיין: מחזור כל השנה כפי מנהג ק"ק איטאליאני, ליוורנו תרט"ז, א, דפים קכ, ב–קכז, א; השני פותח: תאיר נוגה. אוצר השירה והפיוט, ג, עמ' 517, מס' 22. הוראות התפילה באותיות מרובעות קטנות.
בספריה הלאומית בירושלים כנראה הטופס היחיד בעולם. חסרים בו קונטרסים א–ב ושני דפים ראשונים של קונטרס ג. פותח (קונטרס ג, דף 3): "וקיים עלי ועל זרעי ועל זרע זרעיי". חסרים גם 4 דפים מתוך קונטרס ו ושני דפים ראשונים של קונטרס ז. בסוף חסר מקונטרס כו, דף 4 ואילך (מסתיים באמצע

אנג'לו מרדכי פיאטלי

הפיוט "תאיר נוגה", במלים "זוכר הנשכחות עננו ביום קראינו". בכמה דפים נדפס שם ה' בצורת שתי אותיות י ועליהן אות י שלישית.
ראו תיאורו של א' פריימן (של הטופס שלפנינו): IX, ZfHB, עמ' 151, מס' 7; כהן 5 (רושם רפ"א לערך); מב"ע 0306779.

[8] סדר תפלות של כל ימות השנה. [מנטובה, דפוס שמואל לטיף, רע"ג, 1513, בערך]. [204] דף. 8°.

כמנהג בני רומא. סידור זה נחשב בעבר לאינקונבולה ונרשם כך על ידי פריימן ומארכס, באוצר (A96). הסידור נקרא במקורות שונים בשם "סידור ר' שמואל לטיף".
דף 2-4, א': "תפלה יפה להתפלל בכל יום. רבון כל עולמים לא בצדקתי וביושר לבבי אני נשען"; דף 4: "עשרת הבתים לרב... בחיי [בר יוסף]". פותחים: בני יחד יחידתך לצורך. אוצר השירה והפיוט, ב, עמ' 43, מס' 964; דף 5: "אלו מאה ברכות שחייב אדם לאומרם בכל יום". כולל תפילות לחול, סדר הטבת חלום, תפילות לשבת עם סדר אלפא ביתא, ראש חודש וראש חודש שחל בשבת (עם היוצר), חנוכה, תענית, פורים, פסח (עם רשות לנשמת, רשות לקדיש ורשות לברכו. פזמון לפתיחת ההיכל, פותח: אפתח נא שפתי ואענה ברון, והתחינה: ה' ישפוט לנו שלום: אוצר, א, עמ' 42 מס' 873); סדר ספירת העומר ו"עושה שלום" ליום שני של פסח; פיוטים ליום שמיני של פסח; תפילות לשבועות (עם רשות לנשמת); הוראות לתפילה ל"ז בתמוז וט' באב; תפילות לראש השנה (עם רשות לנשמת, פיוטים לחזרת העמידה של מוסף, עושה שלום); הוראות לצום גדליה; תפילות ליום הכיפורים (עם "כל נדרים", רשות לנשמת, רשות לקדושה, וידוים וחלקים מתוך סדר העבודה); תפילות לסוכות (עם רשות לנשמת וההושענות); תפילות לח' עצרת (עם הרשות לנשמת ועושה שלום); סדר זכרון נשמות; סדר התרת קללות; מי שברך לעולה לתורה; סדר תפלת חולים; סדר שנוי השם וליושבת על המשבר. נרשם על פי טופס הנדפס על קלף, אשר בספריה הלאומית בירושלים ועל פי צילום טופס ספריית ולמאדונה, לונדון (אף טופס זה נדפס על קלף).
מב"ע 0306780.

[9] מחזור שלם מכל השנה נדפס שלישית... והוספנו על הראשונים והשניים ברכה ותהלה בגרסות ערכות כפי מנהג הלועזים. הגיהו רבי אברהם מקשטיל זצ"ל. (ארימינו), [דפוס גרשום שונצינו, רפ"א, 1521]. [139; 151] דף. 4°.

על פי ההוצאה הראשונה של המחזור כמנהג בני רומא ("מנהג הלועזים"), שונציין-קזאל מיוירי רמ"ו. בסוף הספר הועתק הקולופון של מחזור שונציין-קזאל מיוירי רמ"ו, בתוספת: "אלה דברי הישיש הר' ישראל נתן ז"ל אבוהון דכולהון בני שונצינו". אחר כך נוסף: "ואני [גרשום] צעיר המחקקים מבני בניו... וזה לי שלש רגלים בעשיית המחזור הזה, והוספנו על הראשונים והשניים סליחות ובקשות וגרסות ערכות... ותהי השלמתו בעיר ארימינו... בחדש מרצו כא בו, שהוא ניסן יג בו". בשנת רפ"א חל 21 במארכס ביום יג בניסן.
כהן 4; מב"ע 0172339.

[10] חלק ראשון מהמחזור של כל השנה שהוא על סדר יום ר"ה ומשם ולהלן נתחיל החלק השני... כמנהג ק"ק בני רומה... (ויניציאה), דפוס דניאל בומבירגי, רפ"ו [1526]. 16°.
בטופס של חלק א' השמור בספריה הבריטית, חסרים בו השער וכמה דפים בתחילת הספר. עותק שלם של חלק א', כנראה היחד בעולם, בספריית מדינת באבריה במינכן. ראה: M. Steinschneider.

Supplementum..., *Centralblatt für Bibliothekswesen* 11 (1849), p. 490. כמעט בכל הטפסים המצויים של מחזור זה נמצא רק החלק השני. אני מודה לפרופ' יצחק פנקובר שבדק את טופס מינכן עבדורי והראה לי צילומים ממנו.

חלק א: שמד דף. בראש הספר: הקדמת יעקב בן חיים אבן אדוניהו. קולופון: "תם ונשלם החלק ראשון מהסידור כמנהג ק"ק בני רומי על ידי קורניליו בן ברוך אדיל קינד בהוצאות אדוני דניאל... בומבירגי... בחדש טבת רפ"ו בויניציאה. ובחלק השני מהסידור נתחיל בהמעמדות שלפני ראש השנה...".
חלק ב: סדר המעמדות שלפני ר"ה ותפלות ר"ה ויום הכפורים וסוכות. [464] דף. קולופון: "נדפס על ידי קורניליו אדיל קינד בבית דניאל בומבירגי ובשמו בערב פסח שנת רפ"ו".
כהן 6; מב"ע 0306653.

[11] ... תפלה מראשית השנה ועד אחרית השנה... כפי מנהג ק"ק רומי... בולוניא, דפוס בעלי ברית השותפים ועושים מלאכת המשי, (רצ"ז [1537]). [354] דף. 8°.
כולל: "סדר מערכת אליהו. הסדר שסדר ה"ר אליהו [הזקן] ב"ר מנחם ז"ל לקרא תורה נביאים וכתובים בכל ימי השבוע" (דפים 26–2, אחרי "אדון עולם"). בסוף חרוזים, פותחים: מי ימלל גבורות אל, אשר הודו בשחקים. אוצר השירה והפיוט, ג, עמ' 119, מס' 1091; תפילות לחול עם סדר הטבת חלום, לשבת, לראש חודש ושבת ראש חודש (עם היוצר). יוצר לשבת בראשית, תפילות לחנוכה ושבת חנוכה (עם היוצר), סדר תפלת תענית, יוצרות לארבע פרשיות, סדר תפלת פורים, רשות לשבת הגדול, תפילות לפסח (עם הפיוטים), סדר התרת קללות, יוצר לשבת שלפני שבועות, תפילות לשבועות (עם הפיוטים), הוראות לתפילת שבעה עשר בתמוז, יוצר לשבת איכה, הוראות לט' באב, יוצר לשבת נחמו ולשבת שלפני ראש השנה, תפילות ראש השנה (עם הפיוטים), סדר צום גדליה, יוצר לשבת תשובה, תפילות יום הכיפורים (עם הרבה פיוטים וסדר עבודה) לסוכות (עם הפיוטים וההושענות), תוכחת לרבינו בחיי החסיד ליום כיפור (ברכי נפשי את ה'); מי שברך לעולה לתורה וסדר זכרון נשמות.
קולופון: "והיתה השלמתו... ע"י המחוקק... רפאל תלמי יצ"ו בשם השותפים יצ"ו ובשמו יום שלישי חמשה ימים לחדש סיון שנת ישלח ע"ז ר"ך מקדש [רצ"ז]".
סידור זה עשיר מאד בפיוטים. "מערכת אליהו" (כעין "מעמדות") נדפס כאן לראשונה. עיין: א"א אורבך, מעולמם של חכמים, ירושלים תשמ"ח, עמ' 283; א' גרוסמן, חכמי צרפת הראשונים, ירושלים תשנ"ה, עמ' 102–104. רוב הטפסים הידועים הם על קלף.
כהן 47; מב"ע 0306783.

[12] תפלות לטיני. (בולוניא, דפוס השותפים, רצ"ט [1538]). [184] דף. 8°.
סידור כמנהג איטליאני, בתרגום לאיטלקית-יהודית. כג קונטרסים בני 8 דף. הדף האחרון חלק. על פי פאנו רס"ו, בתרגומו של יעקב ישראל. בתרגום שינויי-לשון. "ע"ב פסוקים" נשמטו.
קולופון: "ותהי השלמתו פה בולוניא, בחדש תשרי שנת רוכב שמים בעזר"ך [רצ"ט] ע"י השותפים".
נרשם על פי מיקרופילם מטופס בית המדרש לרבנים, ניו יורק, ומטופס הבודליאנה.
כהן 48; מב"ע 0202688.

[13] חלק ראשון (שני) מהמחזור כפי מנהג ק"ק רומא, עם פירוש קמחא דאבישונא [מאת ר' יוחנן ב"ר יוסף טריוויש], ומסכת אבות עם פירוש... הרמב"ם ז"ל ועם פירוש... ר' עובדיה ספורנו יצ"ו, והמקראות מנוקדים ומוטעמים בדקדוק גדול... בולוניא, (דפוס מנחם בן אברהם

ממדינא, יחיאל בן שלמה מרוינה ודן אריה בן שלמה חיים ממונצילצי, ש"א [1540]. [200]; 189 דף. 4°.

קולופון: "ותהי השלמתו ערב הסכות שנת ש"א..."

נכללו כאן התוספות השונות שבמחזוריים הקודמים כמנהג בני רומא, מהוצאת שונצין-קזאל מיורי רמ"ו ואילך, כגון "ספר התדיר", עם קצת הוספות. לעיתים נבלעו התוספות הללו בתוך הפירוש "קמחא דאבישונא".

בראש הספר שיר, פותח: הודו ישורון ליי כי נתן אלי מחזור שלמותו. אוצר השירה והפיוט, ב, עמ' 128, מס' 271. על טפסים שונים של מחזור זה, שבחלק מהם נדפס במפורש שמו של מחבר הפירוש, ועל המחבר עצמו, עיין: אלכסנדר מארכס, ר' יוסף איש ארלי ור' יוחנן טריוויש, קובץ מדעי לזכר משה שור, ניריורק תש"ה, עמ' 193–194; יצחק ריבקינד, דקדוקי סופרים, קרית ספר, ד (תרפ"ז–תרפ"ח), עמ' 274–275. ידועים טפסים על קלף.

כהן 7; מב"ע 0172349. צילום המחזור באתרים דלהלן:

<http://www.hebrewbooks.org/24897>; <http://www.hebrewbooks.org/24898>; <http://jnul.huji.ac.il/dl/books/djvu/1073413-1/index.djvu?djvuopts&thumbnails=yes&zoom=page>

14] סדר תפלות של כל השנה כמנהג קהלות בני רומא. מסודרים ומדוייקים כסדר המחזוריים. ויניציאה, דפוס מארקו אנטוניו יושטיניאן, ש"ו, [1545]. [216] דף. 16°.

27 קונטרסים בני 8 דפים. בתחתית העמוד של דף ראשון של כל קונטרס (וכן בשער): איטאליאנו. הוראות התפילה בעברית ולעיתים רחוקות באיטלקית-יהודית. כולל גם כמה פיוטים למועדים. קולופון: "חם ונשלם... זה הסדור כמנהג הלועזים... ויעזרנו להתחיל ולהשלים התלמוד בבלי עם המראה מקום והרב אלפס והרמב"ם והעשרים וארבע גדול... וספרים הרבה... אשר אנו מעותדים לעשר... התלמוד בבלי והרב אלפס נתחיל אותו... בחדש טבת הע"ל [העתיד לבא]. היום יום חמשי בשבת אחד ועשרי' בחדש כסלו שנת חמשת אלפים ושלש מאות וששה". ידועים טפסים על קלף. כהן 8 (בטעות רושם אותו כמחזור); מב"ע 0306786.

15] סדר תפלות של כל השנה כמנהג קהלות בני רומא. שלחן ערכתי לפני כל דורשי יי' בתפלתם ובתחנונותם, ועיניהם אל זאת המלאכה יביטו וימצאו חנינה, כי בזה הסדור אל יחסר המזג מכל מה שמתפללי' הלועזי' בשבתות ובחדשים בחגים ובמועדים... מסודר ומדויק כסדר המחזוריים. נדפס שנית. ויניציאה, דפוס מארקו אנטוניאן יושטיניאן, ש"ח [1547]. [359] דף. 16°.

בשולי השער: איטאליאני. קולופון, בסוף הסידור: "ובכאן נשלם זה הסידור מכל השנה. הוגה בדיוק רב וכוונה... בכ"א חשון שנת שלש מאות ושמונה". לפי שטיינשניידר, CB, מס' 2079, יש בסידור קולופון נוסף, בסוף ה"פרשיות", בדף 63, ושם התאריך: כד חשון ש"ז! נרשם על פי צילום השער (טופס, הנדפס על קלף, שבספריית ואלמדונה, לונדון) ומיקרופילם טופס הבודליאנה (חסר שער). בטופס שלם כנראה [360] דף (הדף האחרון חלק).

דף [355,ב]: "יען כי הוספנו בזה הסידור הרבה דברים מה שלא היה באלו הראשונים, כגון ההגדה ומסכת אבות והיוצרו' וכו', אמרנו לעשות פה לוח ריגישטרו מכל מה שנמצא בזה הסדור כדי להקל טורח כל מבקש תפלה או יוצר... כי בזה הלוח ימצא מסומן באיזה קונטרס ובאיזה דף ימצא דרושו. והנה עשינו סמני מספר הקונטרסים מאותיות הציפרי, על סדר 1, 2, 3 וכו', ומי שירצה יסמנם לו על דרך א, ב, ג וכו'". ה"ריגישטרו" (מפתח) עצמו נדפס בדפים [356–359].

כהן 49; מב"ע 0323410.

ביבליוגרפיה של מחזורים וסידורים

16] סדר תפלות מהחדש כמנהג ק"ק בני רומי. עם הכתר מלכות (לרבי שלמה ׳ גבירול) וסדר היום... בחדש תמוז. ויניציאה, דפוס קורניליי אדיל קינט, ש"ט [1549]. [321] דף. 16°. 40 קונטרסים בני 8 דף, פרט לקונטרס 37 שהוא בן 7 דף וקונטרס 40 שבו 10 דף. הדף האחרון חלק. נרשם על פי שני טפסים בלתי שלמים (בשניהם חסרים קונטרסים 5–23). הטופס הראשון בספרית עץ חיים באמשטרדם, כולל קונטרסים 1–4, עם השער, וקונטרסים 38–40. הטופס השני בספריה המלכותית בשטוקהולם, נדפס על קלף. כולל את גוף הסידור, אך חסרה בו ההתחלה. מתחיל באמצע קונטרס 23.

התוכן: קונטרסים 1–4: הפיוט "אדון עולם אשר מלך" (דף [2]) ו"סדר היום" (מעמדות). סדר מעמדות זה הוא הסדר שנדפס ב"תפלה מראשית השנה ועד אחרית שנה" כמנהג רומי, בולוניי רצ"ז, בשם "מערכת אליהו", ומיוחס לר' אליהו הזקן ב"ר מנחם.

סוף קונטרס 23 (דף 3): סוף תפילות לראש חודש ותפילות לחנוכה; קונטרסים 24–34, דף 35: תפלת תענית; תפלת תשעה באב; תפלת פורים; תפילות לשלוש רגלים ולימים נוראים. מקונטרס 34, דף 35, עד קונטרס 37: תפלת סוכות והושענא רבה; "שבעים ושנים פסוקים"; "סדר הברכה" (מי שברך); סדר זכרון נשמות. קונטרסים 38–40: "כתר מלכות". קולופון (קונטרס 37 דף 37): "השבח... להשם... שזכנו... להתחיל ולהשלים זה הסדר כמנהג הלועזים... בחדש אלול... על יד קורניליי אדיל קינד". כהן 50; מב"ע 0182630.

17] סדר תפלות כמנהג ק"ק בני רומי. סביוניטה, חש"מ, שט"ו [1555]. [168] דף. 32°. מעבר לשער: "כאשר שמענו כן ראינו... זה הסדר קטן... הגדלנו והוספנו בסופו לוח קבוע...". כולל תפילות לימי חול, שבת, ראש חודש, שבת וראש חודש (עם "רשות" היוצר), חנוכה, סדר תפלת תענית, תפלת תשעה באב, פורים, סדר של פסח (הגדה), תפלות לשלוש רגלים, לראש השנה ולצום כפור והושענאות. נרשם על פי טופס הספריה הפאלאטינה בפארמה (הלוח המוזכר מעבר לשער איננו בטופס זה).

כהן 51; מב"ע 0306790.

18] סדר תפלה עם היוצרות, כמנהג ק"ק בני רומה... אלפא ביתא רבתי... מנטובה, (בשם מאיר בן אפרים מפדובה, דפוס יעקב בן נפתלי הכהן מגאזולו), שי"ז [1557]. רל, [2] דף. 8°. דף 2, א: תפלה יפה להתפלל בכל יום העתקונה מסדור... רבי שמואל לטיף זצ"ל [מנטובה רע"ג בערך]. בסוף הספר: לוח כל התפלות שהם בזה הסדר. קולופון: "השבח וההודאה ליי יתברך שזכנו... להתחיל ולהשלים זה הסדר מכל השנה... בשם הסופר כמ"ר מאיר יצ"ו ב"ר אפרים זצ"ל מפדובה. ותהי השלמתו בערב שבת נחמו שי"ז... יי"י... יזכנו להשלים גם המחזור גדול עם המורה מקום מהפסוקים והמחזור קטן ב"ב חלקים אשר כבר נדפסו רובם... ע"י יעקב בכמ"ר נפתלי הכהן זצ"ל מגאזולו". בספריה הלאומית בירושלים טופס על קלף (בלתי שלם). נרשם על פי צילום טופס הספרייה הבריטית. כהן 52; מב"ע 0306791.

19] מחזור... כמנהג ק"ק רומה, עם מורה מקום מהפסוקים ועם פירוש למסכת אבות מהנר המערבי הרמב"ם... והוספנו בו פירוש... רש"י... אשר לא נדפס אצלנו עד הנה. גם הפרשיות וההפטרות מנוקדים... בשם הסופר כמ"ר מאיר יצ"ו בכמ"ר אפרים זצ"ל מפדובה... ע"י יעקב כהן מגאזולו... חלק א–ב. מנטובה, דפוס ווינטורין רופינילו, שי"ז–ש"ך [1556–1560]. רי דף. 2°.

בשער: "ותהי ראשית מלאכתו בימי חנוכה שי"ז". קולופון: "ותהי השלמתו בר"ח סיון שנת ש"ך". על פי ההוצאה הראשונה של מחזור בני רומא, שונצינו-קזאל מיורי רמ"ר, בשנויים מעטים ובהוספות, כגון מגלת אנטיוכוס (דף לב, ב-לג, ב), וידוי לשכיב מרע (דף רד, א).

מסכת אבות יצאה גם בהדפסה מיוחדת, עם שער מיוחד: "מסכת אבות... דפוס יקומו רופנילו, בימי הפורים שנת ש"ך". פירוש רש"י לאבות שנדפס כאן הוא בנוסח מיוחד (המדפיסים סברו שזו ההדפסה הראשונה של פירוש רש"י). עיין: מא"ז קינסטליכר, מבוא לפירוש רש"י אבות, בתוך: מסכת אבות עם פירוש רש"י, בני ברק תשנ"ב, עמ' יא-טו. בראש פרק ששי של מסכת אבות (דף פה, ב): "על פרק זה לא נמצא פירוש להרמב"ם... ופי' הנמצא במחזורים על פרק זה הוא לרש"י ז"ל כי כן נתיחס אליו בהרבה ספרים ישנים כתובי יד... הרחבנו בבאורו יותר מאשר היה בראשונה מאשר העתקנו מספרים שונים". הפירוש לפרק ששי הנדפס כאן, המיוחס לרש"י, דומה מאוד לפירוש הנדפס במחזור ויטרי, המיוחס לר' יעקב ב"ר שמשון. ידועים טפסים על קלף.

כהן 9; מב"ע 0172352. ראו צילום טופס הספריה הלאומית בירושלים:

<http://jnul.huji.ac.il/dl/books/djvu/1756216/index.djvu?djvuopts&thumbnails=yes&zoom=page>

20 [מחזור מכל השנה... כמנהג ק"ק רומה. עם לוח בסוף מכל הנמצא בתוכו... חלק א-ב. מנטובה, (בשם מאיר ב"ר אפרים מפדובה, דפוס יעקב כהן מגזולו), שי"ז-ש"ך [1557-1559]. 16°.

חלק א: לימות החול, שבת, תעניות, שבתות מיוחדות, פסח ושבעות. שי"ז. רמז, [1] דף. קולופון: "השבח... לה'... שזכנו... להתחיל ולהשלים זה החלק הראשון... מתוקן ומסודר... בשם הסופר כמ"ר מאיר יצ"ו בר' אפרים ז"ל מפדובה, בחדש אייר שנת כי לא יט"ש [שי"ט]... ע"י יעקב כהן... מגזולו". חלק ב: נכללו בו התפלות לחדש תשרי. שי"ט-ש"ך. [1], רניתקלב דף. בשער: "בל"ג לעומר שנת שי"ט". קולופון: "ותהי השלמתו בימי חנוכה שנת ב'ש'ר'ב"י [ש"ך]... זה שלש שנים התחלנו בהדפסתו ואחרנו עד עתה... כי... הוכרחנו להדפיס בנתיים ספרים אחרים...".

התוכן כמו בהוצאות הקודמות, כגון הוצאת מנטובה שי"ז-ש"ך (בפורמט גדול), אך נשמטו הדינים, הפירוש למסכת אבות וכל ההוספות שבאו אחר תפילת שמחת תורה. נוסף "וידוי לשכיב מרע" (דף תקלא, ב-תקלב). בסוף חלק א נדפס "לוח התפלות" (התוכן) של חלק זה. בחלק ב אין "לוח". בספריה הלאומית בירושלים טופס של חלק ב על נייר כחול. בספריה הבריטית טופס על קלף. כהן 10; מב"ע 0306657.

21 [תפלות וולגאר די טוטו לאנו, קון לברכה דילמיסה אי ציאוימו ייונטו לי צינטו ברכות, אי לי זמירות, אי לי סטנטי דוי פסוקים, סטאנפאטי... אין נומה די מסיר שלמה די רבי אברהם רב טודישקו יצ"ו. מנטובה, דפוס יעקב כהן דגאזולו, שכ"א [1561]. [1], [7], [4], 9-167 דף. 16°. סידור כמנהג איטאליאני בתרגום לאיטלקית-יהודית. הדפים ממוספרים באיטלקית, באותיות עבריות. קולופון: "ותהי השלמתו... בר"ח [בראש חודש] אייר...". על פי בולוניא רצ"ט, בתרגומו של יעקב ישראל, בשינויים. כהן 53; מב"ע 0202689.

22 [סידור מתפלה כמנהג הלוועזים, עם היוצרות והפיוטים וכל התפלות מהמועדים, לא כן היו בראשונים... [נדפס] בימי חנוכה... מנטובה, דפוס מאיר בן אפרים מפדובה, שכ"ד [1564]. רמח; מ דף. 32°.

ביבליוגרפיה של מחזורים וסידורים

רמח דף (קונטרסים א–לא. כל קונטרס בן 8 דף): סידור עם תפילות ופיוטים רבים לחגים, למועדים ולשבתות מיוחדות. קולופון (דף רמח, ב): "תם ונשלם... בתמוז שכ"ד, בדפוס סי' יקומו רופינילו". מ דף: פרשיות. בטופס שראיתי חסרה ההתחלה (עד דף יג, ומדף טו עד דף לד). רשמתי את נוסח השער על-פי צילום שער טופס ספריית ואלמדונה (לונדון), טופס על קלף. כהן 54; מב"ע 0308506.

23] סדר מתפלה כמנהג ק"ק איטאליאני... עם היוצרות והפיוטי' ואלפא ביתא רבתי וברכי נפשי (לרבינו בחיי) ותפלות כסדרן... מנוסחה, דפוס מאיר בן אפרים מפדובה, של"א [1571]. רנו דף. 8°.

דף רנו: תפלה מספר חובת הלכות (לרבינו בחיי), פותחת: אלדי לא נשאני לעמוד לפניך סכלי. אוצר השירה והפיוט, א, עמ' 205, מס' 4474; "תחנה לחכם... יהודה מוסקאטו", פותחת: לעשות רצון קוני אמת חפצתי. שם, ג, עמ' 58, מס' 1272; "שיר מתהפך" מאת ר' יהודה מוסקאטו (ניתן לקרא כל שורה מימין לשמאל ומשמאל לימין), פותח: הדות לאלדים עת תצור. שם, ב, עמ' 128, מס' 284. ידוע טופס על קלף. נרשם על פי מיקרופילם מטופס הספרייה הבריטית. כהן 55–56; מב"ע 0306793.

24] סדר תפלות של כל השנה כמנהג קהלות בני רומא... מכל מה שמתפללים הלועזים בשבתות ובחגים ובמועדים... עם לוח קבוע בסופו, מכל אשר נמצא בו... (עם) פרשיות, סדר של פסח ויוצרות). ויניציאה, דפוס זואן דיגארא, של"ב [1572]. קסד; מז, [1]; קכח, [4] דף. 16°.

בשולי הדפים, ליד מיספור הקונטרסים: "איטליאנו". כולל שלושה חלקים, שהופיעו כנראה גם בנפרד. קולופון (בסוף): "השבח... לאל... אשר זכנו להשלים זה הסדור מכל השנה עם פרשיות... ויוצרות וכל השייך ליום כפור וראש השנה וגם לרבינו בחיי החסיד תוכחת ברכי נפשי וסדר עבודה... בי"ז לחדש טבת בשנת כ"י קר"ו/ב'ה"י שועתי לבא [של"ג]... פה ויניציאה". קסד דף: "סדר תפלות". כולל: תפילות לימי חול, סדר הטבת חלום, תפילות לשבת, "אלפא ביתא רבתא", תפילות לראש חודש ושבת וראש חודש (עם רשות ליוצר), חנוכה, תענית, תשעה באב, פורים, תפילות לשלש רגלים, ראש השנה וכיפור, הושענות, "עירובי חצירות לשבת", "עירובי תבשילין", "תפלה על הים". מז, [1] דף: "פרשיות שקורין בשבת למנחה ובשני ובחמישי". בסוף: "תמו ונשלמו הפרשיות... יום ו' כז... טבת שנת חמשת אלפים ושלש מאות שלשה ושלשים... בבית זואן דיגארא". קכח, [4] דף: "סדר של פסח". כולל גם: מסכת אבות, פיוטים לשבתות מיוחדות ולמועדים, אלפא ביתא. [4] דף בסוף: "לוח למצוא כל איש... את מבוקשו", המוזכר בשער.

נרשם על פי טופס הספרייה אנגליקה, רומא.

די גארה 24, 26–27; א"מ פיאטלי, נוספות לעניין המדפיס זואן די גארה, קרית ספר סג (תש"ן–תשנ"א), עמ' 675–678, מס' 1, 3–4; מב"ע 0306794.

25] מחזור... כמנהג ק"ק רומה יצ"ו... ונתוספו בו כל פרשיות והפטרות... עם ביאור מלות זרות והערות יקרות... ועל טוב יזכר שם (כמהח"ר חנניה פנצי יצ"ו וכמ"ר משה אבולאפיאו וכמ"ר משולם בסאן יצ"ו)... אשר נדבה רוחם להעיר רוח בעל הדפוס... חלק א"ב. ויניציאה, דפוס זואן דיגארה, שמ"ז [1587]. 8°.

מעבר לשער חלק א: הקדמת המגיה, ר' יצחק בכמ"ר יוסף סלם: "הוסיף והגדיל על הראשונים דברים...

ובפרט כל הפרשיות והפטרות המועדות וראש חדש וחנוכה ופורים ותעניות... תפלות צבור ופיוטים מחודשים אשר עד הנה עין הדפוס לא תשורם. מצורף אל כמה הערות... שבאו בגליון, הן בענין שנוי נסחאות ומנהגים... והן בביאור כמה מלות זרות וענינים קשים". בהערות באו דברים רבים בשם הרמ"ף [ר'] משה פרויבנצאלרן וחכמים איטלקים אחרים, וכן מראי מקומות לתנ"ך.

יש טפסים שבהם שער עם דפוסת של ויניציאה שמ"ז שנדפסו לאמיתו של דבר במנטובה תל"ו וצורפו לטפסים של הוצאת שמ"ז שהיה חסר בהם השער. שערם אלה (עם דפוסת של שמ"ז) צורפו גם לטפסים חסרים מהוצאות ויניציאה שס"ו-שס"ז ושפ"ו. הם דומים לשער המקורי של שמ"ז, בשינויים אחדים: השער מוטושטש; נוסח שער חלק א שונה מעט: מחזור חלק ראשון כפמן! מנהג ק"ק הלועזים... נדפס בניציאה!...; שמותיהם של שלושת השותפים שסייעו בהדפסה, שבהוצאת שמ"ז המקורית נדפסו בהקדמת המגיה שבראש חלק א ובשער חלק ב, נדפסו כאן בשני החלקים בשער; נוסח רשות-ההדפסה שבשולי השער המקורי: con licentia... ואילו בשערם המזוייפים: con licenza, במחזור מנטובה תל"ו; בחלק א נשמטה הקדמת המגיה שמעבר לשער ובמקומה נדפסה ההלכה "כשעומד אדם ממטתו..." ואחריה קישוט והוא-הוא העמוד שמעבר לשער מחזור מנטובה תל"ו; בחלק ב נשמטו ברכות-התורה שנדפסו מעבר לשער המקורי (ברכת-התורה נדפסה גם מעבר לשער השונה של חלק ב של מחזור שמ"ז). במנטובה תל"ו צירפו גם קונטרסים של גוף הספר לטפסים חסרים של שמ"ז.

א: תפילות חול ושבת, חנוכה, פורים, תעניות וארבע פרשיות, פסח, שבועות ותשעה באב. שיב דף. קולופון: "ותהי השלמת החלק הזה ביום ו ד לחדש תמוז שמ"ז".

ב: לימים נוראים, סוכות, תענית צבור. שמו, [1] דף. דף שמדב: "אמר המגיה... לבי היה הומה... לצרף... השבעים ושתים פסוקים שסדר הרמ"ע [ר'] מנחם עזריה מפאנן יצ"ו... כאשר יעדתי מראש [בחלק א דף יג,א] אבל... אמרתי... שלא להרבות בכמות... אך פה אעלה לזכרון קצת מההערות שרובם מהחכם הנזכר... ושייכים לתשלום אותם שכבר נדפסו ולא נשלמו, אם לנחיצת המלאכה ואם לקוצר הגליון, אשר על כן הערנו במקומות רבים 'עיינן בהערות'. נאם הצעיר יצחק... סלם". ההערות נדפסו בדפים שמה-שמו. קולופון: ותשלם כל המלאכה היום יום ז [ז] יט לחדש מרחשון שנת שמ"ח. ישנם טפסים של חלק ב, עם שער שונה: סדר תחנונים וסליחות ללילי אשמורות כמנהג ק"ק אטליאני... כהן 11-13; די גארה 90, 94; מב"ע 0172362.

[26] [סדר תפלות כמנהג בני רומא. ויניציאה, דפוס זואן די גארה], (שמ"ז-שמ"ח [1587]). רנו דף. 8°.

נרשם על פי טופס הספריה הלאומית בירושלים (כנראה הטופס היחיד בעולם), חסרים בו דפים א-ק (ועוד דפים באמצע הסידור). העותק מתחיל ב"סדר תפלת פורים" וכולל תפילות ופיוטים לשבתות מיוחדות, למועדים ולימים נוראים. דף רנב: התנצלות המגיה, עם תיקון טעיות. דף רנא ואילך: "סדר תפלת חולים"; "סדר שנוי השם"; "ליושבת על המשבר"; "לוח": תוכן הסידור. קולופון (דף רנוב): "השבת וההודאה להש"י [לה] יתברך שזכנו ועזרנו לבא אל תכלית הדפסת הסידור... הזה, עם תוספת ברכות ההפטר' והאלפא ביתא ושמנה עשרה לימי תשובה ודברים אחרים, שלא היו בראשונים. וגם הדפסנו בפני עצמן המעמדות [שמ"ז], ופזמון אדון חסדך [שמ"ו], והפרשיות השייכות לשני וחמשי ולמנחה של שבת, למען יוכל הזוכה בסדר זה לצרפם אליו... ותהי השלמת המלאכה..." יום ו, כח תשרי שמ"ח".

כהן 14 (רושם אותו כמחזור); די גארה 91; מב"ע 0308587.

ביבליוגרפיה של מחזורים וסידורים

[27] סדר תפלות של כל השנה כמנהג קהלות בני רומא... מכל מה שמתפללים... בשבתות ובחדשים בחגים ובמועדים... עם לוח קבוע בסופו מכל אשר נמצא בו... ויניציאה, דפוס זואן דיגארא, שמ"ט [1589]. שמו, [1] דף. 32°.

סידור עם פיוטים, הגדה של פסח ומסכת אבות, שבעים ושתיים פסוקים שסדר ר' מנחם עזריה מפאנו, ו"סדר תפלת חולים כפי מה שנוהגים בב"ה [בבית הכנסת] איטליאנו פה ויניציאה". נוסח ה"קדושה" כאן "נקדישך ונעריצך". קולופון: "ותשלם כל המלאכה ביום ה' בראש חדש איני לידודי וידודי ליו [! אלול]". נדפס עם סדר עבודה לתמידין ולמוספין לר' מנחם עזריה מפאנו, ויניציאה ש"ן. נרשם על פי מיקרופילם מטופס הבודליאנה. די גארה 110; כהן 57; מב"ע 0306796.

[28] [סידור כמנהג איטאליאני. ויניציאה, דפוס זואן די גארה], (שנ"ז [1597]). [80, 192] דף. 32°.

נרשם על פי טופס חסר שער (שבספריית ואלמדונה, לונדון) הוא כנראה, הטופס שהוצע למכירה בקטלוג מכירת פרייס, תל אביב, 17.9.1986, מס' 98 (שם צילום). כולל כד, י קונטרסים. בכל קונטרס 8 דפים. בשולי העמוד הראשון של רוב הקונטרסים: "איטליאנו". בסוף קונטרס כד: סדר פטום הקטורת (סגולה למגיפה). קולופון בסוף קונטרס כד: "נשלם פטום הקטרת בחדש שנת שנ"ז". עשרת הקונטרסים האחרונים: פרקי אבות, פרשיות, סדר תפלת חולים, סדר שני השם, ליושבת על המשבר, ודוי לשכיב מרע. טופס זה כרוך עם תהלים, שנ"ח, ומעמדות, שנ"ח, וכנראה נדפס עמם. סידור דומה נדפס בוויניציאה בשנת שנ"ח. מב"ע 0323869.

[29] [סידור כמנהג איטאליאני. ויניציאה, דפוס זואן דיגארה]. (שנ"ח [1598]). 32°.

סידור. כולל כד קונטרסים. נרשם על פי טופס בלתי שלם שבספריית ואלמדונה, לונדון (חסרים בו שלושת הדפים הראשונים). בדף הראשון של כל קונטרס, למטה, נדפס: "איטליאנו" (כי במקביל לסידור זה נדפסו סידורים לפי מנהגים אחרים, וציון המנהג היה נחוץ כדי שהמדפיסים והכורכים לא יערבו את הדפים של המנהגים השונים). קונטרס כב, דף 2: הושענות. קונטרס כד, דף 1 (בסוף תפלת הדרך): "ואם יראה אדם בא ומתירא ממנו יעשה שדי, בידו הימנית יכוף גודל כמו דלי"ת וג' אצבעותיו כמו שיי"ן וזרת ... כמו יו"ד, וישימם על פניו ויאמר לא יתיצב איש בפניכם". בסוף הסידור: סדר פטום הקטורת (סגולה למגיפה). הקולופון: "נשלם פטום הקטרת בחדש אדר ראשון שנת שנ"ח". כהן 58; מב"ע 0323868.

[30] מחזור... כמנהג ק"ק רומה (עם כל התוספות... אשר נדפסו בשנת שמ"ז והגהנו מחדש כל הטעויות שנפלו בדפוס הראשון)... ונתוספו בו כל פרשיות והפטרות המאורע ותפלות הצבור עם ביאור מלות זרות והערות... נדפס שנית... חלק א-ב. ויניציאה, דפוס יואני די גארה במצות יואני בראגאדינו, שס"ו [1606]. 8°.

בשערים: שס"ו. קולופון חלק ב: ותשלם כל המלאכה... יב לחדש תשרי שנת שס"ז. נדפס דף-על-דף על-פי ויניציאה שמ"ז. יש טפסים עם שערים שונים לשני החלקים, שנדפסו במנטובה בשנת תל"ו ונכרכו עם המחזור (ראו מס' 25). חלק א: שיב דף. מעבר לשער: "אמר הזפרוני, אחרי כלותי היתה לי עדנה לחזור להדפיס שנית המחזור

אנג'לו מרדכי פיאטלי

אשר כבר נדפס בשנת שמ"ז והגיהו... ר' יצחק סולם זצ"ל ואנכי... לא אמנע... כל הביאורי' וההערו' אשר העיר... נשמטו איזה דברים באיזה מקומות... כדי להקל הוצאת הדפוס". חלק ב: שמו דף. די גארה 242; כהן 16; מב"ע 0172365.

[31] [סידור איטלי, ויניציאה, ע"י זואן די גארה, שס"ר-שס"ז].
נזכר במחזור כמנהג ק"ק רומה, ויניציאה שס"ו, ח"ב (בסוף). נרשם על פי די גארה 243.

[32] [סידור כמנהג איטאליאני]. (ויניציאה), [דפוס זואן דגארה?], (ש"ע [1610]). רעא דף. 16°.

קולופון: "ותהי השלמת הסדור הזה היום... כ לחדש אדר ראשון שנת הש"ע לפ"ק, בוויניציאה". נרשם על פי טופס ספריית וואלמדרונה, לונדון (עותק פגום): מתחיל בדף יז. כמו כן חסרים דפים רבים באמצע. דף פט: ערבית של שבת. דף קלט, א: אלפא ביתא, שיר המעלות. דף קסד, א: לראש חדש. דף קעג, ב: לחנוכה. דף קעו, א: לפורים. דף קפ, ב: תפלה לשלש רגלים. דף קצא, א: תפלת ראש השנה. דף ריז, א: סדר תפלות צום כפור. דף רמד, ב: הושענות. דף רסט, א: תפלת הדרך. דף רע, א: תפלת הים. מב"ע 0323870.

[33] סדר תפלות כמנהג ק"ק איטאליאני... נדפס מחדש קטן הכמות... מנטובה, דפוס אליעזר מאיטליאה, ש"ע"ב [1612]. רמו דף. 16°.
על פי הוצאת מנטובה שכ"ד. כאן נוספה לראשונה הברכה "הנותן ליעף כח". ראה: משה חלמיש, הקבלה בתפילה, בהלכה ובמנהג, רמת-גן, אוניברסיטת בר-אילן, 2000, עמ' 457-458. כהן 59; מב"ע 0306805.

[34] סדר תפלות כל השנה כמנהג ק"ק בני רומה... כולל כל מה שבא בראשונים. חלק [א]-ב. ויניציאה, במצות פייטרו ולוריצו בראגאדין, דפוס ייואני קאיון, שנת ש"ל'ים' [ש"ע"ו, 1616]. 8°.

חלק א: שוב דף. נרשם על פי טופס שבאוסף פרטי. ב: שמו דף.
נדפס דף-על-דף כמו ויניציאה שס"ו. ההערות נדפסו בסוף חלק א. כהן 17; מב"ע 0306672.

[35] סדר תפלות כמנהג ק"ק איטאליאני... נדפס מחדש בתוספ'... מתקונים הרבה.. יותר על מה שנעשו באותם שהדפיסו בעיר מנטובה [ש"ע"ב]. ויניציאה, במצות פייטרו ולוריצו בראגאדיני, דפוס ייואני קאיון, ש"ף, 1619. 16°.

קולופון: "ותהי השלמת הסדור הזה יום ב בעשרים לחדש אדר ראשון שנת הש"ף".
נרשם על פי טופס שבספריית וואלמדרונה, לונדון (על פי צילום דף השער והקולופון בלבד). מב"ע 0306807.

[36] מחזור... כמנהג ק"ק בני רומה... חלק א-ב. ויניציאה, דפוס Alvise, Pietro & Lore[n]zo Bragadin בבית ייואני קאליוני, שפ"ו, 1626. 8°.
על-פי ויניציאה שמ"ז. חלק ב נדפס דף-על-דף כמו הוצאה זו. ההערות שנדפסו שם בסוף חלק ב נדפסו כאן בסוף חלק א. הערות אחדות שבגליון נתקצרו.
ישנם טפסים של חלק א עם שער מזויף של ויניציאה שמ"ז ודפים אחדים מתחילת המחזור שנדפסו לאמיתו של דבר במנטובה תל"ו (ראו מס' 25).

ביבליוגרפיה של מחזורים וסידורים

א: שלג, [2] דף. בקולופון (דף שלב, א): "אמר המגיה... אברהם חבר טוב". ב: שמד דף. כהן 18; מב"ע 0172370.

[37] [סדר תפלות כל השנה כמנהג... בני רומה. כולל כל מה שבא באחרים... ויניציאה, במצות ייואני וינדראמין, דפוס ייואני מרטינילי, ש"ץ, 1630, בערך]. רפא, [1] דף. 8°. עם פיוטים, תפילות למועדים, הגדה של פסח, פרקי אבות, אזהרות לר' שלמה אבן גבירול, "תחנונים שאומרים הלועזים פה ויניציאה", הושענות, סדר תפלת מנחה לערב ראש חדש שנוהגים בני חברת שומרים לבקר איטאליאני... פה ויניציאה (דף רעט-רפב), כולל פיוט של ר' יהודה אריה מודינה, פותח: יום זה יהי משקל כל חטאתי בטל במיעוטו. אוצר השירה והפיוט, ב, עמ' 338 מס' 1724. נוסח הקדושה "כתר" וגם "נקדישך". בעמידה לערב שבת הנוסח "מאהבתך" יחד עם "ואתה קדשת". הדף האחרון מסומן בטעות ו.

קולופון (דף רעט, א): "השבח והתהלה לנורא עליה שזכנו להשלמת הסדור הזה... עם תוספת מרובה... סדר תפלת מנחה לתענית של כל ערב ראש חדש שנוהגים לאומרו בני חברת שומרים לבקר מק"ק איטאליאני פה ויניציאה... כה המעתיך אברהם חבר טוב". אברהם ב"ר שלמה חיים חבר טוב עבד כמגיה בבתי דפוס בוויניציאה ובליוורנו בין השנים 1595–1657 (ראו: CB, עמ' 2818, מס' 7657. שט' כותב שחבר טוב פעל לא פחות מ-62 שנה! כנראה עבר לליוורנו בשנת 1649 לנהל את בית דפוסו של ידידיה גבאי). בית דפוס וינדראמין פעל משנת 1630 בוויניציאה. הפורמט והקישוטים מזכירים מאד את המחזוריים כמנהג רומה, ויניציאה תט"ז. אמנם בשנת שצ"ז נדפסה מהדורה דומה מאד (בת רפב דף) הכוללת גם "סדר תפלת מנחה לערב ראש חדש" והפיוט מאת ר' יהודה אריה ממודינה (ראה להלן), אך שם הקולופון של אברהם חבר טוב נשמט ומחצית העמוד נשאר חלק ונראה שהמהדורה ההיא נדפסה על פי מהדורה זו.

נרשם על פי טופס ספריית מכון בן צבי (עותק חסר שער, לשעבר באוסף ישעיהו זנה). כהן 60 (רושם שער, בערך, על פי קביעתו של זנה); מב"ע 334894.

[38] סדר תפלות כל השנה כמנהג... בני רומה. כולל כל מה שבא באחרים... ויניציאה, במצות ייואני וינדראמין, דפוס ייואני מרטינילי, שצ"ז [1637]. רפב דף. 8°. בשער: "במצות הקומיסריאה של ייואני וינדראמין ע"י פקידו ייואני מרטינילי". עם פיוטים, תפילות למועדים, הגדה של פסח, פרקי אבות, אזהרות לר' שלמה אבן גבירול, "תחנונים שאומרים הלועזים פה ויניציאה" (דף קפג-קפד), הושענות, "תפלת מנחה לערב ראש חודש שנוהגים בני חבר' שומרי' לבוקר איטאליאני... פה ויניציאה" (דף רעט-רפב), ובה פיוט של ר' יהודה אריה מודינה, פותח: יום זה יהי משקל כל חטאתי בטל במיעוטו (אוצר השירה והפיוט, ב, עמ' 338 מס' 1724). כנראה על פי ויניציאה, ש"ץ בערך. נרשם על פי מיקרופילם מטופס הבודליאנה. כהן 61; מב"ע 0202693.

[39] סדר תפלות כמנהג ק"ק בני רומה, פרקים [פרקי אבות], פרשיות, תלים ומעמדות. נדפס עתה מחדש. וירונה, דפוס השותפים, (ת"ח), [1648]. צה, [1], צו-קו, קו-קל, קיט-קמז, [1]; [1], קמח-קס, [1], קסא-קעה, קעט-קפט, [1], קצ-קצג, קצג-רלו דף. 16°. עם הגדה של פסח. דף קמז, א: "נשלמו התפלות מכל שנה". דף [1], קמח ואילך, עם שער מיוחד: חלק שני ובו יבוא היוצרות כמנהג ק"ק בני רומה... שנת ת"ח. פועל הדפוס: אברהם בן צבי מקראקא. נדפסו עמו: פרקי אבות (עם פרשיות) ודיני ברכת השחר מאת ר' יעקב חאגיז, סדר מעמדות, ת"ח וספר

תהלים, וירונה ת"ט. עיין: גנזי ישראל, מס' 259. נרשם על פי מיקרופילם מטופס ספריית הסמינריו ווסקובילה, ורונה.
כהן 62, 64; מב"ע 0202695.

[40] סדר תפלות כמנהג ק"ק איטליאני... מנטובה, דפוס משה ושמואל בני שמעיה די מדינה ויהושע מפירושה, שנת ב'ז'א'ת' [ת"י, 1649]. רעב דף. 16.
קולופון (דף רעב, א): "ותהי השלמת הסדור הזה היום יום ג' יב לחדש כסלו שנת ת"י".
דף רעב, ב: "אמרו האחים המדפיסים... שמנו להדפיס שנית הסדור הקטן הלז כמו שנדפס פעם אחר' פה מנטוב'... אך הוספנו עליהם טעם לשבח איזה חרושי'... משה ושמואל... די מדינה...". על פי מנטובה שע"ד, עם שינויים.
בספירת וואלדוונה, לונדון טופס שלם על קלף. בספריה הלאומית בירושלים קטע (דף רמד-רעב) על נייר. נרשם על פי עותק הספריה הלאומית וצילום שער טופס ספריית וואלדוונה.
כהן 63; מב"ע 334978.

[41] סדר תפלות מכל השנה כמנהג ק"ק איטליאני, עם תוספת כמה עניינים וספירת העומר ולוח כמה שנים... אמשטרדם, דפוס עמנואל בנבנשתי, שנת א'ת"י [ת"א, 1651]. ריד; צו; קצג דף. 16°.
דף ריד, ב: "נדפס במצות השותפין... קלמן פייס אשכנזי ויצחק ווגיירא...". צו דף: פרקי אבות. קצג: ספר תהלים. כולל גם סדר מעמדות.

ראיתי צילום השער וצילומים אחדים נוספים והשלמתי את הרישום על פי: L. Fuks and R.G. Fuks- Mansfeld, *Hebrew Typography in the Northern Netherlands, 1585-1815: Historical Evaluation and Descriptive Bibliography*, Leiden 1984, vol. I, no. 231 (Bibliotheca Rosenthaliana's copy).

[42] סדר תפלות מכל השנה כמנהג ק"ק איטליאני, עם תוספת כמה עניינים ואותיות יפות. אמשטרדם, דפוס יוסף בן מנשה בן ישראל, שנת ה'ז'א'ת' [ת"י, 1653]. קלב, [1], קלג-רלה, [37] דף. 32°.
עם יוצר לשכת וראש חודש, פיוטים לפורים, הגדה של פסח ופרקי אבות. דף קלב, ב: "תם ונשלם... על ידי הפועל... שלמה לוי מק"ק אמשטרדם". בדף [1] כותרון: "סדר תפלות למועדים וימים נוראים". נמשך עד דף רלה. לפני הפרשיות (37 דף האחרונים) שער נוסף, זהה לשער הראשי, אך כאן הקישוט שבאמצע העמוד שונה במקצת. בסוף הספר: "ע"י הפועל... יהודה ליב בן מוהר"ר מרדכי גימפל מ"ס ז"ל". נרשם על פי טופס ספריית שוקן, ירושלים.
מב"ע 0306812.

[43] מחזור... כמנהג... בני רומה יצ"ו. כולל כל מה שבא בראשונים, והוספנו עוד פרקי אבות בלשון לעז... ועוד כמה חידושים... חלק א-ב. ויניציאה, דפוס Vendramin, שנת ה'ת"י"ו [תט"ז, 1656]. 8°.
חלק א: רעד דף. מעבר לשער: "האל הנערץ... נתן בלב הגביר... שמואל ברוך יצ"ו לחנך במצות הנדיבות את הבן... יעקב ברוך... וימלא את ידו... להדפיס את המחזור... בהגהות מדויקות... פירושי מלות וזרות אשר הואיל לבאר מעלת הרב המגיה... הרמ"ז [ר' משה זכות] ורישומן ניכר בתרי חוטרי. וגם אנכי... נתתי עיני ולבי על המלאכה... נאם המחוקק וינטורין בכ"ר דוד". דף קפד ואילך, עם שער מיוחד: פרקי אבות מתורגם בלשון איטאליאני [באותיות עבריות]... כאשר מתרגמים המלומדים.

ביבליוגרפיה של מחזורים וסידורים

חלק ב: רסז דף. "והוספנו עוד כמה הגהות מדוייקות על דרך האמת וקצת פירושי מלות זרות". קולופון:
 "אמר המחוקק [!], הסכימו האומני... בהדפסה הראשוני' בלי שום השתנות יען נסדר והוגה... ע"י...
 ר' משה בכ"ר מרדכי זכות ז"ל".

נרשם על פי הטפסים שבספריה הבריטית (ח"א, חסר בסופו, אחרי דף רעד) ובספריית בית הכנסת
 האיטלקי, ירושלים (ח"ב).
 כהן 19; מב"ע 0172374.

44] סדר תפלות מכל השנה כמנהג ק"ק בני רומה... עם נייר טוב ואותיות בראגאדין חדשות.
 ויניציאה, חש"מ, שנת ז'כ"ר ר"ב טובך יביעו [תכ"ט, 1669]. 8°.
 נשלם בדפוס ביום ו' כה סיון שנת ש'ק"ל [ת"ל]. נרשם על פי צילום השער והקולופון, מטופס ספריית
 ריקארדיאנה בפירנצה.
 מב"ע 0306816.

45] סדור תפלה מכל השנה כפי מנהג... איטליאני... מנטובה, דפוס האחים בני יהושע מפרושה,
 שנת הושענו אלהי י"ש'ע'נ"ו [תל"ו, 1676]. צו דף. 8°.
 כולל: תפלה יפה להתפלל בכל יום הועתקה מסדור... רבי שמואל לטיף [מנטובה, רע"ג בערך], שבעים
 ושתיים פסוקים, תפילות לחול ולשבת, אלפא ביתא רבתי, תפילות לראש חודש ושבת שחל בראש
 חודש, לחנוכה, פורים ותענית. קולופון: "תם ונשלם... יב לחדש ניסן".
 מב"ע 0306819.

46] סדור תפלה כפי מנהג... איטליאני... וזה נעשה לזכות את הרבים גם לתקון המחזורים
 וסדורים הישנים... [חלק א"ב]. מנטובה, דפוס בני יהושע מפרושה, שנת הושענו אלהי י"ש'ע'נ"ו
 [תל"ו, 1676]. 8°.

בטופס של חלק א שבספריה הלאומית בירושלים השער ופח דף בלבד הם מדפוס מנטובה תל"ו ואילו
 גוף הספר הוא מחזור ויניציאה שמ"ז.
 ספק אם נדפס במנטובה מחזור שלם. בידי המדפיסים בני יהושע מפירושה נמצאו טפסים חסרים של
 מחזורים ישנים מדפוס ויניציאה שמ"ז, שס"ו-שס"ז ושפ"ו והשלימו את החסר וכנראה שלכך התכוונו
 באמרם "לתקון המחזורים וסדורים הישנים". ההשלמות הן באופנים שונים: א. בטפסים אחדים נשמר
 השער המקורי וההשלמות הן בגוף הספר בלבד (בעיקר הקונטרסים הראשונים) כפי הצורך, פעמים
 נוספו דפים רבים ופעמים פחות. ב. באחרים הדפיסו גם שערים חדשים עם דפוסת של מנטובה תל"ו; ג.
 יש שהדפיסו מחדש את השער המקורי של ויניציאה שמ"ז עם הדפוסת שבו וצירפוהו להוצאות השונות
 הנזכרות. הדפים שנדפסו במנטובה דומים לדפים המקוריים והמדפיסים השתדלו להדפיס דף-על-דף
 כהוצאת שמ"ז (ההוצאות הבאות דומות להוצאת שמ"ז), אך אפשר להבחין בין מחזור מקורי לדפוס
 מנטובה: דפוס מנטובה מטושטש; ההערות שבגליון לא נדפסו; בראש חלק א, דף ב,א, נדפסה בכל
 ההוצאות מסגרת סביב התיבה "רבון". במנטובה נדפסה מסגרת דומה לזו שבהוצאת שמ"ז, אולם היא
 מטושטשת וסביבה ארבעה קווים היוצרים מלבן; בדף ו,ב, בראש העמוד "מאה בראות" במקום "מאה
 ברכות". השערים עם דפוסת של הוצאת שמ"ז שנדפסו במנטובה דומים לשערים המקוריים, בשינויים
 אחדים (ראו גם מס' 25). נרשם על פי טופס ספריית מכון בן-צבי, ירושלים.
 כהן 20; מב"ע 0172379.

47] סדר תפלות מכל השנה כמנהג... בני רומה... ונוסף על האחרונים לכה דודי, פרקי אבות

ופתרונם בלשון לעז ומזמורים מכל המועדים ועוד כמה חרושים. נדפסה לתשוקת... יצחק בכ"ר יעקב בכמהר"ר יצחק הלוי זלה"ה. ויניציאה, דפוס ברגאדין, שנת לא ת"א/ג'ה' אליך רעה [תנ"ו, 1696]. קכו; קפח דף. 8°.

עם פיוטים למועדים ולשבתות מיוחדות וכו'. קכו דף: תפילות לחול, לשבת ולימים מיוחדים (עד פסח). קפח דף, עם שער מיוחד: פרקי אבות, מתורגם בלשון איטאליאני [באותיות עבריות]... שנת למושיע [תנ"ו]. עברית עם תרגום לאיטלקית-יהודית, משנה אחר משנה. דף מז ואילך: יוצר לשבת שלפני שבועות; אזהרות לר' שלמה אבן גבירול; תפילות ופיוטים לשבועות; יוצר לשבת איכה; תפילות לשבת ויוצר לשבת נחמו; "סדר תחנונים שאומרים הלועזים פה ויניציאה... בערבית"; תפילות לימים נוראים וסוכות; "סדר תפלת חולים"; סדר שני השם; תפילה ליושבת על המשבר; "וידוי לשכיב מרע" (לפי הנדפס בספר "צרי לנפש" לבקשת חברת גמילות חסדים, עם הוספות מאת רבני ויניציאה); "סדר השכבות"; סדר תפילת מנחה לערב ראש חודש "שנוהגים לומר חברת שומרים לבקר ק"ק איטאליאני" של ויניציאה (דף קפה-קפח). דף קפה, ב"קפו, א: "בקשה חדשה" מאת ר' יהודה אריה ממורדינא, פותחת: יום זה יהי משקל כל חטאתי. אוצר השירה והפיוט, ב, עמ' 338, מס' 1724. נרשם על פי מיקרופילם מטופס הבודליאנה.

כהן 21; מב"ע 0202709.

48 [סדר תפלות כמנהג ק"ק בני רומה עם פרקים, פרשיות, תהלים ומעמדות. נדפס... עם תוספת כמה דברים... ויניציאה, דפוס וינדראמיץ, תנ"ט [1699]. רכח, רד דף. 16°.

כולל גם: סדר תחנונים לפי מנהג ויניציאה, תפילות לשלש רגלים, לראש השנה וליום כיפור, פיוטים רבים בסוף הספר, תפילת הדרך ותפילת הים. רד דף: פרקי אבות, פרשיות, פרשה והפטרה לתענית ציבור וט' באב, תהלים, מעמדות, "ענין הפרשיות וחבוריהן" ו"סימן התקופות". עם הפיוט "לכה דודי". נדפס "באותיות יפהפיות חדשות" בהוצאות ר' "יצחק בכ"ר יעקב בכמהר"ר יצחק לבית הלוי זצ"ל". נשלם בדפוס בשנת ת"ס, ע"י המגיה דוד בן שלמה אלטאראס.

כהן 66; מב"ע 0306823.

49 [מחזור... כמנהג ק"ק בני רומה... חלק א"ב. ויניציאה, דפוס Bragadin, ת"ע [1710]. 8°.

חלק א: והוספנו עוד פרקי אבות בלשון לעז [באיטלקית, באותיות עבריות], ועוד כמה חידושי אשר לא היו מעולם בקדמונים. שנת נ"ח"ת' ב'חסדך [ת"ע]. רף דף. חלק ב: והוספנו עוד הגהות... וקצת פירושי מלות זרות, סליחות והערות. שנת ע'ת' רצון [ת"ע]. רעד דף.

בראש השערים: יצחק לוי ה"י. דף רנד, ב: נאם המגיה... ר' יצחק הלוי יצ"ו אשר גמר אמר להדפיס מחזור הזה... והגיהו... עד כלות נוסח תפלת ר"ח... משם והלאה נכנסתי... להיות מגיה... ובדקתי בו... בין בנוסחאות בין בפירוש המלות... יוסף בכמהר"ר שלמה ניצה נר"ו. דף רנה"רנו: הערות קצרות... ממני שלמה בכמהר"ר ישעיה ניצה זלה"ה. מחוברות בשנת ושועתי אל"יך' ת"ב/א' [ת"ע]... על-פי ויניציאה שמ"ז. נשמטו מראייה מקומות לפסוקים. ההערות של ר' יצחק סולם, בשינויים קלים, נדפסו בשולי העמודים. בתפילת ליל-שבת נוסף הפיוט "לכה דודי" מאת ר' שלמה הלוי אלקבץ.

כהן 22-23; מב"ע 0172392.

49א [סדר תפלות כמנהג ק"ק בני רומה יצ"ו. נדפסה [!] לתשוקת... יצחק בכ"ר יעקב בכמהר"ר יצחק הלוי זצוק"ל. ויניציאה, דפוס Bragadina appresso Gio. de' Pauli, בשנת נ"ח"ת' ב'חסדך [ת"ע, 1710]. 16°.

ביבליוגרפיה של מחזורים וסידורים

פועל הדפוס: מנחם בן אהרן פולאק.

ראיתי צילום השער והעמוד האחרון (אוסף דל מוניקו, עתה אצל סוחר ספרים).

[50] סדר תפלות כמנהג ק"ק בני רומה... עם פרקים, פרשיות, תהלים ומעמדות... נדפס לתאוות... החכם... יחיאל כהן נר"ו תושב עיר אנקונא... ויניציאה, דפוס Bragadina, שנת אשר פריז יתן ב'ע'ת' [תע"ח, 1718]. שס, שלו דף. 16°.

על פי ויניציאה תנ"ט עם שינויים. בדף ב דברי הצנזורים המאשרים לר' ישראל בן משולם טודיסקו (אשכנזי) להדפיס הסידור לפי מנהג אשכנזי, איטלקי וספרדי. דף ג: "דברי האגרת", הקדשה לכבוד יחיאל ב"ר יעקב הכהן, בחתימת יבמא" (ישראל בן משולם אשכנזי). בספירה השנייה: פרקי אבות, פרשיות, פרשיות והפטרות לתענית ציבור ולט' באב, תפילות שונות, תהלים עם לוח הפרקים, "ענין הפרשיות וחבוריהן", "סימן התקופות" ומעמדות. למעמדות שער מיוחד, בדף רכט: סדר מעמדות... כמנהג ארץ ישראל... פה ויניציאה...

נשלם בדפוס ביום כ אייר תע"ט, ע"י יוסף בן יעקב הכהן.

כהן 67; מב"ע 0306831.

[51] מחזור... כמנהג ק"ק בני רומה... עם מורה מקום מהפסוקים גם הפרשיות וההפטרות והתרגומים מנוקדים מוטעמים... ועוד הוספנו חדושים הרבה... חלק א-ב. מנוסחה, דפוס יצחק ירא ויעקב חבר טוב, תע"ח-ת"ף [1718-1719]. 2°.

בשער חלק א: שנת ברכי נפשי את' יי' וכל' קרבי את שם קדשו [תע"ח, בפרט יש לחשב את השם במלואו]. בשער חלק ב: שנת ח'ל'ית' פניך בכל לב [תע"ח]. קולופון: "נשלם הדפסתו יום ב יב לחדש תשרי שנת ת"ף".

על-פי המחזור מנוסחה ש"ד-ש"ך, בתוספת התפילה של ר' שמואל לטיפ בראש המחזור וודוי לשכיב מרע בסופו. חלק א: [2], קיז דף. דף [2]: "אמר המגיה, אברהם ידידיה בכמהר"ר מנחם שמשון באזילה". חלק ב: והוספנו בו הרבה סליחות ופזמונים. נג דף. דף נא-נג: הערות... אברהם ידידיה בן... ר' מנחם שמשון באזילה. בתוכן הוא כותב: בעת אשר נדפס בעיר הזאת מחזור הא' עדיין לא זרחה שמשו של... המשביר לכל [ר' יוסף קארן] ולכן כתב בו ההוא צורבא דרבנן רוב הדינים... אמנם אנו שזכינו... לא כתבתי כי אם השייך לענין התפלה דוקא ומשכתי ידי מלכתוב מה שחדשו האחרונים בדינים הנהוגים מידי יום ביומו וכן מנעתי מלהדפיס הדין שנמצאו בסוף מחזור הראשון... כהן 25; מב"ע 0172404.

[52] [מחזור כמנהג בני רומא]. [ויניציאה], חש"מ, [ת"ף, 1720, בערך]. ס, עא-צה, קו-קיו, צז-קח, קיט-קמג דף. 8°.

נרשם על פי טופס הספריה הלאומית בירושלים, חסרים בו השער, מספר דפים באמצע ומדף קמד ואילך. כמו כן חסר כנראה כרך נוסף.

עד דף נח, א: פרקי אבות עם תרגום לאיטלקית (באותיות עבריות), משנה אחר משנה; "אזהרות" לשבועות. דף נח, ב-פא: תפילות לשבועות; יוצר לשבת איכה; תפילה לתשעה באב ויוצר לשבת נחמו. דף פא, ב-פג: "סדר תחנונים שאומרים הלוועזים פה ויניציאה בליל אשמורות בערבית". דף פג, ב-קלח, א: יוצר לשבת שלפני ראש השנה; תפילות לראש השנה וליום כפור. דף קלח, א ואילך: תפילות לסוכות, עם הושענות.

גנוי ישראל, מס' 319; מב"ע 0310777.

[53] סדר תפלות מכל השנה כמנהג... בני רומה... ונוסף על אחרונים לכה דודי, פרקי אבות ופתרונם בלשון לעז [איטלקית, באותיות עבריות] ומזמורים מכל המועדים ועוד כמה חדשים. נדפסה: [! לתשוקת... ר' יצחק בכ"ר יעקב בכמהר"ר יצחק הלוי זלה"ה. ויניציאה, דפוס Bragadina, שנת ציון במשפט ת'פ'ד'ה' [תפ"ט, 1729]. רצו דף. 8°.

כולל גם פיוטים למועדים; סדר הטבת חלום; "סדר תפלת תענית"; "סדר זכרון נשמות"; "אזהרות לרבי שלמה בן יהודה גבירול"; "פזמונים לשמחת תורה אשר חבר... ר' יוסף פיאמיטא... בעיר אנקונא"; "מנחה לערב ראש חדש שנוהגים לומר בני חברת שומרי לבקר ק"ק איטאליאני יצ"ו פה ויניציאה".

הפועל: דוד בן רפאל חיים בואינו.

מב"ע 0306834.

[54] מחזור של כל השנה כפי מנהג קק איטאליא... ויניציאה, דפוס Bragadin, שנת כי מציון ת'צ"א' [תצ"א, 1731]. תקמב דף. 8°.

"נדפס בשני חלקים. חלק ראשון... תפלות של חול, שבת, ראש חדש, יוצרות של שבתות המיוחדות, סדר חנוכה עם פרשיות, ותענית עשרה בטבת, ותענית אסתר וסדר פורים, סדר פסח עם הגדה וברכת המזון, ופרקי אבות וחג שבועות, תענית שבעה עשר בתמוז, תשעה באב, ויוצר של שבת נחמו... חלק שני... תחנונים וסליחות לחדש אלול, יוצרות של שאר שבתות המיוחדות, ראש השנה, תענית צום גדליה, ויום הכפורים, סדר חג הסוכות, ושמחת תורה, ותענית צבור לצרה שלא תבא, מצלאין לחולה, וליושבת על המשבר, ולוח של שמונים שנים... בסופו... לחלק א שני שערים. הראשון קצר. לחלק ב השער הקצר בלבד. ספירת דפים נמשכת. על-פי ויניציאה שמ"ז, בשינויים מעטים. מראה מקום הפוסקים נשמט.

כהן 26; מב"ע 0172417.

[55] סדר תפלות כמנהג ק"ק של איטליא יזי"א. נדפס לתשוקת הגביר... שמשון קאנטון... בויניציאה, (דפוס Bragadi), שנת כי מציון ת'צ"א' תורה [תצ"א, 1731]. קצט דף. 16°.

פועל הדפוס: בנימין בן אהרן פולאקו (סוף הספר). נרשם על פי טופס שבאוסף פרטי.

כהן 68.

[56] סדר תפלות כל השנה כמנהג... איטליאני... נדפס לתשוקת... גד בן... יצחק פואה... ויניציאה, דפוס Bragadi[na], שנת ת'נ'ח'ס' [תצ"ח, 1738]. רצד דף. 8°.

כולל גם פיוטים לכל השנה, פרקי אבות, אזהרות לר' שלמה י' גבירול, "סדר תחנונים שאומרים הלועזים פה ויניציאה", "פזמונים לשמחת תורה אשר חבר... ר' יוסף פיאמיטא", "מנחה לערב ראש חדש שנוהגים לומר בנות חברת שומרים לבקר קהל קדוש איטליאני יצ"ו פה ויניציאה". פועל הדפוס: בנימין בכ"ר אהרן פולאקו. נרשם על פי טופס שבאוסף דוד שונאק, מילאנו.

מב"ע 0306841.

[57] סדר מעריב בזמנה וסדר ספירות העומר. ישמרך האל השומר, גזירות קל וחומר. מנטובה, חש"מ, [ת"ק, 1740, בערך]. נב דף. 32°.

ספירת דפים משובשת. כמנהג איטאליאני. עם דיני ספירת העומר (דף כב, כג, א).

מב"ע 0306846.

[58] מחזור של כל השנה כפי מנהג... בני איטאליא... נדפס לזכות התלמיד... משה אשר

ביבליוגרפיה של מחזורים וסידורים

בכמ"ר מאיר דא זרא יצ"ו. חלק א–ב. ויניציאה, דפוס Vendramina, בשנת וראו כל ב'ש"ר [תק"ב, 1742]. 8°.

לפני השער של כל חלק דף מצוייר, תחריט נחושת. חלק מהשערים בדיו אדומה. חלק א: [2], רסד דף. חלק ב: [2], רעד דף. נדפס ע"י דוד בן רפאל חיים בואינו. נרשם על פי טופס שבספריית בית הכנסת כמנהג איטלקי, ירושלים. כהן 27; מב"ע 0306695.

59] סדר תפלות כמנהג... איטליאני יצ"ו, והוספנו בו תפלה של החסיד ר' שמואל לטיף ופרקי אבות ופרשיות קטנות. נדפס לתשוקת... גד בכ"ר שמואל פואה... ויניציאה, דפוס Bragadina, בשנת ש"ב/ע"נ/מ'ט"ו/ב'ך [תק"ה, 1745]. רח, לב דף. 32°.

בספירה השניה: פרקי אבות, מזמור ליום כיפור ולשמיני עצרת. פועל הדפוס: זלקמן ב"ר יקותיאל ריקיטי המכונה בוראטין.

נרשם על פי טופס מוזיאון הקהילה ברומא (בטופס זה הפרשיות אינן). כהן 69; מב"ע 306848.

60] סדר תפלות כמנהג... איטליאני יצ"ו והוספנו בו פרקי אבות. נדפס לתשוקת... גד בכ"ר שמואל פואה יצ"ו. ויניציאה, דפוס Bragadina, תק"ח [1748]. רח דף. 32°.

נדפס ע"י בנימין בכ"ר אהרן פולאקו יצ"ו.

נרשם על פי טופס שבספריית בית הכנסת כמנהג איטלקי, ירושלים. מב"ע 0306852.

61] סדר של תפלה כמנהג ק"ק איטאליאני מדי חדש בחדשו ומדי שבת בשבתו... ויניציאה, דפוס Bragadina, שנת התק"ח לפ"ג [תק"ח, 1748]. קכח, יח דף. 8°.

בשולי השער דגל משפחת המדפיסים פואה. "הנצב על המלאכה": בנימין בכ"ר אהרן פולאקו. יח דף: פרשיות לשני וחמישי. נדפסו עמו: מעמדות תק"ח (נד דף).

נרשם על פי טופס שבאוסף פרטי. מב"ע 0306850.

62] סדר תפלות השבת כמנהג ק"ק איטאליאני... למנחה של ערב שבת ולשבת... מוצאי שבת... וראש חדש וחנוכה וכיוצא בו... נדפס לתשוקת... משה יהודה חי עזיז... פירינצי, דפוס Isach de Pas, יה"ה' ל'כ"ם' ק'ד'ש' שבת שבתון [תק"ט, 1749]. [12], קס, [10] דף. 16°.

נוסח הקדושה כאן "נקדישך" במקום "כתר" ובעמידה לערב שבת "אתב קידשת" במקום "ומאהבתך". פועל הדפוס: חנניה ב"ר שמואל פאנו דיל סולי".

10 דף בסוף: "פזמון שבת", "ברכת המזון" ורשימת המזמורים לשבתות. יתכן שדפים אלו אינם שייכים להוצאה זו וצורפו על ידי בעליו של הטופס על פיו נרשם, אשר בספריית אוניברסיטת בר-אילן. בספריית מכון בן צבי טופס חסר שער, ללא 10 דף בסוף. מב"ע 0306853.

63] מחזור של כל השנה כפי מנהג ק"ק איטאליאני... חלק א–ב. ויניציאה, דפוס Bragadin, בשנת ש"ר' השירים אשר לשלמה [תק"י, 1750]. 8°.

קדם-שער קצר מצוייר. הדינים הם מן המחזור שונצינוקאל מיורי רמ"ו.

אנג'לו מרדכי פיאטלי

א: תפלות של חול, שבת, ראש חדש, יוצרות של שבתות המיוחדות, סדר חנוכה... עשרה בטבת ותענית אסתר וסדר פורים; סדר פסח עם הגדה וברכת המזון ופרקי אבות וחג שבועות; תענית יז בתמוז, תשעה באב ויוצר של שבת נחמו. [1], רכז [צ"ל: רפג] דף.

ב: תחנונים וסליחות לחדש אלול, יוצרות של שאר שבתות המיוחדות, ראש השנה, תענית צום גדליה, ויום הכפורים, סדר חג הסוכות, ושמחת תורה, ותענית צבור לצרה... מצלאין לחולה וליושבת על המשבר ולוח של שמונים שנים... דינים המצטרפין... ומערכות, וזמירות ותפלות, והפטורות עם התרגום. [1], שכג, [1] דף. דף ש, ב-שד: פזמונים לשמחת תורה אשר חבר... ר' יוסף פיאמיטא צוק"ל בעיר אנקונא. דף שכב: וידוי לשכיב מרע... הוסיפו רבני אלופי ישיבת... ויניציאה... על אשר כבר... נדפס. בסוף הספר חתימת הנצב על המלאכה, בנימין בכ"ר אהרן פולאקו. כהן 28; מב"ע 0172449.

64 [סדר תפלות כל השנה כמנהג ק"ק איטאליאני... הוספנו בו פרשיות קטנות לכל השנה ופרקי שירה. ויניציאה, דפוס Bragadina, שנת ד'ר'ש' ה' ועוזו [תק"י, 1750]. קמ, פח, יו, יח, יו דף. 8°.

סידור עם פיוטים ותפילות לראש השנה, יום כפור ושלוש רגלים, ספירת העומר, מגילת אנטיוכוס, פרקי אבות, אזהרות לר' שלמה ׳ גבירול, סדר תחנונים שאומרים הלועזים בויניציאה בליל אשמורות, סדר מנחה לערב ראש חדש לפי מנהג חברת שומרים לבקר איטאליאני שביניציאה וברכת המזון.

יו דף: תקוני שבת. יח דף: פרשיות. יו דף, עם שער מיוחד: ספר תפלת ישרים, [תפלות] לכל יום משבעה ימי השבוע... חיברן כמוהר"ר יהודה אריה ממדינה... ותפלה... לאומרה בכל יום שהביא הרב בעל ספר כבוד חכמים [ר' יהודה ליב פוחוביצר]... ואחריהם... פרקי שירה ופסוקים מר"י [מר' יהודה] החסיד ותפלה לאומרה אחר שמונה עשרה... והרבה כוונות... ועוד... סדר תפלת הדרך והטבת חלום. ונוסף עתה הז' מזמורים לאומרים אחר תפלת ישרים... נדפס שנית לתשוקת... ישראל שבתי אלחנן בן... שלמה אשכנזי... בויניציאה, שנת ה'ל'ל'י' א'ל' ב'ק'ד'ש' [תק"יג]...

פועלי הדפוס: בנימין ב"ר אהרן פולאקו (דף פח), אברהם ב"ר שלמה מאריני (בסוף). כהן 70; מב"ע 0306854.

65 [סדר תפלות כפי מנהג ק"ק איטאליאני והוספנו חדושים רבים... לתשוקת כמוהר"ר אליעזר בת שבע. טוריני, דפוס Rocco Fantino, תקי"ט [1759]. קלו דף. 8°.

בסוף הסידור: סדר הוצאת ספר תורה, עם קריאות התורה לראש חודש, חנוכה, פורים, תענית ציבור והפטרת תענית ציבור ורשיון להדפסת הספר, באיטלקית. הרשיון כולל גם הדפסת תהלים, תיקוני שבת, חומש, מקרא ומחזור, 21 ביולי 1758. פועל הדפוס: צבי ב"ר יוסף כצ"י מהמבורג. נרשם על פי טופס שבאוסף ארכיון טיראציני, טוריני. מב"ע 0306860.

66 [סדר של תפלה כמנהג... איטאליאני והוספנו התפלה של החסיד רבי שמואל לטיף זצ"ל ומזמורים של ימים טובים, עם שאר חידושים... בויניציאה, דפוס Bragadina, שנת ו'ש'מ'ר'ו' ביני' ישראל [תקכ"ד, 1764].

נרשם על-פי כהן 72 (לפי צילום השער שקיבל מן הרב אברהם פיאטלי).

67 [סדר תפלות כמנהג... איטאליאני יצ"ו. והוספנו בו תפלה של החסיד ר' שמואל לטיף ופרקי

ביבליוגרפיה של מחזורים וסידורים

אבות. נדפס לתשוקת הגביר כמ"ר גד בכ"ר שמואל פואה יצ"ו. ויניציאה, דפוס Bragadina, בשנת שיר ה'ש"ר"י"ם [תקכ"ה, 1765]. רח דף. 24°.

הפיוטים נשמטו. כנראה על פי ויניציאה תק"ה.

נרשם על פי טופס שבספריית בית הכנסת מנהג איטלקי, ירושלים (בטופס זה פרקי אבות איננו). כהן 71 (רושם: תקט"ו); מב"ע 0306865.

68 [מחזור של כל השנה כפי מנהג ק"ק איטאליאני... חלק א-ב. ויניציאה, דפוס Bragadin, בשנת ת'ק'כ'ל' ברצון [תקל"ב, 1772]. 8°.

נדפס דף על דף על-פי ויניציאה תק"י, בהשמטת הלוח שבסוף חלק ב. חלק א: רכד [צ"ל: רפד] דף. חלק ב: שכב דף.

כהן 29; מב"ע 0172486.

69 [סדר תפלות כל השנה כמנהג... איטאליאני... הוספנו בו פרשיות קטנות לכל השנה ופרקי שירה. ויניציאה, דפוס Bragadina, שנת ת'ק'כ'ל' ברצון [תקל"ב, 1772]. קמ, פח דף. 8°.

בשולי השער דגל המדפיס פואה. בדף קלה [בטעות: קה]: כתובה לשבועות... שנוהגים לומר קהל קדוש איטאליאני בעיר אנקונה. נדפס רובו דף-על-דף על פי ויניציאה תק"י.

בטופס שבספריה הלאומית בירושלים אין "פרשיות".

כהן 73; מב"ע 0306871.

70 [סדר תפלות כמנהג... איטאליאני והוספנו בו תפלה של החסיד ר' שמואל לט"ן] ופרקי אבות וכמה חידושים. נדפס לתשוקת[!] במצות הגבירים בני פואה יצ"ו. ויניציאה, דפוס Bragadina, תקל"ד [1774]. קצב דף. 24°.

על פי ויניציאה תקכ"ה.

נרשם על פי טופס שבספריית בית הכנסת מנהג איטלקי, ירושלים.

מב"ע 0306873.

71 [סדר תפלה כמנהג... איטאליאני... בתוספת... בקשת ר' בחיי בעל חובת הלבבות אחר תפילת שמונה עשרה ופרשיות לר"ח [לראש חודש], חנוכה ופורים וציון למזמורי ימים טובים קודם בה"מ [ברכת המזון] ובתרייתא עדיפא מכולהו בדינים השייכים על הכל בקוצר רב... מנטובה, דפוס אליעזר שלמה מאיטליה, שנת וידע ה' את א'ש'ר' ל'ו' [תקל"ז, 1777]. קלב דף. 8°.

פועלי הדפוס: יקותיאל בכמ"ר יצחק קוציר ז"ל ואבטליון בכמ"ר יצחק אבוהב.

נרשם על פי טופס שבספריית בית הכנסת מנהג איטלקי, ירושלים.

כהן 74; מב"ע 0306877.

72 [סדר תפלה כמנהג... איטאליאני... בתוספת... בקשת ר' בחיי... אחר תפלת שמנה עשרה, ופרשיות לר"ח [לראש חודש], חנוכה ופורים, ובתרייתא עדיפא מכולהו בדינים השייכים על הכל בקוצר רב... ועתה נדפס מחדש פעם שנית... והוספנו... טעמי פרשיות שמע ושינויי אחרוני למעלותא... מנטובה, דפוס אליעזר שלמה מאיטליה, שנת ית'פ'ל'ל' כל חסיד [תק"ם, 1780]. קכח דף. 8°.

אנג'לו מרדכי פיאטלי

הפיוטים נשמטו. כנראה על פי מנטובה תקל"ז, עם הוספות ושינויים. פועל הדפוס: אבטליון ב"ר יצחק אבוהב.

כהן 76; מב"ע 0306880.

[73] סדר תפילות כמנהג ק"ק איטליאני... והוספנו בו תפלה של החסיד ר' שמואל לטיף ופרקי אבות וכמה חידושים. נדפס לזכות התלמיד הנעים יוסף יעקב בהח"ר משולם אשכנזי פינצי יצ"ו. ויניציאה, דפוס Bragadina, שנת להגיד כ"י י"ש'ר' ה' [תק"ם, 1780]. רח דף. 32°.

הפיוטים נשמטו. נדפס ע"י יקותיאל בן יצחק קוציר.

כהן 75; מב"ע 0306879.

[74] סדר תפלות כמנהג איטליאני יצ"ו. נדפס לזכות... יוסף יעקב בהח"ר משולם אשכנזי פינצי... ויניציאה, דפוס Bragadina, שנת להגיד כ"י י"ש'ר' ה' [תק"ם, 1780]. קנט, [1] דף. 16°.

פועל הדפוס: יקותיאל בן יצחק קוציר. בסוף: אישור הצנזורה, באיטלקית.

מב"ע 0308005.

[75] סדר תפלות כמנהג... איטליאני והוספנו בו תפלה של החסיד שמואל לטיף [!]. ופרקי אבות וכמה חידושים. נדפס לתשוקת הילד הנעים יואל בכ"ר גד פואה... פיסא, דפוס Fua, תקמ"ב [1782]. 32°.

נרשם על פי השער בלבד.

מב"ע 0306882.

[76] סדר תפלה כמנהג ק"ק איטליאני... בתוספת תפלת החסיד ר' שמואל בן לטיף ז"ל ובקשת ר' בחיי... וחידושים אחרים בסוף הספר... ויניציאה, דפוס Bragadina, בשנת ב'ק'ו'ל' ת'ו'ד'ה' אזבחה לך [תקנ"ג, 1793]. קנב דף. 16°.

עם "עמידות" למועדים. בסופו: ברכת המזון, קריאת שמע, תפלת הדרך ו"דברים שבקדושה" (פסוקים לאמרם במקום חצי קדיש, ברכו, קדושה, קדיש שלם וכו'). "הנצב על המלאכה": יוסף ב"ר יעקב מאיסטרו. פועלי הדפוס: יוחנן ב"ר יוסף חי הכהן ומנחם ב"ר יעקב מאיסטרו. בעמ' האחרון רשות הדפסת הספר, שהוענקה למדפיס מארקו ציוויטה (Marco Civita), בשנת 1791, באיטלקית.

מב"ע 0306890.

[77] בית תפלה כפי מנהג... איטליאני... עם כמה מעלות טובות, פסוקים ותחינות, לעתור... קודם התפלות ועשיית המצות, ובתוספת... הדינים השייכים... ויניציאה, דפוס גד בן יצחק פואה, בשנת א'ש'ר'י' א'ד'ים' בוטח בך [תקנ"ו, 1796]. קמ, [2] דף. 8°.

סידור. בשולי השער: Nella stamperia Bragadina. נדפס על ידי מרדכי ב"ר שלמה ציוויטה.

נרשם על פי טופס שבאוסף פרטי, החסר בו הקונטרס הראשון. הרישום נשלם על פי צילום השער בספר בעריכת פלוסי. עיין: S. Pelusi (ed.), *La civiltà del libro e la stampa a Venezia*,

Padova 2000, p. 120.

מב"ע 0317478.

[78] סדר תפלה כמנהג... איטליאני. וזה יצא ראשונה באותיות יותר גדולות ובהגהה רבה...

ביבליוגרפיה של מחזורים וסידורים

ויניציאה, דפוס גד בן יצחק פואה, בשנת ל'ך י'ק'ר'א ח'פ'צ'י' ב'ה' [תקנ"ו, 1796]. קבא [צ"ל קצב] דף. 32°.

"הנצב על המלאכה": מצליח קורנאלדי, "המסדר אותיות": דוד שמואל אבולאפיא. על פי ויניציאה תקל"ד.

נרשם על פי טופס שבספריית בית הכנסת מנהג איטלקי, ירושלים.
כהן 77; מב"ע 0306893.

79] סדר תפלה כמנהג ק"ק איטליאני... בתוספת תפלת החסיד ר' שמואל בן לטיף ז"ל ובקשת ר' בחיי ז"ל אחר תפלת י"ח וחדושים אחרים בסוף הספר... ויניציאה, דפוס גד בן יצחק פואה, בשנת תפלת ישר"ם רצונו [תק"ס, 1800]. קמח דף. 16°.
מב"ע 0306895.

[80] *Formulario delle orazioni di tutto l'anno, con tutt'i loro salmi, secondo l'uso degli Ebrei italiani. Prima edizione.* Mantova, presso la Società Tipografica all'Apollo, 1802. viii, 140, [2] p. 8°.

התרגום הראשון של הסידור כמנהג בני רומא לאיטלקית. הטקסט באיטלקית בלבד.

81] בית תפלה יקרא כסדר ומנהג... איטאליאני... עם תוספת נפך תפלה על הפרנסה וחדושים אחרים... פיסא, דפוס שמואל מולכו, שנת ר'א'נ"י ת'מ"ד' א"י'ח'ל' [תק"ע, 1810]. קד דף. 8°.
סידור.
כהן 79; מב"ע 0306904.

82] סדר תפלות כמנהג... איטאליאני... נדפס מחדש לתשוקת הפרנסים לח"ק [לחברה קדושה] של ת"ת [תלמוד תורה]... יצחק מלארוקא... אברהם שמואל מלאנגוילארה... הגזבר... שמואל יהודה עוזיאל יצ"ו. Roma, דפוס Crispino Puccinelli e Pietro Rossi, בשנת ה' י"ש'מ"ר' מכל רע [תק"ע, 1810]. XII, 275 עמ'. 8°.
בספירה השניה: קידוש לשבת, הבדלה, ברכת הלבנה וברכות הנהנין. בעמודים אלה ההוראות באיטלקית.
כהן 78; מב"ע 0306905.

83] רנה ותפלה כסדר ומנהג... איטאליאני... עם תוספת נופך תפלה על הפרנסה ותפלת אליהו הנביא זיע"א וחדושים אחרים... ליורנו, דפוס יעקב ארוכאס וחביריו, שנת שמחתי באומרים ל"י ב"ית' ה' נ"ל'ך' לפ"ג [תקע"ג, 1813]. קז דף. 8°.
סידור. בשער: "באותיות אמשטרדם", בהבלטה. בפרט השנה יש לחשב את שם הויה במילואו.
נרשם על פי טופס שבאוסף דוד שונאק, מילאנו.
מב"ע 0308048.

84] בית תפלה כמנהג ק"ק איטליאני... באותיות קטנות... פיסא, דפוס שמואל מולכו, שנת אותך קי'י'ת'י' כ"ל' היום [תקע"ו, 1816]. רכז דף. 32°.
עם "תפלה יפה" הועתקה מסידור רבי שמואל לאטיף [מנטובה, רע"ג בערך].
כהן 80; מב"ע 0306911.

85] סדר תפלה כמנהג ק"ק איטליאני נדפס לתשוקת... יוסף פינצי יצ"ו. ריגיו, דפוס חנניה אלחנן חי כהן, בשנת א"ל"יך א"ת'פ'ל'ל' [תקפ"ב, 1822]. קעד, [1] עמ'. 8°.

אנג'לו מרדכי פיאטלי

"התפילה אשר הועתקה בסידור ר' שמואל בן לטיף" נדפסה כאן בסוף הספר. עם המזמור "למנצח בנגינות מזמור שיר" מסודר בצורת מנורה.

נרשם על פי טופס שבספריית בית הכנסת מנהג איטלקי, ירושלים.
כהן 81; מב"ע 0306927.

86] בית תפלה כסדר ומנהג... איטאליאני... עם תוספת נוסח פתיחת אליהו הנביא זיע"א ותפלה על הפרנסה וחדושים אחרים... הדפסנוהו באותיות גדולות להקל חינוך הקריאה לילדים. ליוורנו, דפוס נחמן סעדון, שנת כי חוק ליישיר'אל' ה'א' [תקפ"ג, 1823]. צו דף. 8°.
כולל גם התפילה "הועתקה מסדור... רבי שמואל לטיף".
נרשם על פי טופס שבספריית בית הכנסת מנהג איטלקי, ירושלים.
מב"ע 0306933.

87] בית תפלה יקרא כסדר ומנהג... איטאליאני... עם תוספת נפך תפלה על הפרנסה וחדושים אחרים... ליוורנו, דפוס יעקב טוביאנא, א'ד' ב'י'ו'ש'ר' ל'ב' [תקפ"ג, 1823]. קד דף. 8°.
סידור. בשער: באותיות אמשטרדם. נדפס דף-על-דף על פי פיסא תק"ע.
כהן 82; מב"ע 0306931.

88] קול תפלה קול תחנה אשר יתפללו... במקהלות... איטאליאני... עלה בכב"ש המהודר אשר הונף... בעצת... ר' אליהו אהרן בכמר יוסף שלום לאטאש מ"ץ ור"מ [מורה צדק וריש מתיבתא] דהאי מתא. ויניציאה, דפוס Gio. Parolari, בשנת ר'ח' ו'ה'צ'לה' י'ע'מ'וד' ל'ה'ו'ד'יים' [תקפ"ה], 1825. קט דף. 8°.
מב"ע 0305079.

89] בית תפלה יקרא כסדר ומנהג... איטאליאני... עם תוספת נפך, תפלה על הפרנסה וחדושים אחרים... ליוורנו, דפוס נחמן סעדון, שנת אף נחלת ש'פ'ר'ה' עלי [תקפ"ה, 1825]. סט, עא-עט, [2], פא-קד, קט-קלב, [4], קלג-קלו דף. 16°.
סידור. בשער: באותיות אמשטרדם.
נרשם על פי טופס שבאוסף אליעזר ווייספיש, ירושלים (חסר אחרי דף קלו).
מב"ע 0306941.

90] סדר תפלות כפי מנהג... איטאליאני. נדפס לתשוקת הנערים אחים אשכנזים בר שמעון, נכדי הגביר שלמה אהרן הכהן נר"ו. וירונה, דפוס Libantea, 1828 [תקפ"ח]. 101 דף. 8°.
בשער: Compendium Orationum. בראש השער: sumptu editoris (בהוצאות המו"ל). הוא העורך, ש"א הכהן).
כהן 83; מב"ע 0306953.

91] בית תפלה יקרא כסדר ומנהג... איטאליאני... ליוורנו, דפוס אליעזר מנחם אוטולינגי, שנת ו'ל'י'ש'ר' ל'ב' שמחה [תקפ"ח, 1828]. קד דף. 8°.
עפ"י ליוורנו תקפ"ג.
כהן 84; מב"ע 0306955.

92] סדר תפלה כפי מנהג קק"י בני איטאליה... מתורגם איטלקית. *Formulario delle Orazioni... secondo il rito italiano, traduzione di Samuel David Luzzatto, riveduta*

ביבליוגרפיה של מחזורים וסידורים

ed approvata [da]... Abram Cologna... Rabbino... di Trieste. Parte I-II. Vienna, 8°. [תקפ"ט] 1829 tip. Antonio Schmid,

עברית ואיטלקית, עמ' מול עמ'. חלק א: תפילות לחול ולשבת. [1], XVI, 343 עמ'. עם הקדמות באיטלקית, מאת הרב אברהם חי קולוניא (מנטובה, 1754–טריאסטה, 1832) ומאת שד"ל (טריאסטה, 1800–פדובה, 1865). חלק ב: לראש חודש, שבת וראש חודש, חנוכה, פורים, שלוש רגלים, תחנונים, תפילות לראש השנה ולכיפור, ברכת המזון. [345]–512, [1] עמ'. בסוף: תרגום הפזמון "כל ברואי מעלה ומטה" (המיוחס לשלמה אבן גבירול) לאיטלקית, מאת Salomone Fiorentino (שלמה פיורנטינו).

כהן 85; מב"ע 0306956

[93] סדר תפלה כמנהג ק"ק איטליאני. נדפס לתשוקת... אליהו בן... רפאל שלמה ישראל הלוי יצ"ו. פירנצי, דפוס כהן ושותפיו, תקפ"ט [1829]. קפד עמ'. 8°.

בשער: באותיות אמשטרדם. מעבר לשער נדפס המזמור "למנצח בנגינות" מסודר בצורת מנורה. עם "תפלה יפה" הועתקה מסידור הנדפס ע"י ר' שמואל לטיף (מנטובה רע"ג בערך). עם מנהגי תפילה המיוחדים לקהילת האיטליאנים בפירנצה.

כהן 86; מב"ע 0306960

[94] סדר תפלה לבני איטאליה מתורגם איטלקית. *Orazioni... di rito italiano, traduzione di Samuel David Luzzatto... 2a edizione corretta dall'autore. Livorno, Salmoni, Gentilomo e Clava, 1837 [תקצ"ז] p. 503, [1] 8°.*

עברית ואיטלקית, עמ' מול עמ'. עם הקדמה קצרה באיטלקית מאת המו"ל S. Gentilomo והקדשה לרב Lelio Cantoni (הלל קאנטוני). מהדורה שנייה מתוקנת (המהדורה הראשונה יצאה בינה בשנת 1829).

כהן 88; מב"ע 0306975

[95] בית תפלה לאיטליאני. ליורנו, דפוס סאלמוני יינטילומו וקציגין, תקצ"ז [1837]. רכד דף. 32°.

סידור כמנהג איטאליאני. על פי פיסא תקע"ו. ישנם טפסים (אוסף פרטי, ירושלים) בהם צורף בסוף "תקון שבת", ובו סח דף.

נרשם על פי טופס שבספריית בית הכנסת מנהג איטלקי, ירושלים.

כהן 87; מב"ע 0306972

[96] בית תפלה לאיטאליאני, בדפוס חדש ובאותיות חדשות. ליורנו, על ידי סאלומוני יינטילומו, תקצ"ז [1837]. קכה דף. 8°. הטופס שראיתי חסר בסופו.

נרשם על פי טופס בו חסרים דפים בסופו (אוסף דוד שונאק, מילאנו).

[97] בית תפלה יקרא כסדר ומנהג... איטאליאני... עם... תפלה על הפרנסה וחדושים אחרים... ליורנו, דפוס משה ישועה בן יעקב טובייאנא, שנת אשר ה'ג'ר"י ה' א'ל'ה'י"י' [תר"ג, 1843]. קד דף. 8°.

בפרט השנה יש לחשב שם ה' במילואו. על פי ליורנו תקפ"ג.

נרשם על פי הטפסים שבספריית בית הכנסת מנהג איטלקי, ירושלים ובאוסף דוד שונאק, מילאנו.

כהן 89; מב"ע 0306991

98 [סדר תפלה כפי מנהג ק"ק איטאליה יצ"ו. *Formulario delle orazioni... secondo il rito italiano.*

Francesco Schmid et J. J. Bush, Vienna, 1847 [תר"ז]. קד דף. 8°

על פי ליוורנו תקפ"ח.

כהן 90 ; מב"ע 0306998.

99 [בית תפלה יקרא כסדר ומנהג... איטאליאני... עם תוספת נפך תפלה על הפרנסה וחדושים אחרים... ליוורנו, דפוס משה ישועה טוביאנא, שנת כ"י מ'כ"ל צ'ר'ה' ה'צ"ל'נ"י [תר"י, 1850]. קח דף. 8°.

סידור. נרשם על פי טופס שבאוסף דוד שונאק, מילאנו.

מב"ע 0308098.

100 [בית תפלה יקרא כסדר ומנהג קהלות... איטאליאני... נדפס מחדש באותיות גדולות כדי שיקראו בו הנערים... כפי מנהג ק"ק רומא... ליוורנו, דפוס יורשי אליעזר מנחם אוטולינגי, שנת כ"י אתה ת'א"ר' נרי [תרי"א, 1851]. לו דף. 8°.

סידור. כולל תפילות לשחרית בימי חול בלבד.

נרשם על פי טופס שבאוסף דוד שונאק, מילאנו.

מב"ע 0307030.

101 [שפר בית תפלה כסדר ומנהג... איטאליאני... עם... תפלה על הפרנסה וחדושים אחרים... ליוורנו, דפוס שלמה בילפורטי וחברו, שנת בצר ה'ר'ח'ב'ת' לי [תרט"ו, 1855]. קח דף. 8°.

נרשם על פי טופס שבאוסף דוד שונאק, מילאנו.

מב"ע 0307020.

102 [מחזור כל השנה כפי מנהג ק"ק איטאליאני... חלק א-ב. ליוורנו, דפוס שלמה בילפורטי וחברו, שנת ה'ק'צ'ו'ת' כי יי יסמכני לפ"ג [תרט"ז, 1856]. 8°.

חלק א: ונוסף... חלק ראשון ממבוא למחזור בני רומא אשר חבר... ר' שמואל דוד לוצאטו הי"ו. כז עמ', קצב דף. עם מגילת אנטיוכוס.

חלק ב: ונוסף... חלק שני ממבוא למחזור בני רומא אשר חבר... ר' שמואל דוד לוצאטו... הוספנו גם כן סדר עבודת אתה כוננת שבמנהג צרפת (והוא נוהג עכשיו בשלש קהלות שבפיימונטי, אסטי פוסאנו מונקלאוו), מוגה ומפורש על ידי שד"ל. יח עמ', ריז דף.

המבוא מאת שד"ל נדפס גם בנפרד: מבא למחזור כמנהג בני רומא הנקרא גם כן מנהג לועזים או איטליאני, מלאכת שמואל דוד לוצאטו איש טריאסטי... ונספח אליו סדר עבודת אתה כוננת שבמנהג צרפת, מוגה ומפורש על ידי שד"ל... (חלק א-ב). ליוורנו, דפוס שלמה בילפורטי וחברו, שנת ה'ק'צ'ו'ת' כי יי יסמכני לפ"ג [תרט"ז, 1856]. מ עמ', כא-כד, מס-נ דף. 8° דף כא-כד, מט-נ: סדר העבודה שהיו אומרים בצרפת בימי רש"י ז"ל ותלמידיו והוא נוהג עכשיו בשלש קהלות שבפיימונטי: אסטי, פוסאנו, מונקלאוו... תדפיס מתוך: מחזור כל השנה כפי מנהג ק"ק איטאליאני, חלק א, עמ' ה-כז; חלק ב, עמ' ג-יח, ריב-ריז, ליוורנו תרט"ז. חזר ונדפס בתוך ספר: תולדות הפיוט בישראל, תל אביב תש"ח.

כהן 30 ; מב"ע 0172864.

ביבליוגרפיה של מחזורים וסידורים

[103] שפר בית תפלה כסדר ומנהג... איטאליאני... עם... תפלה על הפרנסה וחדושים אחרים... ליוורנו, דפוס שלמה בילפורטי וחברו, שנת ר'ה'ת'פ'ל'י'ר' א'ל'י'ך' [תרי"ח, 1858]. קח דף. 8°. נרשם על פי טופס שבאוסף דוד שונאק, מילאנו.

[104] בית תפלה יקרא כסדר ומנהג איטאליאני... עם תוספת נפך תפלה על הפרנסה וחדושים אחרים... ליוורנו, דפוס משה ישועה טובייאנא, שנת אורך כ"י ע"נ'ת'נ"י' [תר"ך, 1860]. קח דף. 8°.

סידור. על פי ליוורנו תקפ"ג.

נרשם על פי טופס שבספריית בית הכנסת מנהג איטלקי, ירושלים.
מב"ע 0307045.

[105] בית תפלה כמנהג ק"ק איטאליאני... ליוורנו, דפוס משה ישועה טובייאנא, בשנת א'ש'ר'י' ה'ע"ם' שה' אלהיו לפ"ג [תרכ"א, 1861]. רפח דף. 32°.

סידור.

כהן 94 (רשם: תרכ"ו); מב"ע 0307050.

[106] בית תפלה כמנהג ק"ק איטאליאני... עם תוספת נפך תפלה על הפרנסה וחדושים אחרים... ליוורנו, דפוס שלמה בילפורטי וחברו, שנת ומלא ב'ר'כ'ת' יי [תרכ"ב, 1862]. רפח דף. 32°.

סידור.

כהן 92; מב"ע 0307058.

[107] שפ"ר בית תפלה כסדר ומנהג... איטאליאני... עם תוספת נפך תפלה על הפרנסה וחדושים אחרים... ליוורנו, דפוס שלמה בילפורטי וחברו, שנת ומלא ב'ר'כ'ת' יי [תרכ"ב, 1862]. קח דף. 8°.

סידור. נדפס רובו דף-על-דף עפ"י ליוורנו תר"ך. כאן נוסף בסוף הספר הפיוט ללילי ראש השנה "אחות קטנה" (אוצר השירה והפיוט, א, עמ' 116, מס' 2451).

נרשם על פי טופס שבספריית בית הכנסת מנהג איטלקי, ירושלים. בטופס דוד שונאק נוספו דפים קט-קיא (מזמורים).

כהן 91; מב"ע 0307056.

[108] בית תפלה יקרא כסדר ומנהג... איטאליאני... עם תוספת נפך תפלה על הפרנסה וחדושים אחרים... ושמנו עליהם נוספות כל אחד במקומו... כפי מנהג ק"ק רומי... ליוורנו, דפוס ישראל קושטא וחבריו שקנו דפוס משה ישועה טובייאנא, שנת קרוב ה' ל'נ'ש'ב'ר'י' ל'ב' [תרכ"ד, 1864]. קי דף. 8°.

סידור.

כהן 93; מב"ע 0307068.

[109] בית תפלה יקרא כסדר ומנהג... איטאליאני... עם... תפלה על הפרנסה וחדושים אחרים... ושמנו עליהם נוספות כל אחד במקומו... כפי מנהג ק"ק רומא... ליוורנו, דפוס שלמה בילפורטי וחברו, שנת ש'ל'ר'ם' ר'ב' ל'א'ה'ב'י' תורתך [תרכ"ו, 1866]. קיב דף. 8°.

סידור. על פי ליוורנו תרכ"ד.

נרשם על פי טופס שבספריית בית הכנסת מנהג איטלקי, ירושלים.

כהן 95; מב"ע 0307080.

[110] סדר תפלות כפי מנהג ק"ק איטליאני... עם תרגום איטלקי מלאכת רשד"ל [ר'] שמואל דוד לוצאטון זיע"א. ונוסף עליו קצור סדר לנערים לימי החול, הכל מוגה... מאת הצעיר מרדכי מורטארה יצ"ו, משרת בקדש בקק"י מנטובה יע"א. מנטובה, דפוס (Benvenuti), בשנת א'ש"ר י' ה'ע"ם שיי אלהיו [תרכ"ו], (1866). [6], 336, [2] עמ' 8°.

עברית ואיטלקית, עמודה מול עמודה. שער נוסף: *Formulario delle orazioni...* חלק מהטפסים נדפסו על נייר משוכח ועבה. באותה שנה ובאותו מקום יצאה הוצאה בלא תרגום שד"ל, בתבנית קטנה.
כהן 97; מב"ע 0307083.

[111] סדר תפלות כפי מנהג ק"ק איטליאני... עם קצור סדר תפלות לנערים לימי החול, מוגה הכל לפי משפטי הדקדוק מאת הצעיר מרדכי מורטארה יצ"ו, משרת בקדש בקק"י מנטובה יע"א. מנטובה, חש"מ, בשנת א'ש"ר י' ה'ע"ם שיי אלהיו [תרכ"ו], (1866). [2], II, תרנח, [2] עמ' 16°.

עם הקדמה קצרה באיטלקית מאת העורך. כל עמוד מוקף מסגרת. באותה שנה ובאותו מקום יצאה הוצאה נוספת, עם תרגום לאיטלקית מאת ש"ד לוצאטון.
כהן 96; מב"ע 0307084.

[112] שפ"ר בית תפלה כסדר ומנהג... איטאליאני... עם תוספת נפך תפלה על הפרנסה וחדושים אחרים... ושמונו עליהם נוספות כל אחד במקומו... כפי מנהג ק"ק רומא... ליורנו, דפוס שלמה בילפורטי וחברו, שנת ה'ר"ד י' ל' ב'ר'כ'ו' ש'מ'ר' [תרל"א], 1871. [224 עמ' 8°].
כמו הוצאת ליורנו תרכ"ו. כאן חלק מההוראות באיטלקית. באותה שנה יצאה שם הוצאה דומה מאוד, בשם "בית תפלה יקרא", ללא איטלקית.
כהן 98; מב"ע 0307100.

[113] בית תפלה יקרא כסדר ומנהג... איטאליאני... עם תוספת נפך, תפלה על הפרנסה וחדושים אחרים... ושמונו עליהם נוספות כל אחד במקומו... כפי מנהג ק"ק רומא... ליורנו, דפוס שלמה בילפורטי וחברו, שנת ה'ר"ד י' ל' ב'ר'כ'ו' ש'מ'ר' [תרל"א], 1871. קיב דף. 8°.
סידור. כמו הוצאת ליורנו תרכ"ו. באותה שנה יצאה שם הוצאה כמעט זהה, בשם "בית תפלה", בה חלק מההוראות באיטלקית.
כהן 99; פריד ה; מב"ע 0330236.

[114] מחזור... כמנהג ק"ק איטאליאני ישן וחדש [בשאלוניקי]... חלק ב. סאלוניקו, דפוס סעדי הלוי, שנת נ'דחי' י'ש"ר י'א'ל' י'כ"נס [תרל"א], 1871. [8°].
מחזור כמנהג בני רומא (איטאליאני). נוספו תפילות שונות מן המחזור מנהג ספרד ותפילות על-פי הקבלה. פיוטים אחדים עם תרגום לאדינו. הוגה על-ידי חוני שתי הקהילות, ר' יוסף ברוך ור' דוד די-בוטון. ב: לראש השנה ויוה"כ וחג הסוכות. רס דף. ספק אם נדפס חלק א.
כהן 31; מב"ע 0173027.

[115] סדר תפלות כפי מנהג ק"ק איטליאני עם תרגום איטלקי מלה במלה, מאת שמואל גירון מטורינו. *Pregiere... di rito italiano, con traduzione italiana letterale interlineare del*
cav. Rabbino Maggiore S. Ghiron, ad uso degli allievi delle scuole elementari.

ביבליוגרפיה של מחזוריים וסידורים

[116] S. Belforte e Comp., Livorno, 1879 [תרל"ט]. [2], 6, 374, [5] עמ' 8°. מקור ותרגום, שורה אחר שורה. מעל כל מלה עברית נדפס התרגום האיטלקי, מאת הרב שמואל חיים ב"ר יהודה ישראל גירון (איווריאה, 1828–טורינו, 1895). בעמ' האחרון: רשימת ספרים שיצאו לאור על ידי המו"ל בילפורטי. באותה שנה יצאה גם מהדורה יותר מצומצמת. כהן 100; מב"ע 0307125.

[116] סדר תפלות לימי החול וליום השבת לנערי ישראל, כפי מנהג ק"ק איטאליאני. *Preghiere di rito italiano, con traduzione italiana letterale interlineare del cav. Rabbino Maggiore S. Ghiron....* S. Belforte, Livorno, 1879 [תרל"ט]. V, [2], 94, [2] עמ' 8°. מקור ותרגום, שורה אחר שורה. מעל כל מלה עברית נדפס התרגום האיטלקי, מאת הרב שמואל חיים ב"ר יהודה ישראל גירון (איווריאה, 1828–טורינו, 1895). באותה שנה יצאה גם מהדורה יותר מורחבת. נרשם על פי טופס דוד שונאק, מילאנו.

[117] מחזור לימים נוראים כפי מנהג איטאליאני הנקרא גם כן מנהג לועזים או בני רומא. עם תרגום איטלקי מלאכת הצ' יוסף שבתי באזיבי... פאדובה, דפוס פראנצ'סקו סאקיסטו, בשנת רא"ר/כ"ת' מהרה תצמח [תרמ"א], (1881). XI, 779 עמ' 8°. שער נוסף: *Formulario delle preci secondo il rito italiano per le solennità del capo d'anno e dell'espiazione, volgarizzate dal rabbino Giuseppe Sabbato Basevi...* המתרגם, הרב יוסף שבתי ב"ר יצחק חזקיה באזיבי, היה תלמידו של שד"ל ורבה של פדובה (פדובה, 1823–1884). כהן 32; מב"ע 0173140.

[118] שפ"ר בית תפלה כסדר ומנהג... איטאליאני... עם... תפלה על הפרנסה וחדושים אחרים... כפי מנהג ק"ק רומא... ליורנו, דפוס שלמה בילפורטי וחברו, שנת ז'ה' ה'שע"ר' ל'ה' [תרמ"ג, 1883]. 224 עמ' 8°. בפרט השנה יש לחשב שם ה' במילואו. חלק מההוראות באיטלקית. ד"ס של הוצאת ליורנו תרל"א. כהן 101 (רושם: תרמ"ב); מב"ע 0307139.

[119] מחזור לשבתות ולחג הפסח ולחג השבועות, כמנהג ק"ק איטאליאני... ישן וחדש. קומפואיסטו אין אריגאלדו סיגון איל אוזו די לאס קהילות קי אין מואיסטרה סיב'דאד' סאלוניקו... המסדר משה יוסף ס"ט, המדפיס שמואל נסים ברזילי... סאלוניקו, דפוס עץ החיים, תרמ"ה [1885]. קי דף. 8°. מחזור כמנהג בני רומא (איטאליאני). עם שינויים רבים ממנהג איטאליאני המקורי. רוב השינויים בהשפעת מנהג ספרד והקבלה. מעבר לשער: דברי ר' יוסף בכר ראובן ובנו חיים ור' יוסף דוד חאגואיל, חזני ק"ק איטאליאני ישן וחדש, בלאדינו. כהן 33; מב"ע 0173177.

[120] *Formulario ordinato-tradotto delle preghiere israelitiche di rito italiano... [a cura di] Augusto [Giacomo] Hasdà.* Torino, Baravalle e Falconieri, 1902–1905. 8°. סידור כמנהג איטאליאני עם תרגום לאיטלקית מאת הרב יעקב בן רפאל חסדה (ליורנו,

אנג'לו מרדכי פיאטלי

1869–אושוויץ, 1943). שמו של המתרגם בראשי השערים. עברית ואיטלקית עמ' מול עמ', בספירת עמודים מקבילה.

[חלק א]: תפילות לחול. 1902. 39, 39, [1], 186, 183, [1], VII, [1] עמ'. [חלק ב]: תפילות לשבת. [1], [3]–183, [3]–187 עמ'. [חלק ג]: תפילות לשלש רגלים. 1905. [1], [3]–174, [3]–180 עמ'. כהן 103; מב"ע 0307214.

121] סדר תפלת ערבית לשבת ולשלוש רגלים כפי מנהג האיטליאני. מתורגם על ידי הצ' יצחק חיים קסטיליוני ס"ט, משרת בקדש בקק"י רומא... *Pregiere per il venerdì sera e per le sere delle tre feste secondo il rito italiano, tradotte da Vittorio Castiglioni...* Casa Editrice Italiana, Roma, חש"מ, שנת ו'ל'ר'א'ה' א'י'ת'ר' [תרס"ה], 1905. 72 עמ'. 8°. עברית ואיטלקית עמ' מול עמ'. התרגום מאת הרב יצחק חיים (ויטוריו) קאסטיליוני (טריאסטה, 1840–רומא, 1911). הוראות באיטלקית. עמ' 10–12: שני פזמונים מיוחדים לקהלת רומא, שפורסמו כאן לראשונה. הראשון, לכבוד ברית מילה, מאת ר' מרדכי לאטיס. פותח: משכיל מכתם שירו רעים (בית א' ו' בלבד). השני ליום ח' של פסח ושל סוכות וליום ב' של שבועות. פותח: יגדל אל מחולל חלד. בראשי הבתים: ישראל (אוצר השירה והפיוט, ב, עמ' 266, מס' 192). נרשם על פי טופס שבאוסף דוד שונאק, מילאנו. מב"ע 0307237.

122] שפ"ר בית תפלה כסדר ומנהג... איטאליאני... כפי מנהג ק"ק רומא יע"א. ליורנו, דפוס שלמה בילפורטי וחברו, [תר"ע, 1910, בערך]. 224 עמ'. 8°. בשער: שנת ה'ר'ד'י' ל'י' ב'ר'כ'י' ש'מ'י' [תרל"א]. נדפס לפי ההוצאה זו, אך כאן ההוראות וההסברים גם באיטלקית, והפאגניציה בספרות ערביות. כהן 102 (רושם: לאחר תר"ס); מב"ע 0307266.

123] סדר תפלות כמנהג איטאליאני. *Formulario di orazioni secondo il rito italiano, nuova* F. Servi edizione riordinata e corretta dal Rabb. Magg. D[onato] Camerini. Torino, (tip. Unione Tipografica Parmense, Parma), (1912 [תרע"ב]). 421 עמ'. 8°. סיפור בעריכת הרב יונתן בן שבתי קאמריני (רג'ו אמיליה, 1866–פרמה, 1921). ההוראות לתפילה באיטלקית. בשולי העמודים הסברים קצרים ומראה מקומות באיטלקית. על הכריכה: 1916. כהן 104; מב"ע 0307273.

124] שפ"ר בית תפלה כסדר ומנהג... איטאליאני... כפי מנהג ק"ק רומא... ליורנו, דפוס שלמה בילפורטי וחברו, תרפ"ד [1924]. 224 עמ'. 8°. ד"ס של ליורנו [תר"ע בערך]. כהן 105; מב"ע 0307341.

125] מחזור... כמנהג קהלות איטאליה [תושבי שאלוניקי]... הוגה... ע"י ברוך בן-יעקב, חננאל חיים חסיד... [כרך א–ג]. סלוניק, תרפ"ד–(תרפ"ז), [1924–1927]. 8°. מחזור כמנהג בני רומא (איטאליאני). נוספו תפילות מן המחזור מנהג ספרד. בחלקים א–ב שני שערים. הראשון רובו בלאדינו. השער השני נדפס קודם תפילת שחרית. בשער הראשון של חלק א: דפוס אקוארוני אי בכר. בשערים האחרים: דפוס אשר ברודו. בשער חלק ג ובשער

ביבליוגרפיה של מחזורים וסידורים

השני של חלק א-ב: כמנהג קהלות איטאליא כפי הנסח שהתפללו בו אבותינו מאז ומקדם בגלילות רומא ואיטאליא. וכאשר גורשו משם בשנוש רנ"ב-ש' מצאו להם מפלט בשאלוניקון... ויפרדו לשלשה ראשים... איטאליא ישן, איטאליא חדש, איטאליא שלום... אשר עלו כלם על המוקד בליל העברות שלשים לאב שנת התרע"ז...

[א]: לראש השנה. תרפ"ד-(תרפ"ה). 116 דף. קולופון: תרפ"ה. [ב]: ליום כפור. תרפ"ה. 68, [2]; [10], 121-487, [1] עמ'. קולופון: זכינו להשלים המחזור... כמנהג ק"ק איטאליא, בצרוף מנהג ספרד עם כל התקונים והתרגומים [בלאדינו]... המגידים. [ג]: לשבתות ולמועדים. (תרפ"ז). 19, [1], 17-306 עמ'. כהן 34; מב"ע 0173719.

Preghiere rituali per iniziare i figli al culto israelitico, con traduzione italiana [126 del Rabb. Davide Panzieri. Roma, tip. "La Professionale", 1929 [תרפ"ט] 31, [1] p. 8°.

עברית בתעתיק באותיות לטיניות ואיטלקית. תפילות "בקיצור" לחנך את הילדים. בעריכת הרב יצחק דוד בן שמואל מנח פאנצירי (רומא, 1875-רומא, 1946).

[127] שפ"ר בית תפלה כסדר ומנהג... איטאליאני... כפי מנהג ק"ק רומא... ליוורנו, שלמה בילפורטי וחברו, תרצ"ב [1932]. 224 עמ'. 8°.

ד"ס של ליוורנו תרפ"ד. נרשם על פי הטפסים שבספריית בית הכנסת כמנהג איטלקי, ירושלים ובאוסף דוד שונאק, מילאנו. מב"ע 0307405.

Preghiere del giorno di Espiazione [128 secondo il rito italiano, con traduzione e note esplicative del Prof. Dario Disegni... Edizione ad uso della Comunità di Torino... (S. Belforte & C., Livorno), תרצ"ה, 1934, [1], 281 עמ'. 8°.

עברית עם תרגום איטלקי, מאת הרב דריוש דיסני (פירנצה, 1878-טורינו, 1967), עמ' מול עמ'. נרשם על פי טופס מ"ע הרטום, ירושלים. כהן 36.

Preghiere del giorno di Espiazione [129 secondo il rito italiano, con traduzione e note esplicative del Prof. Dario Disegni... Edizione ad uso della Comunità di Milano... (S. Belforte & C., Livorno), תרצ"ה, 1934, [1], 324 עמ'. 8°.

עברית ואיטלקית, עמ' מול עמ'. כהן 35; מב"ע 0173824.

[130] שפ"ר בית תפלה כסדר ומנהג... איטאליאני... כפי מנהג ק"ק רומא... ליוורנו, דפוס שלמה בילפורטי וחברו, תרצ"ו [1936]. 224 עמ'. 8°.

ד"ס של ליוורנו תרצ"ב. נרשם על פי הטופס שבספריית בית הכנסת כמנהג איטלקי, ירושלים ועל פי עותק ד' שונאק, מילאנו. מב"ע 0307438.

אנג'לו מרדכי פיאטלי

Tefillad Gñarvid lerosc-asscianà ulzom Kippur. Preghiera serale del Capo [131
d'Anno e del digiuno di Kippur, secondo il rito italiano, con traduzione italiana e
note illustrative del Rabb. Davide Panzieri. Roma, (tip. "La Professionale"), 5696,
1936. 191 p. 8°.

נרשם על פי טופס שבאוסף ד' שונאק, מילאנו.
כהן 39.

Tefillad Gñarvid lassciabbad ulscialosc regalim. Preghiera serale del Sabato e [132
delle tre festività, secondo il rito italiano, con traduzione italiana e note illustrative
del Rabb. Davide Panzieri. Roma, (tip. "La Professionale"), 5696, 1936. 88 p. 8°.

עברית בתעתיק לאותיות לטיניות, עם תרגום איטלקי.
נרשם על פי טופס דוד שונאק, מילאנו (חסרים בו 2 עמ' בסוף, עמ' 87–88).
כהן 39.

Preghiere del giorno di Espiazione [133
secondo il rito italiano, con traduzione e note esplicative del Prof. Dario Disegni...
Edizione ad uso della comunità di Roma...

(S. Belforte & C., Livorno), תרצ"ו, 1935. [1], 308 עמ'. 8°.

עברית ואיטלקית, עמ' מול עמ'.
כהן 37 ; מב"ע 0173830.

[134 סדור תפלה כפי מנהג... איטאליאני... הוגה... ע"י דוד יצחק פאנצירי הי"ו משרת בקדש
בק"ק רומא יע"א. וינה-בודאפשט, דפוס יוסף שלעזינגער, שנת כי ש'ש"ו' ל'ב"י המה [תרצ"ח,
1938]. 288 עמ'. 8°.

ההוראות בעברית ובאיטלקית. הרב יצחק דוד בן שמואל מנוח פאנצירי (רומא, 1875–רומא, 1946)
הוציא לאור קודם לכן סידורים ומחזורים בתעתיק לועזי (באותיות לטיניות).
כהן 106 ; מב"ע 0307450.

Tefillad Minhà vegñarvid limè hol. Preghiera vespertina e serale dei giorni [135
feriali, secondo il rito italiano, con traduzione e note illustrative del Rabb. Davide
Panzieri. Roma, (tip. Aldina), 5700, 1940. 166 p. 16°.

עברית בתעתיק באותיות לטיניות (במבטא יהודית רומאית) ואיטלקית עמ' מול עמ'. כולל גם תפילות
למוצאי שבת.
נרשם על פי טופס דוד שונאק, מילאנו.

Tefillad Gñarvid uminhà lesciaabbad ulscialosc regalim. Preghiera serale e [136
vespertina del sabato e delle tre festività, secondo il rito italiano, con traduzione
italiana e note illustrative del Rabb. Davide Panzieri. Roma, (tip. Aldina), 5700,
1940. 222 p. 16°.

נרשם על פי טופס שבאוסף סרג'ו דל מונטה, רומא וירושלים.

ביבליוגרפיה של מחזורים וסידורים

- [137] שפ"ר בית תפלה כסדר ומנהג... איטאליאני... כפי מנהג ק"ק רומא... ליורנו, דפוס שלמה בילפורטי וחברו, תש"א [1941]. 224 עמ'. 8°.
- ד"ס של ליורנו תרפ"ד.
- נרשם על פי טופס שבאוסף דוד שונאק, מילאנו.
- [138] *Preghiera mattutina dei giorni feriali e festivi, secondo il rito italiano, con traduzione italiana e note illustrative del Rabb. Davide Panzieri.* (Roma, tip. Fides), 1943 [תש"ג] 222, [3] p. 16°.
- תפילות לימי חול ולחגים, עם תרגום איטלקי מאת יצחק דוד פאנצירי.
- [139] *Tefillad Gñarvid uminhà lessciabbad ulscialosc regalim. Preghiera serale e vespertina del sabato e delle tre festività, secondo il rito italiano, con traduzione italiana e note illustrative del Rabb. Davide Panzieri. IIIa edizione.* Roma, (tip. Sabbadini), 5707, 1946–1947. 143 p. 16°.
- המהדורה הראשונה יצאה בשנת 1940. אינני יודע מתי יצאה המהדורה השנייה.
- נרשם על פי טופס דוד שונאק, מילאנו.
- [140] שפ"ר בית תפלה כסדר ומנהג... איטאליאני... כפי מנהג ק"ק רומא... ליורנו, דפוס שלמה בילפורטי וחברו, תש"ח [1948]. 224 עמ'. 8°.
- ד"ס של ליורנו תרפ"ד.
- כהן 107; מב"ע 0307484.
- [141] סדר תפלה לימי חול, ליל ויום שבת קודש כמנהג איטלקי [!] של ק"ק טורינו יע"א. *Preghiere dei giorni feriali e Sabati secondo il rito italiano... di Torino... con traduzione e note esplicative del prof. D[ario] Disegni.* [1–2]. (Livorno, Belforte), תש"ט–[תש"י], 1949–(1950). 8°.
- עברית ואיטלקית עמ' מול עמ', בספירת עמודים מקבילה. ההוראות באיטלקית. יש טפסים בהם נדפס בשער, בטעות: "כמנהג טלקית".
- חלק א: תפילות לחול, לראש חודש, לחנוכה ופורים, ברכת המזון וקריאת שמע על המטה. [6], 124–5, 124–5, [2] עמ'. חלק ב: תפילות לשבת, ראש חודש ושבת וברכת הלכנה. 149, 2–149, [2] עמ'.
- כהן 109; מב"ע 0307486.
- [142] סדר תפלה לימי חול, ליל ויום שבת קודש, כמנהג איטלקי של ק"ק מילאנו יע"א. *Preghiere dei giorni feriali e sabati secondo il rito italiano... di Milano, con traduzione e note esplicative del prof. D[ario] Disegni.* [Milano] Comunità di Milano, (דפוס Belforte, Livorno), תש"י, 1950. 282–8, 282, LXXXI–II, LXXXVI [5] עמ'. 8°.
- סידור עם תרגום לאיטלקית מאת הרב ד' דיסניי, עמ' מול עמ' בספירת עמודים מקבילה.
- כהן 110; מב"ע 0307489.
- [143] *Preghiere (di rito italiano per i giorni feriali, per il Sciabbat e per i Moadim) a cura del prof. David Prato, Rabbino Capo di Roma.*

אנג'לו מרדכי פיאטלי

([רומא], Unione delle Comunità Israelitiche Italiane, דפוס לא גיונטינא, פירנצה), ת'היה ש'נת י'שועה [תש"י], (1949), XIII, [1], 521, [4] עמ'. 8°.

סדור כמנהג איטליאני, עם תרגום לאיטלקית, מאת הרב דוד ב"ר אהרן יהונתן פראטו (ליורנו, 1882–רומא, 1951). עברית ואיטלקית עמ' מול עמ'. ההוראות לתפילה באיטלקית. ההדפסה הסתיימה בראש חודש אלול תש"ט.
כהן 108 ; מב"ע 0307491.

[144] סדור תפלה כפי מנהג... איטאליאני... הוגה... ע"י... ר' דוד יצחק פאנצייירי זצ"ל משרת בקדש בק"ק רומא... רומא, דפוס אחים סאבאדיני, שנת וה'ק'ר"ב א'ת' קרבנו [לפ"ג. תשי"ג, 1953]. 288 עמ'. 8°.
דפוס צילום של וינה-בורדאפשט תרצ"ח. נוספה הקדשה לזכרו של העורך, מעבר לשער.
מב"ע 0307500.

[145] פסח שבועות סוכות. סדר תפלה לשלוש רגלים כמנהג ק"ק מילאנו... (Marietti, Torino), תשי"ד (1954), [5], 263, 263, [2] עמ'. 8°.
שער נוסף: *Preghiere per le tre feste di Pasqua, Pentecoste, Capanne ad uso della comunità ebraica di Milano, con traduzione e note esplicative del Prof. D. Disegni...*
עברית ואיטלקית, עמ' מול עמ'. בדפוס (שבסוף הספר): 1955.
כהן 40 ; מב"ע 0173880.

[146] שפ"ר בית תפלה כסדר ומנהג... איטאליאני... עם תוספת... תפלה על הפרנסה וחדושים אחרים... ושמו עליהם נוספות... כפי מנהג ק"ק רומא... ליורנו, דפוס שלמה בילפורטי וחברו, [תשט"ו, 1955, בערך]. 224 עמ'. 8°.
סידור. ד"ס של ליורנו תש"ח.
מב"ע 0308211.

[147] סדר תפלה ערבית לשבת ולשלוש רגלים כפי מנהג האיטליאני, מתורגם על ידי הצ' יצחק חיים קסטיליוני... *Preghiere per il venerdì sera e per le sere delle tre feste secondo il rito italiano, tradotte da Vittorio Castiglioni... ristampa a cura del Hesed Veemed.*
Livorno, דפוס Belforte, 1956, [תשט"ז]. 72 עמ'. 8°.
יצא לאור ביוזמת חברת "חסד ואמת", רומא. ד"ס של Roma, תרס"ה.
כהן 111 ; מב"ע 0307507.

[148] ראש השנה כפי מנהג ק"ק איטאליאני... [!]
(Marietti, Torino), תשי"ח, (1957), [6], 152, 152, [1], 4 עמ'. 8°.
שער נוסף: *Preghiere della festa di Capodanno, ad uso della comunità israelitica di Milano, con traduzione e note esplicative del Prof. Dario Disegni...*
עברית ואיטלקית, עמ' מול עמ'.
נרשם על פי טופס מכון בן-צבי.
כהן 41 ; מב"ע 0173903.

[149] ראש השנה כפי מנהג ק"ק איטאליאני... [!]

ביבליוגרפיה של מחזורים וסידורים

- (Marietti, Torino), תשי"ח (1957). [6], 124, 124, [1] עמ' 8°.
שער נוסף: *Preghiere della festa di Capodanno, ad uso della comunità israelitica di Torino, con traduzione e note esplicative del Prof. Dario Disegni...*
עברית ואיטלקית, עמ' מול עמ'.
נרשם על פי טופס שבאוסף ראובן בונפיל, ירושלים.
כהן 42; מב"ע 0173902.
- [150] תפלות יום כפור כפי מנהג ק"ק איטאליאני [!]
(Marietti, Torino), תשי"ח (1958). [6], 295, 295, [2] עמ' 8°.
שער נוסף: *Preghiere del Giorno di Espiazione secondo il rito italiano, ad uso della comunità di Torino, con traduzione e note esplicative del Prof. Dario Disegni. II edizione con aggiunte. 1956 [!]*
עברית ואיטלקית, עמ' מול עמ'. הוצאה ראשונה: ליורנו תרצ"ה.
נרשם על פי טופס שבאוסף דוד שונאק, מילאנו.
כהן 43; מב"ע 0173901.
- [151] סדור תפלה כפי מנהג... איטאליאני... הוגה... ע"י... ר' דוד יצחק פאנצירי זצ"ל... רומא, דפוס אחים סאבאדיני, שנת ר'ה'ק'ר'י'ב' א'ת' קרבנו [לפ"ג. תשי"ט, 1959]. 288 עמ' 8°.
דפוס-צילום של רומא תשי"ג.
כהן 112; מב"ע 0307509.
- [152] תפלות יום כפור כפי מנהג ק"ק איטאליאני. *Preghiere del Giorno di Espiazione secondo il rito italiano, con traduzione e note esplicative del Prof. Dario Disegni... ad uso della Comunità di Milano.*
Milano, חמור"ל, 5723, 1962. [1], 324 דף. 8°.
דפוס צילום של הוצאת תרצ"ה.
כהן 44.
- [153] תפלות יום כפור כפי מנהג ק"ק איטאליאני. *Preghiere del Giorno di Espiazione secondo il rito italiano, con traduzione e note esplicative del Prof. Dario Disegni... ad uso della Comunità di Roma.*
(Marietti, Torino), 5726, 1966. [2], 5–308 דף. 8°.
דפוס צילום של הוצאת ליורנו 1935, בהשמטת הקדמת המתרגם. נשלם בדפוס ביום 25 במרץ 1966.
- [154] סדר תפלה לימי חול ויום שבת קודש, כמנהג אטלקי [!] של ק"ק מילאנו יע"א. *Preghiere...*
[מילאנו], חש"מ, 5729, 1969. [5], 8–282, 282–8, LXXXIV–II, LXXXIV, [13] עמ' 8°.
בשער: תשי", 1950. דפוס צילום של הוצאה זו, בתוספת נוסח הקידוש לסעודת שחרית (צילום מתוך סדר תפלה, רומא תשי"ט), סדר נשיאת כפים ולוח לשנים 1969–2040.
- [155] סדר התפילות ליום העצמאות (ערכתי... פה ק"ק רומא... תשל"ח... שלום בחבוט).
(Roma, חש"מ, 5738, 1978). [2], 66 עמ' 8°.

אנג'לו מרדכי פיאטלי

הטקסט העברי הוא צילום ממקורות שונים (סידור "רינת ישראל", סדר תפילה בעריכת הרב דוד יצחק פאנצירי ועוד). עברית ואיטלקית, עמ' מול עמ'.

[156] תפלה לדוד... (Roma, Gabriele editore, tip. Graficon, 1979). דפוס צילום של הוצאת תש"י.

נרשם על פי טופס שבאוסף דוד שונאק, מילאנו.

[157] לקראת כלה. קבלת שבת וערבית של שבת כפי מנהג בני רומי יע"א. סודר ע"י... אריאל טואף ס"ט. רומא, בנימין קארוצי מו"ל (דפוס Pubbliprint Service s.n.c.), [תשמ"ה], 1985. XII עמ', [1], 21 דף. 8°.

שער נוסף: *Pregiera serale del Sabato... testi scelti e tradotti da Ariel Toaff*. עברית ואיטלקית, עמ' מול עמ'. הטקסט העברי הוא צילום מתוך סדר התפלות בעריכת הרב פאנצירי (רומא תשי"ט).

[158] מחזור מנהג איטליאני לפי הנהוג בכל הקהילות. הגיה, תרגם לאיטלקית והוסיף הערות מנחם עמנואל הרטום. רומא, קארוצי מו"ל, תשמ"ח-תשנ"ב. 3 כרכים. 8°. כלל כרך נוסף שער והקדמה באיטלקית: *Machazor di Rito Italiano secondo gli usi di tutte le Comunità. Testo riveduto, tradotto e annotato da Menachem Emanuele Artom*. (Collana di testi liturgici ebraici 2-4).

מחזור שלם לכל השנה לפי הנהוג בקהלות רומא, מילאנו, טורינו וירושלים (עם תפילות ופיוטים מיוחדים לקהלות פדובה ואנונה). כולל גם התפילות ליום העצמאות ותפילות שאינן נאמרות בבית הכנסת (כגון: סדר מילה, פדיון הבן, סדר חנוכת הבית וכו') וכן הפיוטים המופיעים במחזור בולוניא ש'-ש"א, שאינם נאמרים עוד. העורך, הרב ד"ר מנחם עמנואל ב"ר אליה שמואל הרטום (טורינו, 1916-ירושלים, 1992) הגיה את הנוסח, ניקד והוסיף תרגום איטלקי חדש, עמ' מול עמ', עם הקדמה והערות.

כרך ג: יום הכיפורים. תשמ"ח, 1988. XXXIII עמ'. דברי הקדמה מאת הרב אליהוא טואף. כרך א: ימות חול, שבת, מועדים שונים, צומות. תש"ן, 1990. XXXIII עמ'. כרך ב: ראש השנה, שלוש רגלים, סליחות. תשנ"ב, 1992. XXXVI עמ'.

[159] מחזור כל השנה כפי מנהג ק"ק איטאליאני... ירושלים, [חברת יהודי איטליה לפעולה רוחנית], חש"מ, תשמ"ט, [1989]. דפוס צילום של הוצאת ליורנו תרט"ז.

[160] *Pregiere mattutine per giorni feriali, festive e per il venerdì sera. A cura di Emanuele Pacifi*. Roma, (tip. Veneziana), 5749, 1989. 255, [4] p. 8°. העורך: הרב דוד יצחק פאנצירי. דפוס צילום. נרשם על פי טופס מיכאל טאליאקוצו, ניר עציון (טופס גם אצל שונאק, מילאנו).

[161] סדר תפלות... מאת שמואל גירון... (Roma, 1990). דפוס צילום של הוצאת 1879 המורחבת. ראיתי גם הוצאת נוספת שנדפסה במילאנו, ביוזמת נסים הודרה (כנראה כמה שנים לפני כן).

ביבליוגרפיה של מחזורים וסידורים

- נרשם על פי טופס דוד שונאק, מילאנו (שתי המהדורות).
- [162] פסח, שבועות, סוכות... (tip. Giuntina, Firenze, 1990), תש"ן. דפוס צילום של הוצאת תשי"ד. נרשם על פי טופס דוד שונאק, מילאנו.
- [163] סדר תפלה לימי חול ויום שבת קודש, כמנהג אטלקי [!] של ק"ק מילאנו יע"א. [מילאנו], חש"מ, הק' מרץ 1991 [תשנ"א]. דפוס צילום של מילאנו 1969.
- [164] חלק... מהמחזור כפי מנהג ק"ק רומא עם פירוש קמחא דאבישונא. ניו יורק, בית יתומים לישראל, תשנ"ג, 1993]. דפוס צילום של הוצאת בולוניא ש-ש"א, ללא דפוסת. הדפוסת לפי הקטלוג של הספריה הלאומית בירושלים.
- [165] סדר תפלה לימי חול ושבת כמנהג איטליאני ובמיוחד של ק"ק מילאנו יע"א. Preghiere... [מילאנו], David Piazza, חש"מ, תשנ"ד, 1994. LXXXVI, 282 עמ'. 16°. דפוס צילום מוקטן של הוצאת [מילאנו] 1969, בהשמטת שם העורך, התרגום האיטלקי, הקדמת המתרגם וההוספות שבסוף הסידור. נוסף: "מודים דרבנן".
- [166] ראש השנה כפי מנהג ק"ק איטאליאני. *Preghiere... ad uso della Comunità.. di Milano...* [מילאנו, חמו"ל, תשנ"ה, 1995]. בשער: 1957, 5718. דפוס צילום של הוצאה זו.
- [167] סדר תפלות כמנהג איטאליאני. *Formulario di orazioni secondo il rito italiano... riordinata... dal Rabb. Magg. D. Camerini...* [תשנ"ה], 1995, Grafiche La Centrale, Milano, 421, [2] עמ'. 8°. דפוס צילום של הוצאת טורינו 1912, ביוזמת בני משפחת העורך. נוספו לפני השער: "מודים מדרבנן" ו"קדוש לסעודת שחרית" (מתוך סדר תפלה, רומא תשי"ט).
- [168] פסח שבועות סוכות... [רומא], חש"מ, [תשנ"ה, 1995]. [1], 263, 263, [1] עמ'. 8°. דפוס צילום של הוצאת 1954. נרשם על פי טופס דוד פציפיצי, ירושלים.
- [169] סדר תפלה לימי חול, ליל ויום שבת קודש כמנהג אטלקי [!] של ק"ק טורינו יע"א... בעריכת ק"ק טורינו. (Zamorani, Torino), דפוס (Litocopisteria Valletto), תשנ"ו, 1995. 2 כר'. צילום של הוצאת ליוורנו תש"ט-תש"י. נרשם על פי טופס דוד שונאק, מילאנו.
- [170] פסח, שבועות, סוכות, פירקי אבות, סדר תפלה לשלוש רגלים כמנהג ק"ק מילאנו... [מילאנו], חש"מ, [תשנ"ו], 1996. [4], 263, [1] עמ', [17] דף. 16°.

- “Ristampa a cura di Giuseppe Tchilibon”
 דפוס צילום של הוצאת 1954, בהוספת פרקי אבות, עם תרגום איטלקי (17 דף, בסוף), מתוך הוצאות ליורנו.
- [171] *Pregiere mattutine per giorni feriali, festivi e per il venerdì sera... Davide Panzieri; a cura di Emanuele Pacifici.* Roma, Deputazione Ebraica di Assistenza, חש"מ, 1996 [תשנ"ו]. 255 עמ'. 8°.
 דפוס צילום.
- [172] חלק... מהמחזור כפי מנהג ק"ק רומא עם פירוש קמחא דאבישונא. [אשדוד, מכון אוצרות גאוני ספרד, תשנ"ז, 1997].
 דפוס צילום של הוצאת בולוניה ש-ש"א, ללא דפוסת. על הכריכה: "מכון אוצרות גאוני ספרד", אשדוד". מחולק לארבעה חלקים.
- [173] *Tefillah di Minchà e Arvit, secondo il rito italiano e altre benedizioni. Laura e Lea in onore di Bruna e Giorgio Voghera... 1997.* [Ugei, Milano, חש"מ, תשנ"ז, 1997]. 14 עמ'. 16°.
 בצורת ברכון מקופל. נרשם על פי טופס דוד שונאק, מילאנו.
- [174] תפילת מנחה וערבית של שבת כפי מנהג ק"ק רומא יע"א, ע"י דוד ויונתן פציפיצי.
Minchà e Arvit...
 [רומא], Deputazione Ebraica di Assistenza, חש"מ, תשנ"ז [!], 1998. [5], III, 50 עמ'. 8°.
 בשולי העמ' הסברים באיטלקית. ההוראות באיטלקית.
- [175] סדר תפלות כפי מנהג ק"ק איטאליאני... מוגה... מאת... מרדכי מורטארה...
 Renaissance Hebraica, Brooklyn, New York, [תשנ"ח, 1998]. תרנח, [2] עמ'. 16°.
 דפוס צילום של מנטובה תרכ"ו. נדפס ב-500 עותקים ממוספרים.
- [176] *Pregiere di Arvit e Shachrith di Tishà be-Av, secondo il rito italiano della Comunità Ebraica di Roma, coordinato e curato da Chajim Vittorio Della Rocca.* (Roma, tip. litos, 5758, 1998). [3], 76, [1] דף. 8°.
 עם תרגום איטלקי מאת מ"ע הרטום, עמ' מול עמ'. נרשם על פי טופס שבאוסף מ"ע הרטום, ירושלים.
- [177] *Siddur di rito italiano per giorni feriali e per lo Shabbàt, secondo l'uso delle Comunità di Roma e Milano. Edizione parziale, solo in ebraico, con istruzioni in italiano... in formato tascabile e a tiratura limitata (250 copie). In occasione del bar mitzvà di Mattià Di Segni, Roma, 23 Elul 5759 – 4 settembre 1999...* [Albano Laziale], (tip. Sabbadini Grafiche Sud), 5759, 1999. [4], 284 p. 16°.
 מעבר לשער: Rav Riccardo Di Segni (Roma) – Rav Elia Richetti (Milano), con la

ביבליוגרפיה של מחזורים וסידורים

collaborazione di Rav Chaim Della Rocca e Rav Alberto Funaro. Progetto grafico, composizione e impaginazione: Mira e David Piazza, Milano".
נרשם על פי הטופס שברשותי.

177 [ב] סדר ד' תעניות. *Formulario di preghiere per i digiuni di Ghedalià, 10 Tevet, Ester, 17 Tamuz. Bet Hakeneset Maggiore di Milano "Hekhal David u'Mordekhai"*. (Milano), חמור"ל, חש"מ, (תשנ"ט, 1999). 160 עמ'. 8°.

בעריכת משה לוי. המקור העברי הוגה ע"י הרב אליהו ריקיטי. עם תרגום איטלקי על-פי תרגומיהם של ד' דיסני ומ"ע הרטום.

נרשם על-פי צילומי השער והעמ' האחרון שקיבלתי מד"ר משה לוי ממילאנו.

178 [A cura di Scialom Bahbout[!]]. *Preghiere per Yom 'Azmaùt...* (Roma), Lamed (tip. Litos, 5760, 2000). 43, [1] p. 8°.
המהדורה הראשונה יצאה בשנת תשל"ח.

179 [Siddùr di rito italiano secondo l'uso delle Comunità di Roma e Milano. Il mio Siddùr. Edizione per le scuole elementari per i giorni feriali con traduzione in italiano e appendici. (Milano), Morashà, תש"ס, 2000. [6], 176 עמ'. 8°.

עמ' 172–176 חלקים לרישום הערות. התרגום לאיטלקית מאת שד"ל. הטקסט העברי בעריכת הרב שמואל ר' די סניי והרב אליהו ריקיטי.
נרשם על פי טופס דוד שונאק, מילאנו.

180 [Siddùr di rito italiano, secondo l'uso della Comunità di Roma per la mattina di Hosh'anà Rabbà. Edizione curata da Rav Chajim Vittorio Della Rocca. (Milano), Morashà, תשס"א, 2000. 104 עמ'. 8°.
ההושענות עם תרגום איטלקי, מאת מ"ע הרטום.

181 [Tefilah לדוד ... Firenze, tip. La Giuntina, 5762, 2001. D'Emilio Pacifici].
דפוס צילום של הוצאת פירנצה תש"י, ע"י Emanuele Pacifici.

182 [Siddùr di rito italiano secondo l'uso delle Comunità di Roma e Milano. Giorni feriali e Shabbàt. Riccardo Di Segni – Elia Richetti. Milano, Morashà, 5762, 2002. XI, 396 p. 8°.
בראש הספר: סדור בני רומי... ימי חול ושבת. ההוראות באיטלקית.

183 [Siddùr... Minchà e 'Arvit. Rav Riccardo Di Segni – Rav Elia Richetti. (Milano), Morashà, תשס"ב, 2002. [1], 47 עמ'. 16°.
דפוס צילום מוקטן מתוך ההוצאה הקודמת (מילאנו 2002).

[184] סדור כמנהג איטליאני של ק"ק רומא יע"א. *Siddùr di rito italiano, secondo l'uso della Comunità di Roma... Simchà Torà. Edizione curata da Rav Chajim Vittorio Della Rocca.*

(Morashà, Milano), תשס"ג, 2002. 106 עמ'. 8°.

הטקסט העברי בעריכת יעקב די סניי.

[185] מחזור כל השנה כפי מנהג ק"ק איטאליאני... ירושלים, [חברת יהודי איטליה לפעולה רוחנית], חש"מ, תשס"ג, [2003].

דפוס צילום של הוצאת ליורנו תר"ז. נדפס חלק ב בלבד.

[186] סדור כמנהג איטליאני של ק"ק רומא יע"א. *Siddùr di rito italiano, secondo l'uso della Comunità di Roma... Rosh Hashanà, Capodanno. Edizione curata da Sandro Di Castro.*

(Morashà, Milano), תשס"ד, 2003. VII, 161, [4] עמ'. 8°.

[187] סדור כמנהג איטליאני של ק"ק רומא ומילאנו יע"א. ימי חול ושבת... *Siddùr di rito italiano secondo l'uso delle Comunità di Roma e Milano.*

(Morashà, Milano), תשס"ד, 2004. VI, 316, [1] עמ'. 16°.

מהדורה מוקטנת, על פי מילאנו תשס"ב.

[188] סדור כמנהג איטליאני של ק"ק רומא ומילאנו... מזכרת מינישוואי יערה ואריאל פיפרנו... *Morashà, Milano), תשס"ד, 2004. 46 עמ'. 16°.*

הטקסט העברי בעריכת יעקב די סניי. סידור למנחה וערבית לחול. דפוס צילום של הוצאת מילאנו תשס"ב, אך תפילת הדרך וקדיש יתום שבסוף הסידור נשמטו ובמקומם נדפס נוסח "שבע ברכות". נרשם על פי טופס דוד פציפיצי, ירושלים.

[189] סדור כמנהג איטליאני של ק"ק רומא יע"א. *Siddùr di rito italiano, secondo l'uso della Comunità di Roma... Pèsach.*

(Morashà, Milano), תשס"ד, 2004. VIII, 262, [1] עמ'. 8°.

"Supervisione: Sandro Di Castro". "Redazione testi: Riccardo Di Segni, Elia Richetti; revisione testi: Jacov Di Segni".

[190] סדור כמנהג איטליאני של ק"ק רומא יע"א. *Siddùr di rito italiano, secondo l'uso della Comunità di Roma... Tish'à Beàv. Edizione a cura di Rav Chajim Vittorio Della Rocca.*

(Morashà, Milano), תשס"ד, 2004. VI, 203, [1] עמ'. 8°.

"Revisione testi: Jacov Di Segni". עם תרגום איטלקי מאת שד"ל (מהוצאת ליורנו 1837 מותאם לשפה המודרנית ע"י קוסטאנצה כהן) ומאת מ"ע הרטום.

[191] סדור כמנהג איטליאני של ק"ק רומא יע"א. *Siddùr di rito italiano, secondo l'uso della Comunità di Roma... 'Arvìt di Shabbát. Edizione per chazanì. In occasione del Bar mitzvah di Marco Moshè Calò...*

ביבליוגרפיה של מחזורים וסידורים

(Milano), Morashà, תשס"ד, VI, 16 עמ'. 4°.
בעריכת סנדרו די קאסטרו.

[192] מחזור מנהג איטליאני לפי הנהוג בכל הקהילות. הגיה, תרגם לאיטלקית והוסיף הערות מנחם עמנואל הרטום.

Jerusalem Fine Art Prints, Jerusalem 2005, [תשס"ה] 3 כר'.
רובו דפוס צילום של רומא תשמ"ח-תשנ"ב. נוספו או תורגמו ההקדמות.

[192] סדר תפלות של שחרית ומוסף עם ההקפות של יום הושענא רבא כמנהג איטאליאני הנהוג בק"ק רומא... נתנם לז"נ [לזכרון נפש]... יחיאל בן מרדכי מקאסטרו... לביה"כ הגדול שברומא... וכתבתיו... ידידיה גד בן... שמואל ספאניולטו יצ"ו. מנוקד ע"י הבחור יעקב בן כמהור"ר דוד מסיני... [רומא, דפוס ליטוס], ש' ו'ת"צ'יא' לא'ר'ר' מ'שפט'נו', תשס"ה [2005].
[60] דף. 2°.

דפוס-צילום על נייר דמוי קלף, מתוך כתב יד. נרשם על-פי טופס הסופר.

[193] סדור כמנהג איטליאני של ק"ק רומא יע"א. *Siddur di rito italiano, secondo l'uso della Comunità di Roma... Shavu'ot.* (Milano), Morashà, תשס"ה, V, 265 עמ'. 8°.
"Revisione testi: Jacov Di Segni". כולל גם: תפילות להושענא רבה ותקון לליל הו"ר. נרשם על פי טופס דוד פציפיצי, ירושלים.

[193] סדור כמנהג איטליאני של ק"ק רומא יע"א... ראש השנה...
(Milano), Morashà, תשס"ו, xi, 164 עמ'. 8°.
בעריכת יעקב די סניי וסנדרו די קאסטרו. מהדורה שנייה מתוקנת (המהדורה הראשונה יצאה בשנת תשס"ד, 2003).

[194] סדור כמנהג איטליאני של ק"ק רומא יע"א. *Siddur di rito italiano, secondo l'uso della Comunità di Roma... Kippur.* (Milano), Morashà, תשס"ו, X, 628 עמ'. 8°.
"Revisione testi: Alberto Funaro, Enzo Di Castro, Jacov Di Segni". התרגום מאת הרב באזיבי (פאדובה תרמ"א) מותאם לשפה המודרנית ע"י יעקב מאשטי. ישנם טפסים שנדפסו לכבוד שמחת בר מצוה של ראובן מלא ריצ'ה.
נרשם על פי טופס דוד שונאק, מילאנו.

[195] סדור תפלה כפ מנהג... איטאליאני... ע"י... דוד יצחק פאנצ'ירי...
16°. [תשס"ו] Roma, tip. Poligrafica Sabbadini, 2006.
צילום מוקטן של הוצאת רומא תשי"ט, ע"י פאולו שאול סאבאדיני, לכבוד שמחת בר מצוה של יניב רוזמן, תשס"ו, 2006.

[196] סדור כמנהג איטליאני של ק"ק רומא יע"א. *Siddur di rito italiano, secondo l'uso della Comunità di Roma...* (Milano), Morashà, תשס"ז, VIII, 363 עמ'. 8°.

אנג'לו מרדכי פיאטלי

- סדור לימי חול ושבת. הטקסט העברי בעריכת יעקב די סניי. מהדורה ראשונה: מילאנו תשס"ב. נרשם על פי טופס דוד שונאק, מילאנו.
- [197] סדור כמנהג איטליאני של ק"ק רומא יע"א... ימי חול ושבת. *Con traduzione a fianco. ...* Morashà, (Milano), תשס"ז, VI, 690 עמ'. 8°.
- עברית עם תרגום איטלקי מאת שד"ל, מותאם לשפה המודרנית ע"י קוסטנצה כהן, עמ' מול עמ'. נרשם על פי טופס דוד פציפיצי, ירושלים.
- [198] *Minchà e 'Arvit minhag italiano, secondo l'uso della Comunità di Roma. Progetto grafico, composizione e impaginazione a cura di David Della Rocca, Ariel Di Segni e Manuel Piazza o Sed. Illustrazioni di copertina di Fabiana Della Rocca, aprile 2007–Yiar 5767. Gruppo Bon Shabbad. [Roma, s.t., 2007].* 48 עמ'. 16°.
- נרשם על פי טופס דוד שונאק, מילאנו.
- [199] מחזור כל השנה כפי מנהג ק"ק איטאליאני... ירושלים, [חברת יהודי איטליה לפעולה רוחנית], חש"מ, תשס"ח, [2008].
- דפוס צילום של הוצאת ליוורנו תרט"ז.
- [200] סדור כמנהג איטליאני של ק"ק מילאנו יע"א. *Siddur di rito italiano, secondo l'uso della Comunità di Milano... Tish'à Beàv.* Morashà, (Milano), תשס"ח, VIII, 219 עמ'. 8°.
- הטקסט העברי בעריכת יעקב די סניי. עברית ואיטלקית, עמ' מול עמ'.
- [201] סידור תפילה כפי מנהג ק"ק איטליאני יע"א, עם כוונות ויחודים ותפילות מיוחדות על פי אריז"ל והרמח"ל בכתב אשורית; נערך ע"י ע"ה ר' דוד אליהו ב"ר חיים יגאל עמנואל ש'ונאק...
- מילאנו, חמור"ל (דפוס Litos), תשס"ח-תש"ע, 2008-2009. 2 כר'. 8°.
- א: סידור תפילת מנחה. תהיה [!] שנת סידור מנחה [תשס"ח], [4], 128 עמ'.
- ב: סידור תפילת ערבית, עם מאמר על הנהרות. תהיה שנת ערבית [תש"ע], [13], 557, [3] עמ'.
- [202] סדור כמנהג איטליאני של ק"ק רומא יע"א. *Siddur di rito italiano, secondo l'uso della Comunità di Roma... Sukkòt.* Morashà, (Milano), תשס"ט, V, 265 עמ'. 8°.
- "Revisione testi: Jacov Di Segni". כולל גם: תקון לליל שבועות (על פי הוצאת ויניציאה תק"ב). מהדורה ב: סיון תשס"ט.
- [203] סדור כמנהג איטליאני של ק"ק רומא יע"א. *Siddur di rito italiano secondo l'uso delle Comunità di Roma... con traduzione italiana a fianco...* Morashà, Milano, תשס"ט, XIII, 2-719, [1] עמ'. 8°.
- סדור לימי חול ושבת. בראש הספר: סדור בני רומי. הטקסט העברי בעריכת יעקב די סניי. התרגום האיטלקי מאת שד"ל (כנראה ממהד' ליוורנו תקצ"ז). בהקדמה נכתב בטעות שהתרגום מהוצאת תרט"ז,

ביבליוגרפיה של מחזורים וסידורים

בשינויים סגנוניים (האיטלקית הותאמה לשפה המודרנית, ע"י קוסטנצה כהן). ההוראות באיטלקית. על פי מילאנו תשס"ז.

[204] סדור כמנהג איטליאני של ק"ק מילאנו יע"א. *Siddur di rito italiano secondo l'uso delle Comunità di Milano... con traduzione italiana a fianco e Pirkè Avòt tradotti da Yoseph Colombo*.

Morashà, Milano, תשס"ט, 2008, XV, 2-721 עמ'. 8°.

סדור לימי חול ושבת. בראש הספר: סדור בני רומי. הטקסט העברי בעריכת יעקב די סיני. התרגום האיטלקי מאת שד"ל (כנראה ממהד' ליוורנו תקצ"ז), בשינויים סגנוניים (האיטלקית הותאמה לשפה המודרנית, ע"י קוסטנצה כהן). ההוראות באיטלקית. עמ' XI-VI: *Yoseph Colombo: Un Maestro*, מאת אריאל ויטרכו.

[205] סדור כמנהג איטליאני של ק"ק רומא יע"א. *Siddur di rito italiano, secondo l'uso della Comunità di Roma... Shavu'ot*.

(Milano), Morashà, תשס"ט, 2009, VI, [1], 546 עמ'. 8°.

"Revisione testi: Jacov Di Segni". כולל גם: תפילות להושענא רבה ותקון לליל הו"ר. מהדורה קודמת: מילאנו 2005.

[206] סדר תפלות כמנהג איטאליאני כפי הנהוג בירושלים עיה"ק. כולל: תפלות לשבת, לר"ח, לשבת ור"ח, סדר חנוכה, סדר פורים, יוצרות ופיוטים לשבתות מיוחדות וכו'. ערוך, מסודר והוגה ע"י הלל מ' סרמוניטה ואנג'לו מ' פיאטילי. נדפס לכבוד ברה"מ של נתנאל פיאטילי יצ"ו, ירושלים, פרשת לך-לך תש"ע. ירושלים, (דפוס גרפית בע"מ), בשנת הק' שיבה לקול שי"ע (תש"ע, 2009). [3], 3, 191, [3] עמ'. 8°.

[207] סדר תפלות כמנהג איטאליאני כפי הנהוג בירושלים עיה"ק. כולל: תפלות לימי חול, לשבת, לר"ח, לשבת ור"ח, סדר חנוכה, סדר פורים, יוצרות ופיוטים לשבתות מיוחדות וכו'. ערוך, מסודר והוגה ע"י הלל מ' סרמוניטה ואנג'לו מ' פיאטילי. מהדורה שנייה מתוקנת ומורחבת, ירושלים, (דפוס גרפית בע"מ), בשנת לשמוע אל הר' ואל ה'ת'פ'לה' (תשע"א, 2010). ח, 297, [3] עמ'. 8°.

נדפס לכבוד בת-המצוה של ג'וליה שרה פיאטילי.

מהדורה דיגיטלית באתר: <http://www.archivio-torah.it/LIBRETTI/siddurpiattelli/siddur.htm>

[208] סדר תפלת מנחה של ערב יום הכפורים כפי מנהג איטאליאני של ק"ק רומא יע"א, הכולל אחריו נוסח מסירת מודעא... נכתב לתשוקת בחירי העדה לז"נ [לזכרון נפש]... חיים ויטוריו פיאצא סעד זצ"ל ונתרם מאהביו... נכתב מאת... ידידיה גד בן... שמואל ספאניוליוטו... (Roma, דפוס Litos), שנת כ"י ב'יר'ם הזה י'כ'פ'ר' ע'ל'י'כ'ם' ל'ט'ה'ר' אתכם (תשע"ב, 2011). [32] עמ'. 8°.

דפוס צילום מתוך כתב יד, על נייר דמוי קלף. נרשם על-פי טופס הסופר.

[209] הושענא רבא. *Hoshanná Rabá*. [רומא], (דפוס Ascari srl), [תשע"ב, 2011]. [3], 77, [1] עמ'. 8°.

מחזור להושענא רבה כמנהג ק"ק רומא, עם הוראות באיטלקית. נדפס ללא שער, ביוזמת אריק דבש.

נספח

סדור דרך חיים. סדור כמנהג איטליאני, עם תרגום והערות מאת חיים פאבריציו צ'יפריאני, רב דק"ק לב חדש, מילאנו. *Siddur Derech Haim. Preghiere di rito italiano, con traduzione originale e note di commento di Haim Fabrizio Cipriani...* [מילאנו], חמו"ל, הק' 2008 [תשס"ח]. 163, [1] עמ'. 2°.

עברית ואיטלקית עמ' מול עמ'. נוסח ריפורמי. כולל תפילות לשבת (עם "ידיד נפש"), הלל, תפילות לחול, נוסח העמידה לשלוש רגלים, הושענות, סדר יום השואה, סדר יום העצמאות, סדר תשעה באב, סדר חנוכה, סדר פורים (עם הפזמון באיטלקית-יהודית "פאטי אונורי אל ביל פורים"), סדר ברית מילה, זכר הבת וסדר פדיון הבן, סדר קידושין ונשואין, סדר חינוך הבית, תפילה לחולים, תפילות לכבוד המתים, ברכות ותפילות שונות, ברכת הלבנה.

ביבליוגרפיה של מחזורים וסידורים

מפתח מקומות הדפוס

(כולל מקומות הוצאה לאור)

מנטובה 8, 18, 23, 33, 35, 40, 45, 46, 51, 57,	איטליה (מקום בלתי נודע) 3, 7
111, 110, 80, 72, 71	אלבאנו לאציאלה 177
ניו יורק 164, 175	אמשטרדם 41, 42
סביונטה 17	אשדוד 172
פאנו 4-6	בולוניה (בולוניא) 11-13
פרובה 117	בודפשט (בודפשט) 134
פיוזה (פיסא) 75, 81, 84	רינה (וויץ) 92, 98, 134
פירנצה 62, 93, 143, 162, 181	ונציה (ויניציאה) 10, 14-16, 24-32, 34, 36-38,
פרמה 123	43, 44, 49א, 47-50, 52-56, 58-61, 63,
קזאל מיורי (קזלמג'ורה) 1	64, 66-70, 73, 74, 76-79, 88
רג'ו (ריגיו) 85	ורונה (וירונא) 39, 90
רומה (רומא) 82, 121, 126, 131, 132, 135, 136,	טורינו 65, 120, 123, 145, 148-150, 153, 169
138, 139, 143, 144, 151, 155-158, 160,	ירושלים 159, 185, 192, 199, 206, 207
161, 168, 171, 174, 176-178, 195, 198,	מילנו (מילאנו) 142, 152, 154, 163, 165-167,
201, 208, 209	170, 173, 177ב, 179, 180, 182-184,
רימיני (ארימינו) 9	186-191, 193, 193ב, 194, 196, 197,
שלוניקי (סלוניקו) 114, 119, 125	200-205, נספח
שונצינו (סונצינו) 1, 2	ליוורנו 83, 86, 87, 89, 91, 94-97, 99-109, 112,
	113, 115, 116, 118, 122, 124, 127-130,
	133, 137, 140-142, 146, 147

מפתח השמות

(כולל: עורכים, מתרגמים, מעבדים, מחברי הקדמות, מחברי פיוטים, מדפיסים, מו"לים, פועלי דפוס, מביאים לדפוס וכו')

אליהו הזקן בן מנחם 1, 11, 16	אבוהב, אבטליון בן יצחק 71, 72
אלקבץ, שלמה הלוי 49	אבולאפיא, דוד שמואל 78
אנגוילארה, אברהם שמואל 82	אבולאפיו, משה 25
אקוארוני ובכר 125	אבן אדוניהו, יעקב בן חיים 10
ארוכאס, יעקב וחבריו 83	אברהם מקשטיל 9
ארלי, יוסף 13	אברהם צבי מקראקא 39
אשכנזי, ראה גם: טודיסקו	אדל קינד, קורניליו בן ברוך 10, 16
אשכנזי, ישראל שבתי אלחנן בן שלמה 64	אוטולינגי, אליעזר מנחם 91
אשכנזי, קלמן פייס 41	אוטולינגי, אליעזר מנחם, יורשי 100
באזיבי, יוסף שבתי בן יצחק חנניה 117, 194	אונינה טיפוגרפיקה פרמנסה 123
באזילה, אברהם ידידיה בן מנחם שמשון 51	אופנברג, אדריאן ק' 1, 2
באסאן, משולם 25	אורבך, אפרים אלימלך 11
באראוואלה ופלקוניירי 120	איטליה, ראה: מאיטליה
בואינו, דוד בן רפאל חיים 53, 58	אלדינה (דפוס) 135, 136
בומברג, דניאל 10	אלטאראס, דוד בן שלמה 48

אנג'לו מרדכי פיאטלי

די מדינה, שמואל 40	בורג'ה, צ'ורה 4
די-סניי, אריאל בן דוד 198	בוש, י"י 98
דיסניי, דרייטש 128, 129, 133, 141, 142, 145,	בחוט, שלום 155, 178
148-150, 152, 153, 162, 163, 165, 166,	בחיי בן יוסף אבן פקודה 8, 23, 71, 72, 76, 79
168-170, 177	בילפורטי, שלמה (וחברו) 101-103, 106, 107,
די-סניי, יעקב שלום בן דוד 184, 187, 189,	109, 112, 113, 115, 116, 118, 122, 124,
190, 192, 193, 194, 196, 197, 200,	127-130, 133, 137, 140-142, 146, 147
202-205	בלוי, משה יהודה 1
די-סניי, מתיא בן שמואל 177	בן יעקב, ברוך 125
די-סניי, שמואל 177, 179, 182, 183, 189	בן ישראל, יוסף בן מנשה 42
די פאולי, יואני (גיובני) 49	בנבנטי (דפוס) 110
די פאס, יצחק 62	בנבנשתי, עמנואל 41
די-קאסטרו, אנצו אפרים 194	בני יהושע מפרושה 45, 46
די-קאסטרו, יחיאל בן מרדכי 192	בני פואה, ראה: פואה, בני
די-קאסטרו, סנדרו 186, 189, 191, 193	בני שונצין 1, 4
די קולוניא, ראה: קולוניא	בסאן, ראה: באסאן
דלה רוקה, דוד 198	בעלי ברית השותפים מלאכת המשי (דפוס)
דלה רוקה, חיים 176, 177, 180, 184, 190	בבולוניא 11-13
דלה רוקה, יצחק 82	בראגאדין, אלוויה 36
דלה רוקה, פביאנה 198	בראגאדין, יואני 30
דלה ריצ'ה, ראובן 194	בראגאדין, פייטרו 34-36
דן אריה בן שלמה חיים ממונציליצי 11-13	בראגאדין, לורנצו 34-36
הברמן, אברהם מאיר 4	בראגאדינה (בראגאדין, דפוס) 44, 47, 49, 49א,
הודרה, נסים 161	50-53, 56-59, 61, 63, 64, 66-70, 73, 74,
הכהן, ראה: כהן	76, 77
הלוי, סעדי 11	ברודו, אשר 125
הרטום, מנחם עמנואל בן אליה שמואל 158, 176,	ברוך, יוסף 114
177, 180, 190, 192	ברוך, יעקב בן שמואל 43
וידר, נפתלי 4	ברוך, שמואל 43
ואלטו, ליטוקופיסטריאה (דפוס) 169	ברזילי, שמואל נסים 119
ווגיירא, יצחק 41	בת-שבע (באזיבי), אליעזר 65
ווגיירא, ברונא וג'ורג'יו 173	גאבריאלה (מו"ל) 156
ווגיירא, לאורה לאה 173	גבאי, ידידיה 37
ויטרבו, אריאל בן שמעון 204	גולדשמידט, לאזארוס 3
וינדראמין 43, 48, 58	גינטינא (לה) 143, 162, 181
וינדראמין, יואני 37, 38	גירון, שמואל חיים בן יהודה שמואל 115, 116,
וינטורין בן דוד 43	161
ויניציאנה (דפוס) 160	גינטילומו, שלמה 94
זאמוראני (מו"ל) 169	גראפיקה לה צ'נטרלה (דפוס) 167
זכות, משה בן מרדכי 43	גראפיקון (דפוס) 156
זנה, ישעיה 37	ג'רוזלם פיין ארט פרינס 192
זפרוני, ישראל 30	גרוסמן, אברהם 11
זאגואיל, יוסף דוד 119	גרפית (דפוס) 206, 207
זאגיו, יעקב 39	דא זארא, משה אשר בן מאיר 58
זכר טוב, אברהם בן שלמה 36, 37	דבש, אריק 209
זכר טוב, יעקב 51	די בוטון, דוד 114
חיים בן יוסף 119	די גארה, זואן (גיובני) 24-32
חלמיש, משה 33	די מדינה, משה 40

ביבליוגרפיה של מחזורים וסידורים

- חסיד, חננאל חיים 125
 חסדה, יעקב בן רפאל 120
 טואף, אליהוא בן שבת 158
 טואף, אריאל בן אליהוא 157
 טובייאנא, יעקב 87
 טובייאנא, משה ישועה בן יעקב 97, 99, 104, 105, 108
 טודיסקו (אשכנזי), ישראל בן משולם 50
 טודיסקו, שלמה בן אברהם 21
 טריוויש, יוחנן בן יוסף 13, 164, 172
 יבמ"א, ראה: טודיסקו (אשכנזי), ישראל בן משולם
 יהודה החסיד 64
 יהודה הלוי 1
 יהודה ליב בן מרדכי גימפל מ"ס 42
 יהושע מפרושה (ראה גם: בני יהושע מפרושה) 40
 יודלוב, יצחק 1, 5
 יוסף, משה 119
 יוסף בן ראובן 119
 יושטינאן, מארקו אנטוניו 14, 15
 יחיאל בן שלמה מרוינה 11–13
 יעקב בן נפתלי הכהן מגאזולו 18–20
 יעקב בן שמשון 19
 יעקב ישראל (מתרגם) 6, 12, 21
 יקרוסון, שמעון 1, 2
 ירא, יצחק 51
 ירושלים, חברת יהודי איטליה לפעולה רוחנית 159, 185, 199
 כהן, חנניה אלחנן חי 85, 93
 כהן (הכהן), הנערים אחרים בני שמעון (נכדי שלמהאהרן הכהן) 90
 כהן (הכהן), יוחנן בן יוסף חי 76
 כהן (הכהן), יוסף בן יעקב 50
 כהן, יחיאל בן יעקב מאנקונא 50
 כהן (הכהן), שלמה אהרן 90
 כהן די-סניי, קוסטאנצה 190, 197, 203, 204
 כהן ושותפיו (דפוס), 93
 לאטאש (לאטס), אליהו אהרן בן יוסף שלום 88
 לאטס, ראה גם: לאטאש
 לאטס, מרדכי 121
 לה פרופסיונלה (דפוס) 126, 131, 132
 לוי (הלוי), אליהו בן רפאל שלמה ישראל 93
 לוי, יצחק בן יעקב 47–49, 49א, 53
 לוי, משה 177
 לוי, שלמה מאמשרד 42
 לוצאטו, משה חיים (רמח"ל) 201
 לוצאטו, שמואל דוד (שד"ל) 92, 94, 102, 110, 159, 179, 185, 190, 197, 199, 203, 204
 לוריא, יצחק (האר"י) 201
 לטיף, שמואל 8, 18, 45, 51, 59, 66, 67, 70, 73, 75, 76, 79, 84–86, 93
 ליבנטיאה (דפוס) 90
 ליטוס 176, 178, 192ב, 201, 208
 למד 178
 מאיטליה, אליעזר 33
 מאיטליה, אליעזר שלמה 71, 72
 מאיסטרו, יוסף בן יעקב 76
 מאיסטרו, מנחם בן יעקב 76
 מאיר בן אפרים מפרוכה 18–20, 22, 23
 מאנצוני, ג'קומו 4
 מארטינילי, יואני (ג'ובני) 37, 38
 מארייטי (מו"ל) 145, 148–150, 153
 מאריני, אברהם בן שלמה 64
 מארכס, אלכסנדר 13
 מארכס, משה 8
 מאשטי, יעקב 194
 מודינה, יהודה אריה 37, 38, 47, 64
 מולכו, שמואל 81, 84
 מוסקאטו, יהודה 23
 מורטארה, מרדכי (מארקן) 110, 111
 מורשה 179, 180, 182–184, 186–191, 193–202, 205
 מילאנו, הקהילה 142
 מכון אוצרות גאוני ספרד 172
 מלאנגוילארה, ראה: אנגוילארה
 מלארוקא, ראה: דלה רוקה
 מנחם בן אברהם ממודינא 11–13
 מנחם עזריה מפאנו (הרמ"ע) 25, 27
 משה בן יקותיאל מן האדומים 1, 5, 13
 משה בן מימון (רמב"ם) 1, 13, 19
 ניו יורק, בית היתומים לישראל 164
 ניצה, יוסף בן שלמה 49
 ניצה, שלמה בן ישעיה 49
 סאבאדיני (אחים) 139, 144, 151, 177, 195
 סאבאדיני, פאולו שאול 195
 סאלמוני, ג'נטילומו וקציגין (קלאווא) 94–96
 סאלמוני וג'נטילומו 96
 סאקוטו, פראנציסקו 117
 סולם, ראה: סלם
 סלם, יצחק בן יוסף 25, 30, 49
 סעדון, נחמן 86, 89
 ספאניולטו, ידידיה גר בן שמואל 192ב, 208
 ספורנו, עובדיה 13
 סרוי, פרוצ'ו ברזילי 123
 סרמוניטה, הלל משה בן יוסף ברוך 206, 207
 עוזיאל, שמואל יהודה 82

אנג'לו מרדכי פיאטלי

- עזיז, משה יהודה חי 62
 עץ החיים (דפוס) 119
 פאנו דיל סול, חנניה בן שמואל 62
 פאנטינו, רוקן 65
 פאנצירי, יצחק דוד בן שמואל מנוח 126, 131, 132, 133, 134, 136, 138, 139, 144, 151, 155, 157, 178, 195
 פארולארי, יואני (ג'ובני) 88
 פואה, בני 70
 פואה, גד בן יצחק 56
 פואה, גן בן יצחק 77-79
 פואה, גד בן שמואל 59-61, 67, 69
 פואה, יואל בן גד 75
 פובליפרינט (דפוס) 157
 פוחוביצר, יהודה לייב 64
 פולאקו, בנימין בן אהרן 55, 56, 60, 61, 63, 64
 פולאקו, מנחם בן אהרן 49
 פונארו, אברהם 177, 194
 פוצינילי, קריספינו 82
 פוקס, לאו 41
 פוקס-מנספלד, רנט ג' 41
 פיאטלי, אנג'לו מרדכי בן אברהם 24, 206, 207
 פיאטלי, ג'וליה שרה בת מרדכי 207
 פיאטלי, נתנאל מיכאל בן מרדכי 206
 פיאמיטא (להבה), יוסף 53, 56, 63
 פיאצא, דוד 165, 177
 פיאצא, מירה 177
 פיאצא או שאת (סעד), מנואל 198
 פיאצא סעד, חיים ויטוריו 208
 פירס (דפוס) 138
 פיורינינו, שלמה 92
 פינצי, חנניה 24
 פינצי, יוסף 85
 פינצי, יוסף יעקב בן משולם אשכנזי 73, 74
 פיפרנו, אריאל ויערה 188
 פלוסי, ס' 77
 פנצי, ראה: פינצי
 פנקובר, יצחק 10
 פציפיצי, דוד 174
 פציפיצי, יונתן בן דוד 174
 פציפיצי, עמנואל 160, 171, 181
 פראטו, דוד בן אהרן יהונתן 143, 156, 181
 פרובינצאלו, משה 25
 פריימאן, אהרן 3, 7, 8
 פרייס, יוזף 5
 צבי בן יוסף מהמבורג 65
 ציוויטה, מרדכי (מארקו) בן שלמה 76, 77
- צ'ליבון, יוסף 170
 ציפריאני, חיים פאבריציו, נספח
 קאזה אדטריצ'ה איטאליאנה 121
 קאיון (קאליאונ), יואני 34-36
 קאלו, משה מארקו 191
 קאמריני, יונתן בן שבתי 123, 167
 קאנטון, שמשון 55
 קאנטוני, הלל 94
 קאסטיליוני, יצחק חיים 121, 147
 קארו, יוסף 51
 קארוצ'י, בנימין (מו"ל) 157, 158
 קולומבו, יוסף בן שמואל 204
 קולוניא, אברהם חי 92
 קוציר, יקותיאל בן יצחק 71, 73, 74
 קורינאלדי, מצליח 78
 קושטא, ישראל (וחברו) 108
 קינסטליכר, משה אלכסנדר זושא 19
 קשטיל ראה: אברהם מקשטיל
 רומן, יניב 195
 רומא, איגוד הקהילות באיטליה 143
 רומא, חברת חסד ואמת 147, 171, 174
 רוסי, פייטרו 82
 רופינילו, וינטורין 19
 רופינילו, יקומו (ג'קומו) 19, 22
 ריבקנד, יצחק 13
 ריז'יק, מיכאל 6
 ריקיטי, אליה 177, 177ב, 179, 182, 183, 189
 ריקיטי, זלמן (המכונה בוראטין) בן יקותיאל 59
 שונאק, דוד אליהו בן חיים יגאל עמנואל 201
 שונצין, ראה גם: בני שונצין
 שונצינו, גרשם 4-7, 9
 שונצינו, יהושע שלמה בן ישראל נתן 2
 שונצינו, ישראל נתן 1, 9
 שותפים (דפוס השותפים בוורונא) 39
 שותפים, דפוס בבולוניא, ראה: בעלי ברית
 השותפים מלאכת המשי (דפוס בבולוניא)
 שטיינשניידר, משה 4, 10, 15, 37
 שלזינגר, יוסף 134
 שלמה אבן גבירול 1, 16, 37, 38, 47, 53, 56, 64, 92
 שלמה בן יצחק (רש"י) 1, 19
 שמידט, פראנצסקו 98
 תלמי, רפאל 11
 תשבי, פרץ 1, 2
 209 Ascaral s.r.l.
 173 Ugei

ביבליוגרפיה של מחזורים וסידורים

מפתח התרגומים

איטלקית (באותיות לטיניות), ללא הנוסח העברי	איטלקית (הוראות למתפללים) 82, 112, 118, 122, 123, 143, 174, 177, 182, 183, 196, 202
איטלקית (תרגום התפילות) 92, 94, 110, 115–117, 120, 121, 126, 128, 129, 131–133, 135, 136, 138, 139, 141–143, 145, 147, 150–152, 153, 155–158, 162, 163, 166, 168–170, 176, 177, 178–181, 190, 192, 197, 200, 203, 204	איטלקית-יהודית (באותיות עבריות) 6, 12, 14, 21, 43, 47, 49, 52, 53, נספח לאדינו 114, 119, 125 עברית בתעתיק לאותיות לטיניות 126, 131, 132, 135, 136, 138, 139, 160, 171

מפתח מנהגים ונוסחים מיוחדים

אנקונא 69	פירנצה 93
אפ"ם (אסטי, פוסאנו, מונקאלו) 102, 159, 185, 199	רומא 82, 100, 108, 109, 112, 113, 118, 121, 122, 124, 127, 130–140, 143, 144, 146, 147, 151, 153, 155, 157, 158, 160, 174, 176, 184–186, 198–202, 203, 205, 209–208
ויניציאה 27, 37, 38, 47, 48, 52, 56, 64	שאלוניקי, ק"ק איטאליא ישן וחדש 114, 119, 125
ויניציאה, חברת שומרים לבקר איטאליאני 37, 38, 47, 53, 56, 64	שאלוניקי, ק"ק איטאליא שלום 125
טורינו 128, 141, 149, 150, 158, 169, 192	שאלוניקי, ק"ק איטאליא שלום 125
ירושלים 158, 192, 206, 207	
מילאנו 129, 142, 145, 148, 152, 154, 158, 162, 163, 165, 166, 168, 170, 177, 179, 182, 183, 187, 188, 192, 200, 204, נספח	

מפתח האוספים

אוקספורד, ספריית הבודליאנה 6, 12, 15, 27, 38, 47	רוחנית 43, 58, 60, 67, 70, 71, 78, 85, 86, 95, 97, 104, 107, 109, 127, 130
אמשטרדם, ספריית עץ חיים 16	ירושלים, ספריית מכון בן צבי 37, 46, 62, 148
אמשטרדם, רוזנטאלאנה 41	ירושלים, ספריית מכון שוקן 42
בונפיל, ראובן (ירושלים) 149	לונדון, הספרייה הבריטית 2, 10, 18, 20, 23, 43
דל מונטה, סרג'ו (רומא וירושלים) 136	לוי, משה (מילאנו) 177
דל מוניקו (אוסף נפתלי רות, ניר יורק) 49	מודינא, הספרייה אסטנסה 6
הרטום, מנחם עמנואל (ירושלים) 128, 176	מינכן, ספריית מדינת באבאריה 10
וויספיש, אליעזר (ירושלים) 89	ניו יורק, בית המדרש לרבנים ע"ש שכטר 2, 12
וינה, הספרייה הלאומית 4	ספאניולטו, ידידיה גד בן שמואל (רומא) 192, 208
וירונא, ספריית הסמינריו ווסקובילה 39	פארמה, פלאטינה 17
טאליאקצו, מיכאל (ניר עציון) 160	פיאטלי, אברהם (רומא) 66
טורינו, ארכיון ע"ש טיראצ'יני 65	פיאטלי, אנג'לו מרדכי (ירושלים) 177
ירושלים, ספריית חברת יהודי איטליה לפעולה	

אנג'לו מרדכי פיאטלי

רמת גן, ספריית אוניברסיטת בר אילן 62	פירנצה, הספרייה ריקארדיאנה 44
שונאק, דוד (מילאנו) 56, 83, 96, 97, 99–101,	פציפיצי, דוד (ירושלים) 168, 188, 193, 197
103, 107, 116, 121, 127, 130–132, 135,	ציריך, ספריית וואלמרונה טרסט (אוסף ג'ק לונצר
137, 139, 150, 156, 160–162, 169, 173,	מלונדון) 8, 15, 22, 28, 29, 32, 35, 40
179, 194, 196, 198	רומא, מוזיאון הקהילה 59
שטוקהולם, הספרייה המלכותית 16	רומא, ספריית אנג'ליקה 24

מפתח התאמה לרשימת כהן

כהן	פיאטלי	כהן	פיאטלי	כהן	פיאטלי
1	1	32	117	63	40
2	5	33	119	64	39
3	5	34	125	65	—
4	9	35	129	66	48
5	7	36	128	67	50
6	10	37	133	68	55
7	13	38	—	69	59
8	14	39	131, 132	70	64
9	19	40	145	71	67
10	20	41	148	72	66
11	25	42	149	73	69
12	25	43	150	74	71
13	25	44	152	75	73
14	26	45	2	76	72
15	—	46	6	77	78
16	30	47	11	78	82
17	34	48	12	79	81
18	36	49	15	80	84
19	43	50	16	81	85
20	46	51	17	82	87
21	47	52	18	83	90
22	49	53	21	84	91
23	49	54	22	85	92
24	—	55	23	86	93
25	51	56	23	87	95
26	54	57	27	88	94
27	58	58	29?	89	97
28	63	59	33	90	98
29	68	60	37	91	107
30	102	61	38	92	106
31	114	62	39	93	108

ביבליוגרפיה של מחזורים וסידורים

כהן	פיאטלי	כהן	פיאטלי	כהן	פיאטלי
94	105	101	118	108	143
95	109	102	122	109	141
96	111	103	120	110	142
97	110	104	123	111	147
98	112	105	124	112	151
99	113	106	134		
100	115	107	140		

מפתח הפריטים שאינם אצל כהן

3, 4, 8, 24, 28, 31, 32, 35, 41, 42, 44, 45, 49א, 52, 53, 56, 57, 60, 65, 70, 74–77, 79, 80, 83, 86, 88, 89, 96, 99–101, 103, 104, 116, 121, 126, 130, 135–139, 144, 146, 153 ואילך.

1. אלו מאה ברכות, פאנו רס"ג, דף 1ב
(מס' 4. באדיבות הספרייה הלאומית בווינה)

2. אלו מאה ברכות, פאנו רס"ג, דף 186א
(מס' 4. באדיבות הספרייה הלאומית בווינה)

3. סדר מתפלה כמנהג הלועזים, מנטובה שכ"ד, שער
(מס' 22, מוגרל)

4. סדר תפילות כמנהג איטליאני, ויניציאה תק"ם,
שער (מס' 73)

5. מחזור חלק ראשון, ויניציאה שמ"ז, שער (מס' 25, עותק 1, מוקטן)

6. מחזור חלק ראשון, ויניציאה שמ"ז, שער (מס' 25, עותק 2, מוקטן)

7. מחזור חלק שני, ויניציאה ש"ו, שער (מס' 30, מוקטן)

8. סדר תפלות כל השנה חלק שני, ויניציאה ש"ו, שער (מס' 34, מוקטן)

10. בית תפלה יקרא, פיסא תק"ע, שער (מס' 81, מוקטן)

9. סדר תפלות כל השנה, ויניציאה תק"י, שער (מס' 64, מוקטן)

12. סדר תפלות, וירונה 1828, שער (מס' 90, מוקטן)

11. רנה ותפלה, ליוורנו תקע"ג, שער (מס' 83, מוקטן)

14. בית תפלה יקרא, ליוורנו תר"ג, שער
(מס' 97, מוקטן)

13. סדר תפלה, פירנצי תקפ"ט, שער
(מס' 93, מוקטן)

16. שפר בית תפלה, ליוורנו תרט"ו, שער
(מס' 101, מוקטן)

15. בית תפלה יקרא, ליוורנו תרי"א, שער
(מס' 100, מוקטן)

18. סדר תפלות, עם תרגום שד"ל, מנכבה תרכ"ו, שער (מס' 110, מוקטן)

17. שפ"ר בית תפלה, ליוורנו תרכ"ב, שער (מס' 107, מוקטן)

20. *Pregiere*, רומא 1929, שער (מס' 126, מוקטן)

19. סדר תפלות, ליוורנו 1879, שער (מס' 116, מוקטן)

מנחה היא שלוחה לכבוד הוג המובהק החכם השלם

פאר מדינת ועשרת קהלתו יונתו קודמת לחמון
כמוה' דוד פראטו שליטא אשר יושב על כס
ההוראה של ק"ק אלכסנדריא במצרים יע"א בגולה
רבה ובכל הכבוד הראוי המכתבך דל"

תפלות יום כפור

כפי מנהג ק"ק איטאליאני

PREGHIERE DEL GIORNO DI ESPIAZIONE

SECONDO IL RITO ITALIANO

CON TRADUZIONE E NOTE ESPLICATIVE DEL

Prof. DARIO DISEGNI

התרצ"ה

5695 - 1934

EDIZIONE AD USO DELLA COMUNITÀ DI MILANO

23. *Tefillad Minhà vegñarvid lime' hol*, רומא 1940, שער (מס' 135, מוקטן)

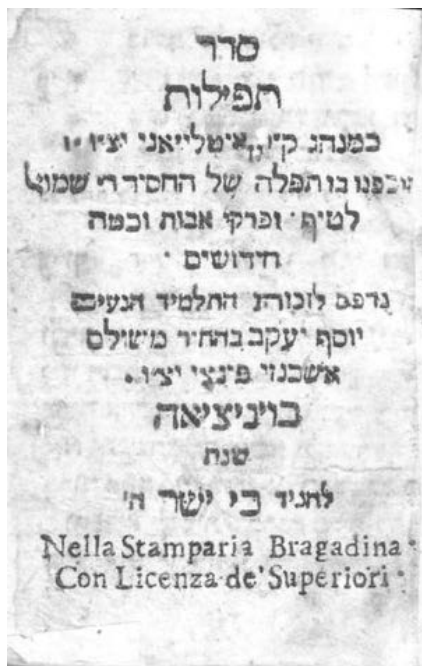
22. *Tefillad Gñarvid lerosc-asscianà ulzom Kippur*, רומא 1936, שער (מס' 131, מוקטן)

25. *Siddur Benè Romi*, רומא 1946-47, שער (מס' 177, מוקטן)

24. *Tefillad Gñarvid uminhà lassciabbad ulscialosc regalim*, רומא 1946-1947, שער (מס' 139, מוקטן)

27. סדר תפילות, ויניציאה תקנ"ו, שער (מס' 78)

26. סדר תפילות, ויניציאה תק"ח, שער (מס' 60, מוגדל)

29. Minchà e 'Arvit, [רומא, 2007], שער (מס' 198, מוקטן)

28. סידור כמנהג איטליאני של ק"ק רומא ומילאנו, מילאנו תשס"ד (מס' 187, מוקטן)

FORMULARIO
DELLE ORAZIONI
DI TUTTO L'ANNO
CON TUTTI LORO SALMI
SECONDO L'USO
DEGLI EBREI ITALIANI
TRADUZIONE DALL'EBRAICO

PRIMA EDIZIONE

MANTOVA
1802
PRESSO LA SOCIETA' TIPOGRAFICA
ALL'APOLLO

31. *Formulario delle orazioni*, מנטובה 1802
(מס' 80, מוקטן)

30. מחזור של כל השנה, ויניציאה תצ"א, ח"ב
(מס' 54, מוקטן)

32. סדר תפלה, ריגו תקפ"ב
(מס' 85, מוקטן)